

CENTRA INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ W XXI W.

CENTRUM INFORMACJI
I PLANOWANIA KARIERY
ZAWODOWEJ

Zeszyty informacyjno-metodyczne
doradcy zawodowego

17

KRAJOWY URZĄD PRACY
DEPARTAMENT STANDARYZACJI USŁUG

CENTRA INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ W XXI w.

**CENTRUM INFORMACJI
I PLANOWANIA KARIERY
ZAWODOWEJ**

WARSZAWA 2001

KRAJOWY URZĄD PRACY
Departament Szkolenia Kadr
ul. Ciołka 10A
00-402 Warszawa

**Zeszyty informacyjno-metodyczne doradcy zawodowego
„Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w XXI w.” – Zeszyt 17**

Opracowanie
Departament Standaryzacji Usług

Redakcja
Grażyna Zawadzka, Cecylia Pielok

Projekt okładki
Elżbieta Piwowarczyk

© Copyright by Krajowy Urząd Pracy, Warszawa 2001

ISBN 83-86313-30-7

861

Opracowanie wydawnicze, skład, druk i oprawa Instytut Technologii Eksploatacji
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. 364-42-41, fax 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	5
Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej – geneza	7
Realizacja usług w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2000 r.	13
Komunikat z ogólnopolskiej konferencji Poradnictwa Zawodowego „Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w XXI wieku” Kraków 13–15 grudnia 2001 r.	31
Działalność Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w układzie województw – prezentacje	33
Województwo dolnośląskie	35
Województwo kujawsko-pomorskie	41
Województwo lubelskie	47
Województwo lubuskie	53
Województwo łódzkie	63
Województwo małopolskie	69
Województwo mazowieckie	77
Województwo opolskie	81
Województwo podkarpackie	91
Województwo podlaskie	99
Województwo pomorskie	109
Województwo śląskie	115
Województwo świętokrzyskie	119
Województwo warmińsko-mazurskie	123
Województwo wielkopolskie	127
Województwo zachodniopomorskie	131

WSTĘP

Przekazujemy Państwu kolejny numer Zeszytu Informacyjno-Metodycznego Doradcy Zawodowego. Tematyka publikacji została w całości poświęcona działalności Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wojewódzkich urzędów pracy.

Impulsem do wydania niniejszego zeszytu była Ogólnopolska Konferencja Poradnictwa Zawodowego na temat „Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w XXI wieku”, która odbyła się 13–15 grudnia 2000 r. w Krakowie.

W Konferencji wzięli udział: Wiceprezes KUP ds. Rynku Pracy, Dyrektorki Wojewódzkich Urzędów Pracy, Kierownicy CIiPKZ oraz przedstawiciele departamentów KUP zajmujący się problematyką poradnictwa zawodowego.

Podczas Konferencji zostały zaprezentowane inicjatywy i doświadczenia wynikające z dotychczasowej pracy Centrów. Podjęto próbę określenia roli poradnictwa zawodowego na obecnym rynku pracy, perspektywy jego rozwoju i strategii działania Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Polsce.

Uczestnicy Ogólnopolskiej Konferencji przygotowali Komunikat, którego treść zostanie zamieszczona w tej publikacji.

Zawarte artykuły są odzwierciedleniem tego, co działo się w Centrach, jakie mają one plany na przyszłość oraz dotyczą zagadnień, które uznano za ważne, warunkujące efektywne świadczenie usług w zakresie poradnictwa zawodowego.

Mamy nadzieję, że wydany zeszyt, będący zbiorem referatów wygłoszonych podczas Konferencji, dostarczy Państwu ciekawych informacji o roli Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej jako instytucji publicznej, mającej wpływ na jakość zasobów ludzkich w procesie pracy.

Przedstawiamy również krótki rys historyczny powstania Centrów w służbach zatrudnienia, realizowane przez nie zadania oraz kilka zestawień zawierających dane krajowe o liczbie i kategorii klientów korzystających w 2000 roku z usług świadczonych przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego.

*Departament Standaryzacji Usług
Krajowy Urząd Pracy*

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej - geneza

Jednym z kluczowych problemów obecnego i przyszłego pokolenia pracodawców jest uświadomienie sobie faktu, że w gospodarce rynkowej trzeba samemu wziąć odpowiedzialność za własną przyszłość zawodową.

Reguły gospodarki rynkowej narzuciły różnym partnerom rynku pracy nieznane dotąd wymagania. Obecnie obserwuje się specyficzne zapotrzebowanie gospodarki, zwłaszcza różnych firm, na kadry wysoko wykwalifikowane. Przedsiębiorstwa te chcą zatrudniać ludzi młodych, wszechstronnie uzdolnionych, biegle mówiących kilkoma językami, o doskonałej kondycji psychofizycznej, pracowników do podejmowania zadań trudnych, złożonych i nowych.

Pracodawca zaczął wymagać od pracownika umiejętności wykonywania wielu zadań w obrębie jednego stanowiska pracy, a nie pełnienia wycinkowej, bardzo ograniczonej funkcji. Dzisiejszy pracownik musi być przygotowany do zmian kwalifikacji zawodowych zgodnie z aktualnymi wymaganiami rynku pracy, a także liczyć się z możliwościami utraty pracy. Dlatego ważne jest, aby ludzie wybierali zawód i miejsce pracy w sposób rozważny i rozsądny, bowiem wykonywany zawód wpływa na wszystkie sfery życia człowieka: tożsamość społeczną, poczucie sensu życia, styl życia, warunki materialne, a także kształtowanie cech osobowości. Oznacza to w praktyce nabycie umiejętności planowania kariery zawodowej i pokierowania swoim losem.

Bogactwo wiedzy, wysoki poziom umiejętności i ich wszechstronność zapewnia człowiekowi możliwość pełnienia wielu funkcji zawodowych i buduje stabilną perspektywę.

Dynamiczny charakter aktualnego rynku pracy w Polsce, gdy sytuacja na rynku pracy ulega ciągłym zmianom, powoduje, że wzrastają potrzeby posiadania wiarygodnej informacji o zawodach, miejscu pracy i wymaganiach kwalifikacyjnych różnych stanowisk pracy.

Ludzie dostrzegają potrzebę posiadania wiedzy niezbędnej do podejmowania decyzji zawodowych związanych z przygotowaniem do podjęcia pracy i zatrudnienia, wyborem zawodu i ścieżki kształcenia oraz doskonalenia zawodowego. Wzrasta też zapotrzebowanie na profesjonalne poradnictwo zawodowe.

Poradnictwo zawodowe jest procesem, w którym doradca zawodowy pomaga człowiekowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie samego w odniesieniu do środowiska pracy po to, aby umożliwić mu realistyczny wybór lub zmianę zatrudnienia lub osiągnięcie właściwego dostosowania zawodowego.

Profesjonalna pomoc oparta jest na wiedzy o człowieku jako podmiocie oddziaływań doradczych, determinantach podejmowania decyzji, poprzez wiedzę zawodoznawczą, aż do obszarów związanych z motywowaniem do aktywności w poszukiwaniu i utrzymaniu zatrudnienia i wyposażeniem w umiejętności poruszania się na rynku pracy. Obejmuje zarówno rozpoznawanie indywidualnych

predyspozycji zawodowych kandydatów do pracy i pracowników oraz przekazywanie różnorodnych informacji zawodoznawczych mających wpływ na kształtowanie racjonalnych preferencji zawodowych.

Przyjmując te rozważania, można powiedzieć, że poradnictwo i informacja zawodowa spełniają doniosłą rolę na drodze planowania i tworzenia życiorysu zawodowego człowieka.

Przygotowanie człowieka do wyboru zawodu i właściwej ścieżki kształcenia warunkuje uzyskanie niezbędnych kwalifikacji w zawodzie. Trafność dokonanego wyboru zawodu i pracy decyduje w znacznej mierze o tym, czy wykonywane przez pracownika czynności będą społecznie efektywne oraz czy będą się rozwijały jego siły twórcze, umożliwiające osiągnięcie zamierzonych celów zawodowych i życiowych. Odpowiednia wiedza o czynnościach i warunkach, w jakich przebiega praca w wybieranym zawodzie, oraz o wymaganiach psychofizycznych niezbędnych do sprawnego jego wykonywania, powoduje, że decyzje podejmowane przez młodzież, a także osoby dorosłe, pragnące zmienić zawód, nie będą przypadkowe i nie przemyślane.

Konieczne staje się lepsze przystosowanie się do wymogów związanych ze zmiennością pracy i ról zawodowych, które wynikają z praw rządzących gospodarką rynkową. Coraz częściej podkreśla się, że człowiek nie może wiązać się przez cały okres kariery zawodowej tylko z jednym zawodem, gdyż może znaleźć się w takiej sytuacji życiowej, w której nie będzie mógł uzyskać pracy w wyuczonym zawodzie. Warunkuje to konieczność zdobycia innych umiejętności zawodowych i elastyczniejszego dostosowania się do potrzeb rynku pracy.

Niezbędna jest także lepsza orientacja w świecie pracy. Z codziennej praktyki wynika, że wśród osób poszukujących pracy po raz pierwszy oraz pozostających bez pracy, również w sytuacji życiowej zdeterminowanej trudnościami w szybkim uzyskaniu nowego miejsca pracy, słabo orientują się w przepisach prawnych określających ich status, obowiązki czy prawa itp. Wiele sytuacji konfliktowych i stresów spowodowanych jest nieznanymi tych przepisów bądź niewłaściwą ich interpretacją.

Istnieje duże zapotrzebowanie na różnorodne informacje o rynku pracy, praktyczne wskazówki dotyczące technik i metod poszukiwania pracy, form samozatrudnienia, opisów zawodów itp. Stąd niezbędne jest opracowywanie i szersze udostępnianie zbiorów informacji, między innymi w postaci ulotek, informatorów, katalogów, broszur czy informacji na nośnikach informatycznych.

Oddziaływaniu informacyjnemu przypisuje się działanie regulujące zachowanie człowieka lub jego modyfikację. Oznacza to istnienie ścisłej relacji między informacją a sytuacją decyzyjną. Właściwy zasób informacji jest warunkiem poznawania różnorodnych możliwości dalszego rozwoju zawodowego poprzez kształcenie czy doskonalenie zawodowe lub znalezienie właściwego miejsca pracy.

Instytucjonalną odpowiedzią na społeczne zapotrzebowanie w zakresie nowoczesnych usług poradnictwa zawodowego są funkcjonujące w strukturze

urzędów marszałkowskich, w ramach wojewódzkich urzędów pracy – Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Usługi Centrów wzbogacają dotychczasową ofertę powiatowych urzędów pracy zarówno dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, jak i pracujących, a także młodzieży planującej ścieżkę zawodową i tej, która wchodzi na rynek pracy.

Warto podkreślić, że tworzenie pierwszych Centrów w polskich urzędach pracy było wynikiem zawartego w 1994 r. porozumienia pomiędzy Ministerstwem Pracy i Spraw Socjalnych Niemiec i Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Bezpośrednimi partnerami wykonawczymi ustaleń tego porozumienia były Federalny Urząd Pracy Niemiec i Krajowy Urząd Pracy w Polsce.

W marcu 1995 r. w Toruniu utworzono modelowe Centrum Informacji Zawodowej. Druga placówka tego typu rozpoczęła działalność w lipcu 1995 r. w Gdańsku.

Kolejne Centra powstawały w Łodzi, Lublinie, Rzeszowie, Szczecinie, Sosnowcu, Wrocławiu, Olsztynie, Płocku, Koszalinie i Łowiczu.

Tworzone w latach 1994–1998 Centra Informacji Zawodowej, dysponując nowoczesnym wyposażeniem, multimedialnymi zbiorami, zaspokajały potrzeby klientów w zakresie wszechstronnej informacji zawodowej.

W sytuacji postępującej restrukturyzacji zatrudnienia, pojawiających się różnorodnych problemów zawodowych oraz wzrostu zainteresowania klientów usługami oferowanymi przez Centra, Krajowy Urząd Pracy podjął się wdrożenia idei kompleksowej pomocy w zakresie podejmowania decyzji zawodowych i planowania kariery zawodowej poprzez rozszerzenie zadań istniejących Centrów oraz powołanie nowych placówek i powierzenie im świadczenia usług doradczych ukierunkowanych na rozwiązywanie różnych problemów zawodowych, a także udzielanie specjalistycznej pomocy.

W 1999 r. Prezes Krajowego Urzędu Pracy podjął decyzję o utworzeniu sieci Centrów przy wszystkich wojewódzkich urzędach pracy i ich filiach pod wspólną nazwą Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

Aktualnie funkcjonujących Centrów w służbach zatrudnienia jest 51, w poszczególnych województwach ich lokalizacja przedstawia się następująco:

- województwo dolnośląskie: Wrocław, Jelenia Góra, Legnica, Wałbrzych,
- województwo kujawsko-pomorskie: Toruń, Bydgoszcz, Włocławek,
- województwo lubelskie: Lublin, Biała Podlaska, Chełm, Zamość,
- województwo lubuskie: Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski,
- województwo łódzkie: Łódź, Piotrków Trybunalski, Sieradz, Skierniewice, Łowicz,
- województwo małopolskie: Kraków, Nowy Sącz, Tarnów,
- województwo mazowieckie: Warszawa, Ciechanów, Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce,
- województwo opolskie: Opole,

- województwo podkarpackie: Rzeszów, Krosno, Przemyśl, Stalowa Wola, Tarnobrzeg,
- województwo podlaskie: Białystok, Łomża, Suwałki,
- województwo pomorskie: Gdańsk, Słupsk,
- województwo śląskie: Katowice, Bielsko-Biała, Częstochowa,
- województwo świętokrzyskie: Kielce,
- województwo warmińsko-mazurskie: Olsztyn, Elbląg,
- województwo wielkopolskie: Poznań, Kalisz, Konin, Leszno, Piła,
- województwo zachodniopomorskie: Szczecin, Koszalin.

Centra posiadają najkorzystniejsze warunki do realizacji zadań związanych z efektywnym oddziaływaniem informacyjnym na klientów oraz świadczeniem specjalistycznej pomocy doradczej. Ich nowoczesna infrastruktura umożliwia także obsługę klientów niepełnosprawnych.

W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej klienci (osoby bezrobotne, poszukujące pracy oraz młodzież ucząca się) mogą samodzielnie korzystać z różnorodnych zbiorów informacji zawodowej, uzyskać indywidualną pomoc doradczą, wziąć udział w zajęciach warsztatowych dotyczących planowania kariery zawodowej, poddać się badaniom psychologicznym umożliwiającym określenie predyspozycji zawodowych.

W myśl Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128 z późniejszymi zmianami) oraz zapisom w Rozporządzeniu MPiPS z dnia 9 lutego 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, organizowania szkoleń bezrobotnych, tworzenia zaplecza metodycznego dla potrzeb informacji i poradnictwa zawodowego oraz organizowania i finansowania klubów pracy (Dz.U. Nr 12, poz. 146) – art. 36 ust. 1 pkt. 1 i 5, Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej odpowiadają za:

1. Prowadzenie poradnictwa zawodowego poprzez:
 - udzielanie indywidualnych porad zawodowych,
 - udzielanie grupowych porad zawodowych,
 - udzielanie indywidualnych informacji zawodowych,
 - udzielanie grupowych informacji zawodowych.
2. Świadczenie wyspecjalizowanych usług w zakresie planowania kariery zawodowej z wykorzystaniem między innymi metod psychologicznych, zasobów informacji zawodowej w formie drukowanej, audiowizualnej i innych nowoczesnych technik przekazu informacji opartych na technologii komputerowej.
3. Prowadzenie zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia.
4. Pomoc pracodawcom w doborze kandydatów do pracy wymagającej szczególnych predyspozycji psychofizycznych.
5. Gromadzenie, aktualizowanie, opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowej o zasięgu regionalnym.

6. Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej na terenie województwa i wspieranie klubów pracy.

Ponadto Centra, poza bezpośrednią pracą z klientami, podejmują szereg inicjatyw związanych z działalnością wydawniczą, promocyjną, badawczą, szkoleniową oraz współpracują z organizacjami, placówkami naukowo-badawczymi i innymi partnerami rynku pracy.

Do ciekawszych inicjatyw można zaliczyć:

- działania na rzecz poszerzania zasobów informacji zawodowej poprzez opracowywanie katalogów instytucji szkolących, własnych publikacji przybliżających problematykę rynku pracy, informatorów i poradników, ulotek. Stosowane są różne formy, m.in. książkowe, na płycie CD, w witrynie internetowej,
- działalność promocyjną świadczonych usług przez Centra realizowaną we współpracy ze środkami masowego przekazu (media lokalne TV, radio, prasa) oraz udział lub współorganizację imprez typu Dni Kariery, Targi Pracy, Targi Edukacyjne, Giełdy Pracy, Targi Przedsiębiorczości, Forum Aktywizacji Zawodowej,
- działalność o charakterze badawczym związaną z badaniem rynku pracy i zachodzących na nim zmian, np. przeprowadzaniem analizy skali bezrobocia wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych, zbieraniem informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych w niektórych regionach, sondażami pozwalającymi określić oczekiwania młodzieży różnego typu szkół, również pod kątem potrzeb i możliwości wprowadzenia zajęć z problematyki dotyczącej rynku pracy.

Rozwijana jest również współpraca instytucjonalna, w ramach której pracownicy Centrów prowadzą lub biorą udział w szkoleniach, warsztatach poświęconych aktywizacji zawodowej. Kontakty doradców zawodowych Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej z różnymi instytucjami są rozwijane i stanowią one cenne doświadczenie, które dają wymierne efekty w świadczeniu usług doradczych.

Wśród partnerów znajdują się między innymi: Powiatowe Urzędy Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, Wojewódzkie Związki Młodzieży Wiejskiej, zakłady karne, Ośrodki Pomocy Społecznej, Stowarzyszenia Ochrony Bezrobotnych, Miejskie Ośrodki Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Kolejowa Agencja Aktywizacji Zawodowej.

Realizacja usług w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2000 r.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej ukierunkowane są na świadczenie usług poradnictwa zawodowego dla wszystkich klientów będących w dowolnej fazie swojego rozwoju zawodowego, a więc dla ludzi młodych, którzy nie wiedzą, jak wybrać zawód, dla osób dorosłych stojących wobec decyzji zmiany zawodu ze względu na brak ofert pracy w wyuczonym zawodzie czy także zmuszonych dokonać wyboru odpowiedniego kierunku doskonalenia zawodowego. Wielu klientów oczekuje pomocy doradców zawodowych w poznaniu metod i technik oraz nabyciu umiejętności poszukiwania pracy.

Centra dysponują komplementarnymi i systematycznie wzbogacanymi zbiorami informacji zawodowej w formach pisanych i audiowizualnych. Zasoby informacji związane ze światem pracy, uwzględniające dane o zawodach, między innymi takie jak: zadania i czynności, środowisko pracy, wymagania i przeciwwskazania do wykonywania zawodu, dane o drogach zdobywania zawodu, możliwościach uzyskania dodatkowych kwalifikacji i możliwościach pozyskania pracy, są dla różnorodnych klientów ciekawą ofertą, pomocną w rozwiązywaniu specyficznych problemów zawodowych i chętnie wykorzystywaną w planach zawodowych. Doradcy zawodowi udzielają informacji zawodowych, pomagają klientom w samodzielnym korzystaniu ze zbiorów, wskazują potrzebne dodatkowe źródła informacji.

Usługi CliPKZ również cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Dane dotyczące tej grupy osób korzystających z poradnictwa zawodowego nie są prezentowane w materiale, gdyż w sprawozdaniach MPiPS-04 młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych nie jest wykazywana*.

W 2000 r. z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wojewódzkich urzędów pracy w Polsce skorzystało (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) **ogółem 23 480 osób**, kobiety stanowiły 60%, tj. 14 350 osób. Wśród ogółu klientów (bezrobotni, poszukujący pracy i inni*) **57%** stanowili **bezrobotni**, tj. 13 468 osób (w tym 8573 kobiety), **poszukujący pracy 8%**, tj. **1877 osób** (w tym 1037 kobiet) oraz **35%**, tj. 8135 osób (w tym 4740 kobiet) zaliczonych do grupy tzw. „inni” (Tabela 1).

* Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 września 2000 r. (Dz. U. Nr 76 z 18 września 2000 r. poz. 868) istnieje obowiązek sporządzania przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy sprawozdań o usługach z zakresu poradnictwa zawodowego według ujednoliconych wzorów formularzy statystycznych (Załącznik 4 do sprawozdania MPiPS-01).

Tabela 1. Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w CiIPKZ w Polsce – dane za rok 2000

CiIPKZ w układzie województw	osoby korzystające z usług poradnictwa zawodowego*		bezrobotni		poszukujący pracy		inni	
	ogółem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dołnośląskie (4)	4427	2609	2840	1693	272	167	1315	749
Kujawsko- pomorskie (3)	1589	1005	1182	742	169	127	238	136
Lubelskie (4)	120	77	105	69	3	1	12	7
Lubuskie (2)	1433	849	1095	722	56	23	282	104
Łódzkie (5)	668	422	451	295	109	57	108	70
Małopolskie (3)	748	403	298	193	54	35	396	175
Mazowieckie (6)	4598	2987	3444	2307	259	139	895	541
Opolskie (1)	213	118	141	83	72	35	0	0
Podkarpackie (5)	752	410	530	276	116	87	106	47
Podlaskie (3)	1111	734	843	577	211	123	57	34
Pomorskie (2)	343	233	180	120	106	68	57	45
Śląskie (3)	4425	2671	357	217	47	31	4021	2423
Świętokrzyskie (1)	764	445	713	420	32	18	19	7
Warmińsko- -mazurskie (2)	246	180	147	110	20	11	79	59
Wielkopolskie (5)	1099	562	660	410	342	107	97	45
Zachodnio- pomorskie (2)	944	645	482	339	9	8	453	298
POLSKA (51)	23480	14350	13468	8573	1877	1037	8135	4740

* Osoby, które w okresie sprawozdawczym skorzystały z usług poradnictwa zawodowego, w tym takie, które zostały objęte badaniami psychologicznymi:

- Bezrobotni – osoby zarejestrowane w urzędzie pracy jako bezrobotni zgodnie z art. 2 ust 1 pkt. 2 ustawy.
- Poszukujący pracy – osoby zarejestrowane w urzędzie pracy jako poszukujący pracy zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 15 ustawy, z wyłączeniem osób mających status bezrobotnego oraz uprawnionych do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.
- Inni – osoby dorosłe poza bezrobotnymi i poszukującymi pracy.

Najliczniejszą grupą w populacji bezrobotnych była młodzież do 24 lat – 34% (4597 osób) oraz bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 4512 osób (33,5%). Prawie na tym samym poziomie pomocą doradczą objęci zostali bezrobotni zamieszkali na wsi – 2489 (18,4%) i absolwenci 2441 (18,1%). Najmniej liczną grupę klientów stanowiły osoby niepełnosprawne – tj. 3,5%, tj. 474 osoby (Tabela 2).

Tabela 2. Bezrobotni (wybrane kategorie: zamieszkali na wsi, młodzież do 24 lat, absolwenci, bezrobotni pow. 12 mies., niepełnosprawni) korzystający z usług poradnictwa zawodowego w CliPKZ w układzie województw – dane za rok 2000

CliPKZ w układzie województw	osoby bezrobotne korzystające z usług poradnictwa zawodowego ogółem	zamieszkali na wsi	młodzież do 24 lat	absolwenci	bezrobotni pow. 12 mies.	niepełnosprawni
0	3	4	5	6	7	8
Dolnośląskie (4)	2840	400	771	272	1137	147
Kujawsko-pomorskie (3)	1182	196	423	256	475	16
Lubelskie (4)	105	33	46	11	27	3
Lubuskie (2)	1095	163	316	142	327	39
Łódzkie (5)	451	147	201	125	164	34
Małopolskie (3)	298	112	157	27	129	20
Mazowieckie (6)	3444	613	1283	703	1130	79
Opolskie (1)	141	5	16	9	29	7
Podkarpackie (5)	530	206	197	99	200	10
Podlaskie (3)	843	153	239	230	184	45
Pomorskie (2)	180	28	74	54	78	19
Śląskie (3)	357	50	105	42	83	4
Świętokrzyskie (1)	713	213	230	163	250	11
Warmińsko-mazurskie (2)	147	13	61	56	26	5
Wielkopolskie (5)	660	94	302	180	188	22
Zachodniopomorskie (2)	482	63	176	72	85	13
POLSKA	13468	2489	4597	2441	4512	474

Większość bezrobotnych korzystających z usług doradców zawodowych we wszystkich Centrach legitymowała się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 35,5%, tj. ogółem 4785 osób (w tym kobiet 3195).

Odnotowano także 32% udział klientów posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – 2743 osób (w tym 2031 kobiet) oraz 22,5% z zasadniczym zawodowym – 3030 osób (w tym 1532 kobiety).

Osoby z wykształceniem wyższym (1654 osób) stanowiły 12,3% ogółu bezrobotnych, natomiast najmniej korzystających było z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym – 692 osoby (5,1%). Szczegółowe dane z uwzględnieniem poziomu wykształcenia osób korzystających z usług CliPKZ w podziale na województwa zawiera Tabela 3.

Tabela 3. Bezrobotni (według poziomu wykształcenia) korzystający z usług poradnictwa zawodowego w CliPKZ w układzie województw – dane za rok 2000

CliPKZ w układzie województw	bezrobotni		wyższe		policjalne i średnie zawodowe		średnie ogólno- kształcące		zasadnicze zawodowe		podstawowe i niepełne podstawowe	
	razem	k	razem	k	razem	k	razem	k	razem	k	razem	k
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Dolnośląskie (4)	2840	1693	217	150	1047	706	265	206	857	370	454	261
Kujawsko- pomorskie (3)	1182	742	79	55	434	298	436	274	203	99	30	16
Lubelskie (4)	105	69	17	12	41	22	28	26	13	6	6	3
Lubuskie (2)	1095	722	173	83	367	279	214	169	234	146	107	45
Łódzkie (5)	451	295	71	50	122	88	97	68	103	53	58	36
Małopolskie (3)	298	193	54	35	138	95	55	43	47	19	4	1
Mazowieckie (6)	3444	2307	329	249	1305	854	929	719	599	328	282	157
Opolskie (1)	141	83	13	9	34	20	39	27	40	19	15	8
Podkarpackie (5)	530	276	48	24	190	105	72	53	155	60	65	34
Podlaskie (3)	843	577	243	173	216	159	139	102	179	107	66	36
Pomorskie (2)	180	120	26	18	35	22	54	42	52	31	13	7
Śląskie (3)	357	217	51	29	126	57	60	47	113	79	7	5
Świętokrzyskie (1)	713	420	111	79	240	146	94	64	183	84	85	47
Warmińsko- mazurskie (2)	147	110	42	30	54	36	41	38	7	5	3	1
Wielkopolskie (5)	660	410	58	36	240	156	147	99	183	98	32	21
Zachodnio- pomorskie (2)	482	339	122	91	196	152	73	54	62	28	29	14
POLSKA	13468	8573	1654	1123	4785	3195	2743	2031	3030	1532	1256	692

Porównując dane dotyczące bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy, można stwierdzić, że poradami zawodowymi w CliPKZ najczęściej zainteresowane były osoby pozostające bez pracy do 6 mies., tj. 41% (5510 osób w tym kobiet 3352), następnie grupa osób bez zatrudnienia powyżej 12 mies., tj. 33,5% (4512 osób w tym 3104 kobiety) i kolejno klienci znajdujący się w przedziale czasowym 6–12 miesięcy – 25,5%, tj. 3446 osób w tym 2117 kobiet (Tabela 4).

Tabela 4. Bezrobotni (według czasu pozostawania bez pracy) korzystający z usług poradnictwa zawodowego w CiIPKZ w układzie województw – dane za rok 2000

CiIPKZ w układzie województw	bezrobotni		do 6 miesięcy		6–12 miesięcy		powyżej 12 m-cy	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dolnośląskie (4)	2840	1693	1144	606	559	304	1137	783
Kujawsko-pomorskie (3)	1182	742	447	287	260	146	475	309
Lubelskie (4)	105	69	43	28	35	20	27	21
Lubuskie (2)	1095	722	524	316	244	159	327	247
Łódzkie (5)	451	295	183	96	104	54	164	145
Małopolskie (3)	298	193	112	70	57	38	129	85
Mazowieckie (6)	3444	2307	1143	755	1171	789	1130	763
Opolskie (1)	141	83	54	31	58	30	29	22
Podkarpackie (5)	530	276	184	90	146	67	200	119
Podlaskie (3)	843	577	464	299	195	145	184	133
Pomorskie (2)	180	120	60	43	42	25	78	52
Śląskie (3)	357	217	208	128	66	33	83	56
Świętokrzyskie(1)	713	420	278	149	185	110	250	161
Warmińsko-mazurskie (2)	147	110	100	72	21	15	26	23
Wielkopolskie (5)	660	410	309	197	163	93	188	120
Zachodnio-pomorskie (2)	482	339	257	185	140	89	85	65
POLSKA	13468	8573	5510	3352	3446	2117	4512	3104

Poradami zawodowymi zainteresowani byli często ludzie młodzi, poszukujący zatrudnienia lub noszący się z zamiarem przekwalifikowania zawodowego. Jak wynika z danych, najczęściej zgłaszanym przez bezrobotnych problemem zawodowym (powyżej 60%) była chęć znalezienia zatrudnienia, niezależnie od poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy.

Natomiast wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (28,7%) i absolwentów różnego typu szkół (20,6%) oczekiwano pomocy w podjęciu decyzji zawodowej dotyczącej wyboru zawodu. Oznaczać to może, że w odniesieniu do popytu rynku pracy na określone kwalifikacje zawodowe, młodzież kończąca szkołę ma niedostosowane lub nie posiada pożądaných przez pracodawców kwalifikacji zawodowych.

Ludzie młodzi potrzebują najpierw określić swoje preferencje zawodowe i podnieść kwalifikacje, aby w przyszłości wzrosła ich atrakcyjność oraz zwiększyły się szanse na rynku pracy (w załączniku szczegółowe dane zbiorcze ilustruje Tabela 7. Dane dotyczące bezrobotnych korzystających z usług CiIPKZ w układzie województw z uwzględnieniem rodzajów problemów zawodowych zawarte są w załączniku w Tabelach 8–11).

Na potrzeby poradnictwa zawodowego kategorie problemów zawodowych definiowane są następująco:

– **wybór zawodu:**

- a) brak lub ograniczone doświadczenie zawodowe, po raz pierwszy dokonywany jest wybór zawodu,
- b) zamiar ponownego wyboru zawodu – brak lub ograniczone doświadczenie zawodowe, dokonany wybór zawodu wydaje się być błędnym,
- c) posiadane doświadczenie zawodowe, ale konieczna lub rozważana jest zmiana zawodowa ze względu na okoliczności zewnętrzne.

– **doskonalenie zawodowe** – zamiar uzupełnienia wiadomości i umiejętności zawodowych.

– **zatrudnienie:**

- a) zamiar podjęcia działalności gospodarczej i pomoc w ocenie szans przedsięwzięcia,
- b) trudności związane z przystosowaniem zawodowym,
- c) deficyty w zakresie umiejętności poszukiwania pracy.

W 2000 roku klienci korzystali z porad zawodowych w formie indywidualnej i grupowej oraz z informacji zawodowej indywidualnej (samoinformacji), brali udział w organizowanych grupowych spotkaniach informacyjnych.

Indywidualne poradnictwo jest złożonym procesem, podczas którego doradca zawodowy w sposób świadomy i celowy wykorzystuje procedury i techniki rozmowy doradczej, motywując klienta do swobodnego wypowiedzania się i aktywnego współdziałania w rozwiązywaniu jego problemów.

Podstawową metodą pracy doradców zawodowych z indywidualnymi klientami jest rozmowa doradcza, przebiegająca zgodnie ze ściśle określonymi fazami i etapami oraz z wykorzystaniem specyficznych technik.

Ogólnie można stwierdzić, że poprzedza ją nawiązanie kontaktu, omówienie sytuacji klienta, sondowanie przebiegu kariery szkolnej i zawodowej, zainteresowań i oczekiwań związanych z zawodem, a także zebranie informacji o warunkach zdrowotnych. Doradca zawodowy i klient wspólnie planują dalsze kroki postępowania i dokonują ustaleń, jakie działania klient powinien zrealizować po zakończeniu porady, czyli następuje faza przygotowania indywidualnego planu działania.

Bardzo ważną rolę odgrywa indywidualna ocena zawodowa, bowiem jej wynik umożliwi klientom uświadomienie sobie w pełni własnych kompetencji zawodowych.

Analizując własne umiejętności zawodowe, preferencje, zainteresowania, a także mając możliwość dokonania oceny predyspozycji za pomocą metod psychologicznego pomiaru, klienci mogą dokonywać racjonalnych wyborów zawodowych, opracować realistyczny projekt dotyczący perspektyw zawodowych.

W 2000 roku z indywidualnego poradnictwa zawodowego we wszystkich Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej skorzystało ogółem

11 013 osób (w tym 6601 kobiet), z którymi przeprowadzono 20 008 rozmów doradczych (Tabela 5).

Wskaźnik dotyczący liczby rozmów doradczych przypadających na jednego klienta wynosi średnio 1,8.

Tabela 5. Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej i grupowej w CiPKZ – dane za rok 2000

CiPKZ w układzie województw	Ogółem	PORADNICTWO ZAWODOWE						Liczba osób objętych badaniami testowymi
		INDYWIDUALNE			GRUPOWE			
		Liczba rozmów dorado- czych	Liczba osób, które skorzystały z porady w formie indywidualnej		Liczba grup	Liczba osób, które skorzystały z porady w formie grup- owej		
			razem	kobiety		razem	kobiety	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
Dolnośląskie (4)	4427	6561	3349	1804	138	1622	1151	1088
Kujawsko- pomorskie (3)	1589	709	292	185	52	688	441	292
Lubelskie (4)	120	248	120	77	0	0	0	45
Lubuskie (2)	1433	439	408	229	89	1025	620	140
Łódzkie (5)	668	980	427	242	21	241	180	253
Małopolskie (3)	748	689	354	222	48	394	181	217
Mazowieckie (6)	4598	3914	2383	1573	172	2272	1433	1673
Opolskie (1)	213	322	213	118	0	0	0	92
Podkarpackie (5)	752	779	570	277	21	182	133	120
Podlaskie (3)	1111	1770	811	513	42	399	296	463
Pomorskie (2)	343	248	209	136	13	134	97	235
Śląskie (3)	4425	366	197	122	191	2518	1559	1710
Świętokrzyskie (1)	764	380	241	164	52	548	305	569
Warmińsko- mazurskie (2)	246	350	173	120	6	73	60	122
Wielkopolskie (5)	1099	1099	516	314	52	599	285	176
Zachodnio- pomorskie (2)	944	1154	750	505	42	251	189	498
POLSKA	23480	20008	11013	6601	939	10946	6930	7693

Z porady zawodowej w formie indywidualnej skorzystało 7459 osób bezrobotnych, 1008 osób poszukujących pracy oraz 2546 osób z kategorii „inni”. Wskaźnik rozmów doradczych dla wyżej wymienionych grup klientów przedstawia się następująco: bezrobotnych – 1,8; poszukujących pracy – 1,9; innych – 1,5.

Oznacza to, że doradca zawodowy zakończył proces doradczy przynajmniej w trakcie około dwóch spotkań z klientem (w załączniku zestawienie zbiorcze – Tabela 12).

Przyjmuje się, że wskaźnik rozmowy doradczej (ilość wizyt równa jeden lub mniejsza niż trzy) może świadczyć o tym, że doradcy zawodowi poświęcają zbyt mało czasu, natomiast większa jego wartość, tj. więcej niż trzy wizyty przypadające na jednego klienta, może wskazywać na fakt, że poświęcony czas jest mało efektywny.

Niski wskaźnik rozmów doradczych przypadających na jednego klienta może być spowodowany oddziaływaniem wielu czynników. Istnieje prawdopodobieństwo, że zbyt duża liczba interesantów przypada na jednego doradcę zawodowego, może być również większe zapotrzebowanie klientów na uzyskanie informacji zawodowej w trakcie jednorazowego kontaktu z doradcą. Natomiast gdy proces doradczy z jedną osobą wydłuża się, wskazywać może na to, że doradca zawodowy koncentruje się nie tylko na problemie zawodowym klienta, a zajmuje się całokształtem jego potrzeb życiowych.

Interpretację uzyskanych wskaźników oceniano w skali makro, jednakże pełny obraz sytuacji można uzyskać na podstawie analizy dokumentacji źródłowej, tj. Kart Usług Doradczych prowadzonych przez danego doradcę zawodowego.

Inną formą pomocy w rozwiązywaniu specyficznych problemów zawodowych klientów jest grupowe poradnictwo zawodowe. Jest to skuteczny sposób pracy z ludźmi, którzy pracując w grupie i będąc jej członkiem, w atmosferze akceptacji i otwartości, mają możliwość zbadania i zdefiniowania własnego problemu zawodowego, dokonania adekwatnej oceny siebie oraz rozwijania umiejętności podejmowania decyzji dotyczących planowania kariery zawodowej.

Począwszy od 1996 r. wdrażane są w urzędach pracy dwie metody grupowego poradnictwa zawodowego, służące rozwiązaniu problemów osób bezrobotnych: metoda duńska, znana jako „Kursy Inspiracji” i francuska „Metoda Edukacyjna”.

W 2000 r. doradcy zawodowi CliPKZ uczestniczyli w szkoleniu, podczas którego mieli możliwość zapoznania się z programem warsztatów „Gotowość do zmian” oraz ciekawym programem pod nazwą „Zostań Rockefellerem”, skierowanym do osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej. Wiele też programów poradnictwa grupowego przygotowują sami doradcy zawodowi korzystając z wiedzy i umiejętności nabytych podczas szkoleń oraz korzystając z materiałów metodycznych opracowanych i przekazanych przez Krajowy Urząd Pracy.

W ramach poradnictwa grupowego doradcy zawodowi przeprowadzają zajęcia warsztatowe z zakresu np. kształtowania umiejętności pozazawodowych – autoprezentacji, technik poszukiwania pracy, poznania samego siebie, podejmowania decyzji zawodowych, planowania rozwoju zawodowego.

Grupowym poradnictwem zawodowym objęto **ogółem 10 946 osób**, w tym 6930 kobiet (Tabela 5).

Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porady w formie grupowej, wyniosła 55%, tj. 6021 osób (w tym 4125 kobiet), poszukujących pracy 6,8%, tj. 747 osób (w tym 371 kobiet) i klienci tzw. „inni” – 38,1%, tj. 4178 w tym 2434 kobiety (w załączniku zestawienie danych zbiorczych – Tabela 12).

W procesie poradnictwa zawodowego, aby pomóc klientom w poznaniu swoich możliwości i preferencji zawodowych, a tym samym ułatwić im podejmowanie właściwej decyzji zawodowej, wykorzystywane są testy do badania zainteresowań, ogólnych uzdolnień zawodowych, a także cech osobowości. Każdy klient, który wyrazi zgodę na przeprowadzenie badań psychologicznych, ma możliwość skorzystania z takich badań.

Spośród klientów korzystających z usług CliPKZ **7693 osoby** poddały się badaniom testowym. W ramach poszczególnych grup klientów w badaniach testowych wzięło udział: 4010 osób bezrobotnych, 3187 tzw. „innych” oraz 496 osób poszukujących pracy. Z kategorii bezrobotnych – młodzież do 24 lat – (1501 osób) i bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy – 1138 osób stanowili najliczniejszą grupę objętych badaniem testowym.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej świadczą również usługi w zakresie udostępniania szeroko rozumianej informacji zawodowej, która wspomaga proces podejmowania decyzji zawodowej, a także umożliwia klientom dokładniejszą orientację w świecie pracy. Placówki te posiadają nowoczesną infrastrukturę służącą oddziaływaniu informacyjnemu, dysponują odpowiednimi i jednolitymi w skali kraju zbiorami informacji zawodowej. Wśród nich znajdują się takie jak:

- komplet teczek informacji o zawodach wraz z informacją lokalną,
- filmy o zawodach na kasetach wideo,
- kilkutomowy „Przewodnik po zawodach” zawierający charakterystyki zawodów,
- zestawy ulotek o zawodach zawierające krótki opis zawodu,
- klasyfikacja zawodów i specjalności,
- komputerowy program wspierający poradnictwo zawodowe „Doradca 2000”, który jest nowoczesnym narzędziem pracy doradcy zawodowego, dostarczającym w szybki sposób niezbędnych danych, wspomagających proces oceny indywidualnej klienta i ułatwiających mu orientację w poruszaniu się na rynku pracy.

Centra także posiadają swoje lokalne zbiory informacji i materiały pisane takie jak: katalogi, informatory, przewodniki, czasopisma zawierające informacje o zawodach, rynku pracy, jednostkach edukacyjnych itp.

Niektóre CliPKZ dysponują informacjami o wolnych miejscach pracy, gromadzą te informacje i udostępniają je poprzez uruchomienie stanowiska do samoinformacji, tzw. kiosków komputerowych.

Ogółem liczba indywidualnych klientów korzystających z różnorodnych zbiorów informacji zawodowej w CliPKZ wyniosła **115 481 osób** (w tym 55 828 kobiet) oraz 10 470 osób (w tym 6454 kobiety) uczestniczyło w zorganizowanych spotkaniach grupowych (Tabela 6). Należy zauważyć, że w Centrach istotny procent klientów to osoby korzystające z tzw. samoinformacji. Tę formę korzystania z zasobów informacyjnych umożliwia specjalistyczne wyposażenie Centrum.

Tabela. 6. Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z informacji zawodowej w formie indywidualnej i grupowej w CIiPKZ – dane za rok 2000

CIiPKZ w układzie województw	Ogółem	Informacja zawodowa				
		Liczba osób indywidualnych		zorganizowane grupy		
				Liczba grup	Liczba osób biorących udział w spotkaniach grupowych	
		razem	kobiety			razem
0	1	2	3	4	5	6
Dolnośląskie (4)	4427	6259	3066	59	898	651
Kujawsko- pomorskie (3)	1589	1915	1236	40	551	347
Lubelskie (4)	120	1129	664	81	983	659
Lubuskie (2)	1433	2777	1540	43	721	348
Łódzkie (5)	668	2922	1691	42	627	416
Małopolskie (3)	748	2655	1606	56	1127	780
Mazowieckie (6)	4598	8974	4218	83	1391	863
Opolskie (1)	213	285	193	0	0	0
Podkarpackie (5)	752	1029	566	21	375	237
Podlaskie (3)	1111	6339	3447	32	488	263
Pomorskie (2)	343	5366	2776	8	128	83
Śląskie (3)	4425	3013	1612	19	368	133
Świętokrzyskie (1)	764	261	192	31	300	177
Warmińsko- mazurskie (2)	246	1438	830	33	53	38
Wielkopolskie (5)	1099	1685	941	48	700	386
Zachodnio- pomorskie (2)	944	69434	31280	56	1760	1073
POLSKA	23480	115481	55858	652	10470	6454

Tematyczny zakres informacyjnych spotkań grupowych najczęściej obejmował następujące zagadnienia:

- sytuacja na rynku pracy i możliwości zatrudnienia,
- determinanty wyboru zawodu,
- możliwości, ścieżki kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- nowe zawody i wymagania do zawodu, sposoby i techniki poszukiwania pracy,
- możliwości aktywizacji zawodowej dla bezrobotnych i poszukujących pracy,
- sylwetka przyszłego pracodawcy – działalność gospodarcza na własny rachunek.

Na podstawie analizy przedstawionych danych dotyczących osób korzystających z usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, tj. bezrobotnych, poszukujących pracy oraz innych dorosłych klientów, można stwierdzić, że przeciętny klient to bezrobotna kobieta w wieku do 24 lat, pozostająca bez pracy do 6 miesięcy, posiadająca wykształcenie policealne lub średnie zawodowe. Główną przyczyną korzystania z pomocy doradcy zawodowego

w Centrum jest problem ze znalezieniem pracy. Statystyczna klientka Centrów korzysta głównie z indywidualnej informacji zawodowej, ale też chętniej niż klienci-mężczyźni korzysta z pozostałych form informacji i poradnictwa zawodowego.

Na szczególną uwagę zasługuje grupa klientów przypisanych do osób długotrwale bezrobotnych, bowiem problem długotrwałego bezrobocia jest sam w sobie niezmiernie skomplikowany, niezależnie od kategorii bezrobotnych, których on dotyczy. Jest prawdopodobnie najtrudniejszy do rozwiązania, nie tylko ze względu na określoną charakterystykę polskiego rynku pracy, ale także na stan psychiczny, w jakim większość z tych osób się znajduje. Osoby te narażone są na depresje, załamania psychiczne i spadek motywacji do dalszego poszukiwania pracy.

Wydaje się, że osoby długotrwale bezrobotne wymagają szczególnie zintensyfikowanych działań w kierunku aktywizacji zawodowej, umożliwienia im powrotu na rynek pracy przy wykorzystaniu możliwych instrumentów aktywnej polityki rynku pracy. Niezmiernie istotna w pomocy dla tej grupy osób jest dbałość o to, aby przerwa w zatrudnieniu nie prowadziła w ich przypadku do zdezaktualizowania kompetencji zawodowych, a także wskazane jest objęcie ich opieką psychologiczną i profesjonalnym poradnictwem zawodowym. W tym zakresie swoją znaczącą rolę mają do spełnienia Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wojewódzkich urzędów pracy.

Warto nadmienić, że klientami korzystającymi z usług poradnictwa zawodowego Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej jest również młodzież ucząca się na różnych szczeblach kształcenia. Jak już wspomniano, sprawozdanie MPiPS-01 dotyczące poradnictwa zawodowego, nie obejmuje tej kategorii osób, a zatem nie znajduje ona odzwierciedlenia w danych dotyczących liczby osób korzystających z usług Centrów. Można oszacować na podstawie danych z 1999 roku, że liczba młodzieży uczącej się w 2000 r. stanowiła w Centrach blisko 70% wszystkich obsługiwanych klientów. Szkoły, a także Poradnie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, nie prowadzą w szerszym wymiarze poradnictwa i informacji zawodowej, dlatego też młodzież chętnie korzysta z usług Centrów. Należy pamiętać, że znajomość zawodów, warunków pracy, potrzeb rynku pracy zwiększa szansę jednostki na dokonanie trafnych częściowych decyzji podejmowanych w różnych etapach rozwoju zawodowego oraz umożliwia planowanie jednostkowych karier edukacyjno-zawodowych.

O tym, co działo się w 2000 r. w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 16 województwach, znajdziecie Państwo w dalszej części zeszytu. Materiały prezentowane były na Ogólnopolskiej Konferencji Poradnictwa zawodowego w grudniu ubiegłego roku w Krakowie. Ich treść w całości publikujemy i mamy nadzieję, że zainteresują wszystkich czytelników.

Tabela 7. Kategorie bezrobotnych według kategorii problemu zawodowego korzystające z poradnictwa zawodowego w CiPKZ w Polsce – dane za rok 2000

Kategorie bezrobotnych	Ogółem		Kategorie problemu zawodowego								
			wybór zawodu		doskonalenie zawodowe		zatrudnienie		inne		
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
zamieszkali na wsi	2489	1572	302	192	362	227	1699	1080	126	73	
młodzież do 24 lat	4597	2903	820	494	681	428	2821	1850	275	131	
Absolwenci	2441	1627	505	348	380	224	1336	929	220	126	
bezrobotni do 6 mies.	5510	3552	831	559	774	445	3548	2146	357	202	
bezrobotni 6–12 mies.	3446	2117	491	295	546	338	2153	1355	256	129	
bezrobotni powyżej 12 mies.	4512	3104	590	388	713	437	3018	2147	191	132	
Niepełnosprawni	474	247	58	30	73	28	319	177	24	11	
z wykształceniem	wyższym	1654	1123	160	109	243	185	1096	724	155	105
	politechnicznym i średnim zaw.	4785	3195	517	342	733	504	3204	2174	331	175
	średnim ogólnokształc.	2743	2031	787	592	424	265	1377	1083	155	92
	zasadniczym zawodowym	3030	1532	266	111	477	202	2166	1154	121	65
	podstawowym i niepełnym podstawowym	1256	692	182	88	156	65	876	513	42	16

Tabela 8. Wybrane kategorie bezrobotnych (według kategorii problemu zawodowego) korzystających z poradnictwa zawodowego w CiPKZ w układzie województw – dane za rok 2000 (cz. I)

CiPKZ w układzie województw	Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego Ogółem	Wybrane kategorie bezrobotnych									
		zamieszkali na wsi					młodzież do 24 lat				
		Razem	z tego według kategorii problemu				Razem	z tego według kategorii problemu			
			wybór zawodu	doskon. zawodowe	zatrudnienie	inne		wybór zawodu	doskon. zawodowe	zatrudnienie	inne
0	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Dolnośląskie	2840	400	17	22	353	8	771	37	72	644	18
Kujawsko-pomorskie	1182	196	14	57	124	1	423	86	109	228	0
Lubelskie	105	33	14	10	7	2	46	29	4	11	2
Lubuskie	1095	163	16	18	123	6	316	47	41	227	1
Łódzkie	451	147	32	25	86	4	201	48	27	122	4
Małopolskie	298	112	4	7	100	1	157	3	7	142	5
Mazowieckie	3444	613	119	119	349	26	1283	307	189	700	87
Opolskie	141	5	0	3	2	0	16	2	4	9	1
Podkarpackie	530	206	6	23	154	23	197	18	62	96	21
Podlaskie	843	153	12	47	84	10	239	35	75	107	22
Pomorskie	180	28	7	0	18	3	74	34	5	32	3
Śląskie	357	50	0	0	50	0	105	0	10	90	5
Świętokrzyskie	713	213	26	13	158	16	230	44	19	138	29
Warmińsko-mazurskie	147	13	4	1	8	0	61	14	3	36	8
Wielkopolskie	660	94	15	9	46	24	302	63	31	149	59
Zachodniopomorskie	482	63	16	8	37	2	176	53	23	90	10
POLSKA	13468	2489	302	362	1699	126	4597	820	681	2821	275

cd. tabeli 8 (cz. II)

CiPKZ w układzie województw	Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego Ogółem	Wybrane kategorie bezrobotnych									
		absolwenci					niepełnosprawni				
		Ra- zem	z tego według kategorii problemu				Ra- zem	z tego według kategorii problemu			
			wybór zawo- du	doskon zawo- dowe	zatrud- nienie	inne		wybór zawo- du	doskon zawo- dowe	zatrud- nienie	inne
0	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Dolnośląskie	2840	272	15	37	215	5	147	23	29	87	8
Kujawsko-po- morskie	1182	256	56	67	132	1	16	4	2	10	0
Lubelskie	105	11	6	2	3	0	3	0	2	1	0
Lubuskie	1095	142	23	19	95	5	39	3	2	34	0
Łódzkie	451	125	39	4	81	1	34	5	10	18	1
Małopolskie	298	27	5	1	19	2	20	0	0	17	3
Mazowieckie	3444	703	166	116	334	87	79	4	4	66	5
Opolskie	141	9	1	3	5	0	7	0	5	2	0
Podkarpackie	530	99	11	41	38	9	10	0	3	7	0
Podlaskie	843	230	27	31	149	23	45	2	10	31	2
Pomorskie	180	54	31	13	10	0	19	12	3	4	0
Śląskie	357	42	0	4	38	0	4	0	0	4	0
Świętokrzyskie	713	163	71	4	63	25	11	0	0	8	3
Warmińsko- mazurskie	147	56	11	3	31	11	5	2	0	2	1
Wielkopolskie	660	180	19	25	96	40	22	1	1	20	0
Zachodnio- pomorskie	482	72	24	10	27	11	13	2	2	8	1
POLSKA	13468	2441	505	380	1336	220	474	58	73	319	24

Tabela 9. Osoby bezrobotne (według kategorii problemu zawodowego i czasu pozostawania bez pracy) korzystające z poradnictwa zawodowego w CiłPKZ w układzie województw – dane za rok 2000

CiłPKZ w układzie województw	Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego Ogółem	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy														
		do 6 miesięcy					6-12 miesięcy					powyżej 12 miesięcy				
		Razem	z tego według kategorii problemu				Razem	z tego według kategorii problemu				Razem	z tego według kategorii problemu			
			wybór zawodu	dosko- nal. zawo- dowe	zatrud- nienie	inne		wybór zawodu	doskonał. zawodowe	zatrud- nienie	inne		wybór zawodu	doskonał. zawodowe	zatrud- nienie	inne
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Dolnośląskie	2840	1144	65	79	980	20	559	22	74	444	19	1137	29	120	948	40
Kujawsko- pomorskie	1182	447	87	97	263	0	260	37	51	171	1	475	97	148	228	2
Lubelskie	105	43	16	8	17	2	35	8	13	13	1	27	12	5	10	0
Lubuskie	1095	524	87	38	378	21	244	12	31	199	2	327	9	36	279	3
Łódzkie	451	183	30	21	125	7	104	19	33	52	0	164	35	23	94	12
Małopolskie	298	112	5	7	95	5	57	5	5	45	2	129	4	7	111	7
Mazowieckie	3444	1143	249	272	571	51	1171	197	186	674	114	1130	233	230	646	21
Opolskie	141	54	13	21	13	7	58	10	18	23	7	29	9	13	7	0
Podkarpackie	530	184	7	25	140	12	146	16	57	69	4	200	2	17	165	16
Podlaskie	843	464	45	74	318	27	195	39	38	112	6	184	18	70	91	5
Pomorskie	180	60	38	12	10	0	42	24	1	14	3	78	32	4	42	0
Śląskie	357	208	0	25	127	56	66	0	0	29	37	83	0	3	49	31
Świętokrzyskie	713	278	44	27	173	34	185	40	7	124	14	250	35	12	186	17
Warmińsko- -Mazurskie	147	100	22	5	61	12	21	6	1	14	0	26	4	2	20	0
Wielkopolskie	660	309	49	29	156	75	163	29	16	94	24	188	48	14	94	32
Zachodnio- pomorskie	482	257	74	34	121	28	140	27	15	76	22	85	23	9	48	5
POLSKA	13468	5510	831	774	3548	357	3446	491	546	2153	256	4512	590	713	3018	191

Tabela 10. Osoby bezrobotne (według kategorii problemu zawodowego i poziomu wykształcenia) korzystające z poradnictwa zawodowego w CiPK w układzie województw – dane za rok 2000

CiPKZ w układzie województw	Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego Ogółem	Bezrobotni według poziomu wykształcenia														
		wyższe					policealne i średnie zawodowe					średnie ogólnokształcące				
		Razem	z tego według kategorii problemu				Ra- zem	z tego według kategorii problemu				Razem	z tego według kategorii problemu			
			wybór zawodu	dosko- nal. zawo- dowe	zatrud- nienie	inne		wybór zawodu	doskonał. zawodowe	zatrud- nienie	inne		wybór zawodu	doskonał. zawodowe	zatrud- nienie	inne
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Dolnośląskie	2840	217	7	14	188	8	1047	48	123	846	30	265	18	25	213	9
Kujawsko- pomorskie	1182	79	5	21	51	2	434	39	75	319	1	436	150	116	170	0
Lubelskie	105	17	2	3	10	2	41	13	8	20	0	28	19	6	2	1
Lubuskie	1095	173	7	36	119	11	367	20	22	321	4	214	48	18	139	9
Łódzkie	451	71	4	10	56	1	122	6	13	93	10	97	57	13	27	0
Małopolskie	298	54	5	3	44	2	138	5	12	115	6	55	3	4	44	4
Mazowieckie	3444	329	58	68	166	37	1305	210	283	726	86	929	260	144	470	55
Opolskie	141	13	0	9	4	0	34	9	11	12	2	39	8	19	9	3
Podkarpackie	530	48	1	8	34	5	190	7	46	122	15	72	10	23	35	4
Podlaskie	843	243	4	30	194	15	216	38	60	109	9	139	50	28	57	4
Pomorskie	180	26	8	3	15	0	35	21	3	9	2	54	35	6	12	1
Śląskie	357	51	0	6	27	18	126	0	4	65	57	60	0	9	32	19
Świętokrzyskie	713	111	20	14	61	16	240	22	21	169	28	94	38	1	50	5
Warmińsko- -Mazurskie	147	42	2	2	31	7	54	13	3	35	3	41	10	2	27	2
Wielkopolskie	660	58	13	1	39	5	240	23	22	139	56	147	53	4	57	33
Zachodnio- pomorskie	482	122	24	15	57	26	196	43	27	104	22	73	28	6	33	6
POLSKA	13468	1654	160	243	1096	155	4785	517	733	3204	331	2743	787	424	1377	155

Tabela 11. Osoby bezrobotne (według kategorii problemu zawodowego i poziomu wykształcenia) korzystające z poradnictwa zawodowego w CliPK w układzie województw – dane za rok 2000

CliPKZ w układzie województw	Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego Ogółem	Bezrobotni według poziomu wykształcenia									
		zasadnicze zawodowe					podstawowe i niepełne podstawowe				
		razem	z tego według kategorii problemu				razem	z tego według kategorii problemu			
			Wybór zawodu	doskonał. zawodowe	zatrudnienie	inne		Wybór zawodu	doskonał. zawodowe	zatrudnienie	inne
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Dolnośląskie	2840	857	26	71	739	21	454	17	40	386	11
Kujawsko-pomorskie	1182	203	21	80	102	0	30	6	4	20	0
Lubelskie	105	13	1	7	5	0	6	1	2	3	0
Lubuskie	1095	234	13	18	202	1	107	20	11	75	1
Łódzkie	451	103	1	38	57	7	58	16	3	38	1
Małopolskie	298	47	1	0	44	2	4	0	0	4	0
Mazowieckie	3444	599	82	141	372	4	282	69	52	157	4
Opolskie	141	40	10	9	13	8	15	5	4	5	1
Podkarpackie	530	155	1	17	129	8	65	6	5	54	0
Podlaskie	843	179	7	42	127	3	66	3	22	34	7
Pomorskie	180	52	22	1	29	0	13	8	4	1	0
Śląskie	357	113	0	9	75	29	7	0	0	6	1
Świętokrzyskie	713	183	25	6	143	9	85	14	4	60	7
Warmińsko-Mazurskie	147	7	4	1	2	0	3	3	0	0	0
Wielkopolskie	660	183	35	30	90	28	32	2	2	19	9
Zachodniopomorskie	482	62	17	7	37	1	29	12	3	14	0
POLSKA	13468	3030	266	477	2166	121	1256	182	156	876	42

Tabela 12. Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w CiIPKZ wojewódzkich urzędów pracy w Polsce – dane za rok 2000

Wyszczególnienie	Poradnictwo zawodowe								Informacja zawodowa						
	Liczba osób, które skorzystały z usług poradnictwa zawodowego w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej		Poradnictwo indywidualne		Poradnictwo grupowe				Liczba osób objętych badaniami i testowymi	Liczba osób indywidualnych		zorganizowane grupy		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupowych	
			Liczba przeprowadzonych rozmów doradczych	Liczba osób, które skorzystały z porady w formie indywidualnej	Liczba grup	Liczba osób, które skorzystały z porady w formie grupowej		Liczba grup				Liczba osób			
	razem	kobiety				razem	kobiety		razem	kobiety	razem		kobiety		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Ogółem	23480	14350	20008	11013	6601	939	10946	6930	7693	1154	55828	622	10470	6454	
z tego	bezrobotni	13468	8573	14135	7459	4519	x	6021	4125	4010	x	x	x	4157	2659
	poszukujący pracy	1877	1037	1996	1008	561	x	747	371	496	x	x	x	1573	894
	inni	8135	4740	3877	2546	1521	x	4178	2434	3187	x	x	x	4740	2901
Wybrane kategorie bezrobotnych															
	zamieszkali na wsi	2489	1572	2315	1327	812	x	1152	817	834	x	x	x	1401	889
	młodzież do 24 lat	4597	2903	4542	2468	1520	x	1922	1277	1501	x	x	x	1966	1217
	absolwenci	2441	1627	2375	1243	847	x	1093	760	860	x	x	x	1660	1036
	bezrobotni powyżej 12 mies.	4512	3104	4289	2259	1538	x	2198	1545	1138	x	x	x	1096	745
	niepełnosprawni	474	247	698	367	175	x	149	91	102	x	x	x	94	41

Komunikat
z ogólnopolskiej Konferencji Poradnictwa Zawodowego
„Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
w XXI wieku”
Kraków 13–15 grudnia 2000 r.

Przemiany gospodarczo-społeczne w Europie, przekształcanie się w społeczeństwo informacyjne, globalizacja gospodarki, cywilizacja naukowo-techniczna stawiają przed informacją i poradnictwem zawodowym nowe jakościowo cele i zadania. Tematyka Konferencji dotyczyła roli Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkich Urzędów Pracy jako instytucji publicznej, mającej wpływ na jakość zasobów ludzkich w procesie zmian na rynku pracy, a w szczególności:

1. Określenia roli poradnictwa zawodowego na obecnym rynku pracy, perspektyw jego rozwoju i strategii działania Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Polsce;
2. Ustalenia zasad współpracy i wymiany informacji pomiędzy Centrami w Polsce;
3. Poznania ciekawych inicjatyw i doświadczeń wynikających z dotychczasowej pracy Centrów.

Uczestnicy Konferencji: przedstawiciele Krajowego Urzędu Pracy, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy oraz kierownicy Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP z satysfakcją stwierdzili, iż po reformie ustrojowej Państwa realizowane są wszystkie ustawowe zadania w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego nałożone na wojewódzkie urzędy pracy oraz dodatkowe usługi wynikające ze strategii regionów. Zadania te wpisują się w Narodową Strategię Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2000–2006 oraz w cele wojewódzkich strategii rozwoju. Dla sprostania wyzwaniom stojącym przed Centrami Informacji i Planowania Kariery Zawodowej uczestnicy konferencji uznali za niezbędne:

- 1) dalsze poszerzanie oferty świadczonych usług w zakresie poradnictwa zawodowego,
- 2) określenie jednolitego, podstawowego pakietu usług Centrów,
- 3) ujednoczenie przepływu i zakresu informacji na potrzeby Centrów oraz jej koordynacji na poziomie krajowym,
- 4) merytoryczne wsparcie doradców zawodowych powiatowych urzędów pracy między innymi poprzez szkolenia i wymianę doświadczeń,
- 5) podnoszenie jakości świadczonych usług poprzez między innymi kształcenie zawodowe w zakresie eurodoradztwa oraz poprzez stałe doskonalenie i poszerzanie kadry trenerów,

- 6) zapewnienie spójności działań z reformą edukacji, w tym szczególnie z tworzącym się systemem kształcenia ustawicznego poprzez zacieśnienie współpracy z instytucjami oświatowymi,
- 7) zapewnienie komplementarności zadań Centrów z działaniami związanymi z wejściem Polski do Unii Europejskiej,
- 8) tworzenie wspólnych aplikacji do programów finansowanych ze środków pomocowych na poziomie krajowym i regionalnym,
- 9) wsparcie środkami Funduszu Pracy sprawnej realizacji podstawowych usług Centrów.

Uczestnicy Konferencji uznali ponadto, że poza podstawowymi zadaniami zapisanymi w ustawie, Centra mogą rozszerzać zakres świadczonych usług poprzez tworzenie regionalnych i lokalnych programów wynikających ze strategii rozwoju danego województwa.

Kraków, 15 grudnia 2000 r.

Podpisali wszyscy uczestnicy Konferencji

**Działalność Centrów Informacji i Planowania
Kariery Zawodowej w układzie województw**

PREZENTACJE

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Inicjatywy dolnośląskich Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wobec zmian zachodzących na rynku pracy

Działania na rzecz poszerzania zasobów informacji zawodowej	Działania dotyczące aktywizacji zawodowej bezrobotnych	Działania wzbogacające współpracę z pracodawcami
<ul style="list-style-type: none">• Katalog instytucji szkolących dorosłych w formie kursowej na terenie województwa,• Informator „Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych” w formie:<ul style="list-style-type: none">– książkowej– na płycie CD– w witrynie internetowej• W przygotowaniu „Przewodnik po nowych zawodach”	<ul style="list-style-type: none">• Podopiecznych ośrodków pomocy społecznej, pobierających zasiłki gwarantowane,• Członków stowarzyszeń i kół bezrobotnych,• Osób niepełnosprawnych – Klientów WO-ZiRON ubiegających się o szkolenie Kursowe ze środków PFRON	<ul style="list-style-type: none">• Otwarte pośrednictwo pracy,• Rekrutacja pracowników dla firm

Otwarte pośrednictwo pracy

Etap I: Pozyskanie pracodawców do współpracy:

- list otwarty dyrektora WUP do pracodawców (420 pracodawców),
- pisma i ulotki informacyjne centrów dotyczące tej formy działalności (230 pracodawców),
- nawiązywanie osobistego kontaktu z pracodawcami poprzez wyjścia do zakładów pracy (wrzesień, październik, listopad br.), wizytowano 51 pracodawców, pozyskano 84 ofert pracy,

Etap II: Świadczenie usług w zakresie pośrednictwa pracy:

- przyjmowanie od pracodawców wszystkich ofert pracy stałej lub krótkoterminowej w ramach umowy o pracę lub umowy zlecenia,
- udostępnianie ofert pracy wszystkim osobom zainteresowanym pracą po przeprowadzonej rozmowie doradczej,
- nawiązywanie kontaktu z pracodawcami przez osoby zainteresowane pracą,
- dokonywanie przez pracodawców selekcji pracowników,

- wprowadzanie każdej zgłoszonej oferty pracy do komputerowej bazy ofert pracy w centrum oraz udostępnianie ich, z udziałem doradcy zawodowego, osobom zainteresowanym pracą,
- okres ważności oferty pracy jest uzgadniany z pracodawcą.

Rekrutacja pracowników dla firm: „BASMA” oraz „SAUER DANFOSS” we Wrocławiu

Cel: Wyłonienie najodpowiedniejszych kandydatów na stanowisko handlowca i doradcy technicznego („BASMA”) oraz operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC („DANFOSS”).

Metody zastosowane przy rekrutacji do firmy BASMA:

- Bateria Testów Uzdolnień Ogólnych, w których badano uzdolnienia: do uczenia się, uzdolnienia werbalne numeryczne i przestrzenne.
- EPQ-R – kwestionariusz osobowości,
- Skala I-E w pracy,
- Kwestionariusz badania motywacji osiągnięć,
- Badanie twórczego myślenia poprzez niekonwencjonalne zastosowanie przedmiotów,
- Obserwacja realizacji zadań grupowych,
- Rozmowa indywidualna.

Na rekrutację zgłosiło się około 20 kandydatów. W wyniku zastosowanych metod wyłoniono 2 kandydatów na stanowisko handlowca oraz 4 na stanowisko doradcy technicznego. Po rozmowach kwalifikacyjnych przedstawiciel firmy podjął decyzję o zatrudnieniu 3 osób.

Metody zastosowane przy rekrutacji do firmy DANFOSS:

- skala I-E w pracy: test psychologiczny badający umiejscowienie poczucia kontroli wewnętrznej lub zewnętrznej oraz rozmowy doradcze. Spośród ok. 200 kandydatów wyłoniono grupę 25 osób, które przeszły rozmowy kwalifikacyjne w fabryce. Po sprawdzeniu przez firmę umiejętności technicznych zatrudniono 12 osób.

Poradnictwo zawodowe na rzecz osób niepełnosprawnych – klientów MOZIRON we Wrocławiu

- Zawarto porozumienie o współpracy z Miejskim Ośrodkiem Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie świadczenia usług doradczych przez wrocławskie Centrum na rzecz klientów MOZIRON ubiegających się o szkolenia kursowe finansowane ze środków PFRON (w tym również renty szkoleniowe),

- Z osobami niepełnosprawnymi pracowano na zasadzie poradnictwa indywidualnego.

W wyniku współpracy udzielono pomocy 30 osobom, które wybrały następujące szkolenia:

- Kurs obsługi kas fiskalnych,
- Kurs pracowników ds. bhp,
- Kurs księgowości,
- Kurs obsługi kasowej magazynów,
- Kurs operatora urzędz. telef.,
- Kurs doradców podatkowych,
- Kurs mechaniki precyzyjnej,
- Kurs komputerowy,
- Szewc
- Pośrednik nieruchomości,
- Zaopatrzeniowiec,
- Archiwista,
- Lakiernik wyrobów drzewnych,
- Operator obrabiarek sterowanych numerycznie,
- Kurs dla sprzedawców,
- Kurs techniki prac biurowych,
- Kurs bukiciarstwa,
- Kurs dla portierów,
- Kurs administratorów sieci,
- Kurs naprawy sprzętu agd.,
- Zegarmistrz,
- Optyk,
- Spedytor,
- Posadzkarz,
- Kontroler jakości,

Efekt:

- Zawody wybrano z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań do zatrudnienia oraz z uwzględnieniem preferencji zawodowych klientów,
- Szkolenia niepełnosprawnych są bardziej zróżnicowane.

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej (aktywizacja zawodowa podopiecznych OPS)

Etap I: Pozyskiwanie do współpracy OPS:

- wystąpienie z ofertą usług Centrum,
- zorganizowanie zajęć informacyjnych dla kierowników decyzyjnych,
- przeszkolenie pracowników socjalnych,
- indywidualne ustalenia z kierownikami szesnastu OPS zasad współpracy (metody rekrutacji uczestników, miejsce szkolenia, transport, zwrot kosztów przejazdu, sposób przekazywania ofert pracy).

Etap II: Praca z podopiecznymi OPS:

- zdiagnozowanie potrzeb klientów z wykorzystaniem ankiety,
- świadczenie usług w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego dla osób wymagających pomocy,

- zorganizowanie 5- lub 2-dniowych warsztatów w oparciu o program „Powrót na rynek pracy” oraz treningi podejmowania decyzji zawodowych (6 grup na 5-dniowych warsztatach – 62 osoby, 26 grup na 2-dniowych zajęciach – 317 osób).

Efekty:

W wyniku działań aktywizujących, ze wsparciem ofertami pracy z centrum wrocławskiego i legnickiego, z bezrobocia odeszło 210 osób.

Informator – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Cel: Zebranie podstawowych wiadomości i adresów instytucji, z którymi spotykają się osoby niepełnosprawne na etapie podejmowania decyzji zawodowych.

Katalog zawiera:

- wykaz Komisji Orzekających o Niepełnosprawności oraz Zdolności do Pracy,
- wykaz szkół kształcących w formach szkolnych,
- wykaz centrów kształcenia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- informacje o pozaszkolnych możliwościach kształcenia niepełnosprawnych,
- wykaz warsztatów terapii zajęciowej,
- wykaz placówek poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych,
- wykaz zakładów pracy chronionej,
- informację o zatrudnieniu w ramach otwartego rynku pracy oraz własnej działalności gospodarczej.

Adresat:

Osoby niepełnosprawne, doradcy zawodowi, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, rodzice oraz nauczyciele uczniów niepełnosprawnych, pracodawcy.

Katalog instytucji szkolących dorosłych w formie kursowej – woj. dolnośląskie

1. Partnerzy:

• WUP	opracowanie ankiety, przekazanie wzoru do powiatowych urzędów pracy,
• PUP	rozesłanie ankiet do instytucji szkolących, zebranie i przekazanie do wrocławskiego Centrum,
• CliPKZ	opracowanie szaty graficznej, opracowanie edytorskie, wydruk w formie książkowej,
• WUP informatyk	wydanie katalogu na CD ROM i umieszczenie na stronie internetowej: www/umwd/pl/wup/wciz

2. Ankieta została rozesłana do około 150 firm szkolących, otrzymano informację zwrotną ze 115 firm.
3. Katalog zawiera informacje o:
 - firmie szkolącej nazwa, adres, telefony, fax, adres internetowy, baza lokalowa, baza dydaktyczna, kadra pedagogiczna, oferta szkoleniowa, dodatkowe informacje np. o filiach,
 - kierunkach nazwa kierunku, uzyskane kwalifikacje i umiejętności po szkoleniu ukończeniu kursu, forma szkolenia, czas trwania, wymagania zdrowotne i zawodowe wobec kandydatów na kurs, cena szkolenia.

Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych ze Świdnicy i Strzegomia

Cel: Powrót bezrobotnych na rynek pracy.

Partnerzy: Koła Bezrobotnych w Świdnicy i Strzegomiu.

Forma realizacji:

- Opracowano ankietę dla rozpoznania oczekiwań związanych z zatrudnieniem oraz możliwości zatrudnienia w alternatywnych formach u 270 osób,
- Przygotowanie zainteresowanych zatrudnieniem do wejścia na rynek pracy przez wrocławskie centrum oraz lokalny klub pracy,
- Uzgodniono transport dla osób dojeżdżających do centrum lub zwrot kosztów przejazdu,
- Zintensyfikowano działania na rzecz pozyskiwania ofert pracy dla osób o zawodach częściej poszukiwanych na rynku pracy,
- Do obu Kół przekazywane są oferty pracy pochodzące z lokalnej prasy, Internetu oraz pozyskane przez wrocławskie centrum od pracodawców.

Efekt: W ciągu 8 miesięcy wyszło z bezrobocia około 400 osób.

Współpraca z wałbrzyskim stowarzyszeniem ochrony bezrobotnych

Cel: Przygotowanie członków Stowarzyszenia do prowadzenia biur pośrednictwa pracy dla bezrobotnych 40-latków.

Sposób realizacji:

- opracowano program szkolenia,
- przeszkolono na 2-tygodniowym szkoleniu 20 osób, przygotowując je do prowadzenia pośrednictwa pracy,
- udostępniono wnioski o wydanie upoważnienia Prezesa KUP do prowadzenia pozarządowego pośrednictwa pracy oraz zapoznano z zasadami prowadzenia pośrednictwa,
- utrzymywany jest roboczy kontakt Stowarzyszenia z Centrum.

Efekty:

Biuro pośrednictwa pracy funkcjonuje na zasadzie wolontariatu do czasu uzyskania środków na jego działalność.

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

Rozwój europejskiej informacji i poradnictwa zawodowego w oparciu o metodę wideokonferencji – alternatywą dla tradycyjnych form informowania i doradzania

Wysoko rozwinięta technologia informacji i komunikacji doprowadziła do radykalnych zmian w społeczeństwach przemysłowych, tworząc podstawy rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Będzie miała również wpływ na stosowane metody w profesjonalnym poradnictwie zawodowym. Konsekwencje tych zmian są stosunkowo łatwo przewidywalne w obszarze pozyskiwania informacji zawodowej i świadczenia usług informacyjnych i doradczych. Należy założyć, że część potencjalnych klientów zechce nawiązać kontakt za pośrednictwem mediów elektronicznych. W związku z niewątpliwym sukcesem mediów elektronicznych w różnych dziedzinach życia otwartym pozostaje pytanie czy jedynym sposobem uprawiania doradztwa zawodowego szeroko rozumianego jest tylko kontakt bezpośredni.

Wojewódzki Urząd Pracy – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Toruniu w latach 1999/2000 uczestniczył w realizacji projektu pod nazwą VOGUE w ramach programu LEONARDO DA VINCI, gdzie pozostałymi uczestnikami byli: Gesellschaft für Informations – Technologie i Pädagogik w Moers – Niemcy i Landesarbeitsamt North Rhine – Westfalia, Düsseldorf – Niemcy, Ministerstwo Pracy, Helsinki – Finlandia, Weymouth College w Wielkiej Brytanii.

„Vogue” jest międzynarodowym pilotażowym projektem finansowanym przez Europejski Edukacyjny program Leonardo da Vinci w związku z rozwojem wideokonferensingu, który ma stanowić podstawę Europejskiej Informacji Zawodowej i Poradnictwa Zawodowego. „Vogue” jest adresowany do ludzi młodych, poszukujących swojej przyszłości zawodowej i służy jako nowa sposobność korzystania z różnych innowacyjnych metod w poradnictwie zawodowym. Poradnictwo zawodowe z zastosowaniem wideokonferensingu jest niezależne, w myśl projektu, od osobistego kontaktu z doradcą zawodowym. Klienci nie muszą podróżować do oddalonych ośrodków. Z pomocą komputera i odpowiednich łączy doradcy są zdolni dostarczyć swoim klientom wszystkich informacji, które są gromadzone i przechowywane na dyskach komputerowych. W najbliższej przyszłości poradnictwo zawodowe powinno być również dostępne przez Internet. Realizując projekt dotyczący rozwoju europejskiej informacji i poradnictwa zawodowego w oparciu o system wideokonferencji próbowaliśmy poszukać odpowiedzi na kilka pytań:

- Na ile wystarczająca i efektywna będzie to metoda z punktu widzenia profesjonalnego doradztwa, a także ekonomicznego punktu widzenia?
- Jak duże może być zapotrzebowanie u potencjalnych klientów na alternatywną formułę doradztwa i w jakim stopniu będą takim kontaktem usatysfakcjonowani?
- Czy proponowana formuła doradztwa jest alternatywą dla doradców i na ile może utrudnić bądź ułatwić im pracę?

Należy sądzić, że pomocą w znalezieniu odpowiedzi będzie niewątpliwie opracowanie raportu z projektu, uwzględniającego odpowiednią ilość informacji zwrotnych od klientów i doradców, a także uwzględniającego specyfikę kulturową i poziom rozwoju mediów elektronicznych w różnych krajach.

Toruńskie Centrum realizując projekt podjęło współpracę z dużym zespołem szkół w miejscowości oddalonej od CIiPKZ o około 30 kilometrów. Zainstalowano sprzęt komputerowy o parametrach odpowiadających wymogom wideokonferencji, łączy ISDN, przeszkolono pracownika szkoły, który miał służyć pomocą w trudnych technicznie sytuacjach, przygotowano zakres możliwej pomocy w nowej technologii. Przeprowadzono wreszcie 50 rozmów doradczych z wykorzystaniem technologii wideokonferencji.

Poniżej przytoczone zostaną niektóre dane pochodzące z częściowego raportu, obejmującego mniej więcej połowę cyklu, niemniej zawierające informacje pozwalające na próbę sformułowania odpowiedzi na postawione wcześniej pytania.

Zestawienia dokonano na podstawie ankiet z Wielkiej Brytanii, Finlandii oraz Polski. W sumie otrzymaliśmy 102 kwestionariusze. Ankiety zostały podzielone na dwie części: część A wypełniali klienci biorący udział w rozmowie doradczej – 49 ankiet, część B zaś doradcy zawodowi – 53 ankiety.

Ustalono, że projekt będzie oceniany ze względu na trzy kryteria:

- kryterium ekonomiczne,
- kryterium techniczne,
- kryterium psychologiczne.

W poniższym opracowaniu skupiono się na dwóch kryteriach: technicznym i psychologicznym.

Kryterium techniczne dotyczyło przede wszystkim jakości przesyłanego obrazu, słyszalności itp., psychologiczne zaś tego, jak badana osoba czuła się podczas rozmowy doradczej, czy preferuje tego typu kontakty z drugą osobą.

Ankiety typu A – klienci

W badaniach wzięło udział 49 osób z trzech krajów:

- Finlandii – 27 osób,
- Wielkiej Brytanii – 14 osób,
- Polski – 8 osób.

Spośród wszystkich badanych klientów kobiety stanowiły 70% populacji (34 osoby), zaś mężczyźni 30% (15 osób).

W badaniach wzięły udział 42 osoby w wieku od 15 do 19 lat, co stanowi 86% badanych, 6 osób w wieku od 40 do 49 lat, tj. 12% badanych oraz jedna osoba w wieku 60 lat. Zdecydowana większość osób biorących udział w badaniach to uczniowie szkół średnich. Pozostałych 7 osób w wieku powyżej 40 roku życia stanowiły osoby biorące udział w kursach doskonalących (ankiety z Wielkiej Brytanii).

Respondenci nie mieli większych problemów z obsługą komputera: 31 osób (63%) uważa, że dobrze potrafi obsługiwać programy komputerowe, zaś 9 osób (18%) uważa, że komputer zna bardzo dobrze. Słabo programy komputerowe zna 7 osób. Są to niestety osoby młode w wieku od 15 do 19 lat. Natomiast wszystkie osoby powyżej 40 roku życia deklarują dobrą i bardzo dobrą znajomość obsługi komputera.

Zanim przejdziemy do omawiania poszczególnych kryteriów oceny projektu, warto wspomnieć o tym, co było najczęściej przedmiotem rozmowy doradczej oraz czy respondenci otrzymali od doradcy wszystkie oczekiwane informacje.

Klienci przede wszystkim rozmawiali na temat wyboru dalszej drogi kształcenia: wyboru konkretnego kierunku studiów, szkoły lub kursów. Na ten temat rozmawiały 32 osoby. Często też respondenci rozmawiali z doradcami o wyborze konkretnego zawodu – 8 osób. Poza tym przedmiotem rozmowy doradczej były także następujące zagadnienia: możliwości zdobycia danego zawodu, predyspozycje do wykonywania zawodu, plany zawodowe na przyszłość. Wielu spośród klientów oczekiwało także od doradcy potwierdzenia właściwego wyboru dotyczącego przyszłej kariery zawodowej.

Większość osób – 90% badanych – stwierdziła, że uzyskali wszystkie lub prawie wszystkie informacje od doradcy zawodowego: 23 osoby uzyskały wszystkie informacje, natomiast 21 osób uzyskało większość oczekiwanych informacji. Tylko jedna osoba nie uzyskała wszystkich informacji, jakich oczekiwała.

Respondentów zapytano także o to, czy uruchamianie komputera i programu i nawiązywanie kontaktu z doradcą sprawiło im jakąś trudność. Spośród wszystkich osób biorących udział w badaniach tylko jedna osoba przyznała, że miała trudności w nawiązaniu kontaktu. Osoba ta przyznała, że bała się tego typu kontaktu ze względu na brak znajomości podstaw obsługi komputera. Natomiast pozostali badani nie mieli żadnych problemów z nawiązaniem kontaktu z doradcą za pośrednictwem komputera.

W pytaniu o to, czy obraz doradcy na ekranie był wyraźny, 41 osób (84%) odpowiedziało pozytywnie, zaś 8 osób (16%) odpowiedziało, że obraz nie był wyraźny. Najczęściej były to chwilowe zakłócenia (tak odpowiedziało 5 osób), w dwóch przypadkach zakłócenia miały miejsce w czasie trwania całej rozmowy.

Na pytanie, czy obraz własnej osoby respondenta był wyraźny w trakcie rozmowy, 37 osób (75%) odpowiedziało pozytywnie, natomiast 11 badanych odpowiedziało, że ich obraz nie był wyraźny. Z tego większość osób nie widziała siebie na ekranie przez cały czas trwania rozmowy – 7 osób, natomiast 3 osoby stwierdziły, że były to chwilowe zakłócenia.

Kolejne pytanie z zakresu technicznych problemów dotyczyło słyszalności. Z powyższych danych wynika, że zdecydowana większość badanych dobrze słyszała głos doradcy. Tylko cztery osoby przyznały, że miały z tym problem, z czego 3 badanych twierdziło, że były to tylko chwilowe zakłócenia.

Jak widać z powyższych wypowiedzi respondentów, generalnie nie wystąpiły większe problemy techniczne przy uruchamianiu programu oraz w trakcie prowadzenia rozmowy doradczej.

Na pytanie, czy w pomieszczeniu, w którym prowadzona była rozmowa doradcza, respondent czuł się dobrze, zdecydowana większość badanych odpowiedziała pozytywnie – 44 osoby, tj. 90% badanych. Negatywnie na to pytanie odpowiedziało 5 osób. Warto bliżej przyjrzeć się uzasadnieniom tego wyboru. Właściwie tylko jedna osoba stwierdziła, że czuła się źle ze względu na zupełnie nową dla niej sytuację – stwierdziła, że woli bezpośredni kontakt z doradcą. Natomiast pozostałe osoby zwracały uwagę na problemy typowo techniczne, które można łatwo usunąć. W kilku ankietach pojawił się problem hałasu w tle, w pomieszczeniu obok prowadzone były głośne prace remontowe. W innym przypadku komputer ustawiony był w sali, w której odbywały się równoległe lekcje – respondentowi bardzo przeszkadzało, że „ciągle kręcili się uczniowie i nauczyciel”. W jeszcze innym przypadku sprzęt komputerowy ustawiony był w gabinecie dyrektora szkoły, co ograniczało kontakt z doradcą – osoby nie mogły się wypowiedzieć zupełnie szczerze na temat szkoły, ulubionych przedmiotów czy nauczycieli – dyrektor przez cały czas trwania rozmowy był obecny w gabinecie.

Jak widać z powyższych wypowiedzi respondentów, problemy z komfortem w trakcie prowadzenia rozmowy doradczej wynikają przede wszystkim z ustaleń organizacyjnych, a nie psychicznych barier klientów do prowadzenia rozmów doradczych metodą wideokonferencji.

Większości respondentom podoba się ten rodzaj kontaktu z doradcą zawodowym (43 osoby, tj. 88% badanych), tylko 6 osób odpowiedziało negatywnie. Zdecydowana większość osób badanych poleciłaby tę formę kontaktu swoim bliskim lub znajomym – 90% badanych (44 osoby).

Ankiety typu B – doradcy zawodowi

W badaniach wzięły udział 53 osoby z trzech krajów:

- Finlandii – 30 osób,
- Wielkiej Brytanii – 15 osób,
- Polski – 8 osób.

Doradcy rozmawiali z klientami przede wszystkim na temat wyboru dalszej drogi kształcenia: wyboru konkretnego kierunku studiów, szkoły lub kursów, przekonywali klientów, aby podjęli dalszą naukę. Na ten temat rozmawiało 36 osób. Często też respondenci rozmawiali z klientami na temat przygotowania planu działania: jak zrealizować swoje plany zawodowe, jakie są szanse na realizację planu itp. – na ten temat rozmawiało 29 osób. Rozmawiano także o wyborze konkretnego zawodu – tę odpowiedź wskazało 11 osób. Poza tym częstym przedmiotem rozmowy doradczej były następujące zagadnienia: zainteresowania związane z wykonywaniem przyszłego zawodu, możliwości zdobycia danego zawodu, predyspozycje do wykonywania zawodu, plany zawodowe na przyszłość. Doradcy przeprowadzali także testy za pośrednictwem Internetu. Kilku doradców wskazało na ustalenie ponownego spotkania z klientem. Większość osób – 88% badanych – stwierdziło, że udało im się przekazać wszystkie lub prawie wszystkie informacje klientom: 24 osoby przekazały wszystkie informacje, natomiast 23 osoby przekazały większość informacji. Tylko 2 osobom nie udało się przekazać informacji. Respondentów zapytano o to, czy uruchamianie i nawiązywanie kontaktu z klientem sprawiło im jakąś trudność. Spośród wszystkich osób biorących udział w badaniach 3 osoby przyznały, że miały trudności w nawiązaniu kontaktu. Wiązało się to głównie z problemami natury technicznej niezależnych od doradcy, np. zmiana numeru telefonu w trakcie rozmowy, brak połączenia ze szkołą itp. Natomiast pozostali badani nie mieli żadnych problemów z nawiązaniem kontaktu z klientem za pośrednictwem komputera.

W pytaniu o to, czy obraz klienta na ekranie był wyraźny, 24 osoby (45%) odpowiedziały pozytywnie, zaś 29 osób (54%) odpowiedziało, że obraz nie był wyraźny. Najczęściej zakłócenia miały miejsce w czasie trwania całej rozmowy (tak odpowiedziało 18 osób), w 10 przypadkach zakłócenia miały charakter chwilowy.

Na pytanie, czy obraz własnej osoby respondenta był wyraźny w trakcie rozmowy, wszyscy badani odpowiedzieli pozytywnie.

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy głos klienta był dobrze słyszalny. Z danych wynika, że 32 badanych dobrze słyszało głos klienta. Natomiast 21 osób przyznało, że miały z tym problem, z czego 19 badanych twierdziło, że były to tylko chwilowe zakłócenia, zaś jedna osoba twierdziła, że ten stan rzeczy miał miejsce przez cały czas trwania rozmowy.

Na pytanie, czy w pomieszczeniu, w którym prowadzona była rozmowa doradcza, respondent czuł się dobrze, zdecydowana większość badanych odpowiedziała pozytywnie – 43 osoby, tj. 81% badanych. Negatywnie na to pytanie odpowiedziało 6 osób. Tak jak w przypadku wypowiedzi klientów zwracano uwagę na problemy typowo techniczne, które można łatwo usunąć. Pojawił się problem hałasu w pomieszczeniu klienta, hałas spowodowany naprawami (np. wiercenie dziur w ścianie). W trakcie rozmowy doradczej w pokoju klienta był obecny nauczyciel, który pracował przy innym komputerze – to doprowadziło

do przerywania rozmowy. Także uczniowie w pokoju klienta wchodzili do sali i przeszkadzali w prowadzeniu rozmowy. W innym przypadku sprzęt komputerowy ustawiony był w gabinecie dyrektora szkoły, co ograniczało kontakt z doradcą – kilkakrotnie doszło do przerywania rozmowy z klientem, gdyż dyrektor musiał wyjść z gabinetu i nie chciał zostawić ucznia samego w pomieszczeniu.

Większości respondentom podoba się ten rodzaj kontaktu z klientem, tylko 2 osoby odpowiedziały negatywnie na to pytanie. Wszyscy doradcy poleciłiby tę formę kontaktu innym doradcom.

Jak wynika z powyższej analizy, nie było większych problemów z wdrażaniem projektu metodą wideokonferencji zarówno od strony technicznej, jak i psychologicznej. Doradcy zawodowi oraz klienci bardzo chętnie uczestniczyli w tego typu rozmowach.

Biorąc pod uwagę kryterium techniczne, nie pojawiły się większe problemy z uruchamianiem programów komputerowych. Największym problemem technicznym okazała się zła jakość obrazu i słyszalność – dotyczyło to przede wszystkim wypowiedzi doradców zawodowych, którzy źle odbierali obraz klientów. Jeśli występowały jakieś problemy, dotyczyły one najczęściej chwilowych zakłóceń, co mogłoby być spowodowane czynnikami zewnętrznymi, np. szybkością transferu danych, co może wpływać na budowanie obrazu.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę kryterium psychologiczne, okazuje się, że zarówno klienci, jak i doradcy zawodowi nie mieli większych problemów w korzystaniu z metody wideokonferencji. Poza kilkoma pojedynczymi przypadkami wszyscy uważali, że czuli się dobrze podczas prowadzenia rozmowy; nie przeszkadzało im, że nie był to kontakt osobisty z drugą osobą.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Lubelskie Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej powstało w 1996 r. jako jedno z pierwszych Centrów Informacji Zawodowej w kraju. Zostało wyposażone w niemiecki sprzęt w ramach umowy polsko-niemieckiej. Natomiast po reformie administracyjnej państwa w 1999 r. w naszym województwie rozpoczęły działalność jeszcze 3 Centra, które funkcjonują w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu. Informacje na temat Centrów dostępne są na stronach internetowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie <http://www.wup.lublin.pl>.

W Centrach zatrudnionych jest 12 pracowników, w tym jeden na pół etatu i 2 psychologów.

Pracownicy

CIIPKZ w:	Ilość etatów	Umowy na czas nie określony	Umowy na czas określony	Zatrudniony psycholog
Lublinie	4	1	3	Tak, ale urlop macierzyński
B. Podlaskiej	2 i 1/2	—	2 i 1/2	Tak
Chełmie	3	—	3	Nie
Zamościu	2	1	1	Nie
Razem	11 i 1/2 (12 pracowników)	2	9 i 1/2	2

Centra w Chełmie i B. Podlaskiej posiadają dobre warunki lokalowe, natomiast Centrum Lubelskie i Zamojskie mają zbyt małą powierzchnię lokalową.

CIIPKZ w:	Powierzchnia ogółem w m ²	Ilość pomieszczeń
Lublinie	80	2
B. Podlaskiej	99	5
Chełmie	124	2
Zamościu	70	2

W CIIPKZ w Lublinie bardzo odczuwalny jest brak następujących pomieszczeń:

- pracownia poradnictwa grupowego i diagnostyki psychologicznej,
- gabinet poradnictwa indywidualnego,

co uniemożliwia wykonywanie zadań z zakresu poradnictwa grupowego i diagnostyki psychologicznej.

Statystyka z działalności CIIPKZ-ów za okres styczeń–listopad 2000 r.:

- z poradnictwa indywidualnego skorzystało ogółem 586 osób, w tym 109 bezrobotnych i 477 uczniów i studentów;

- poradnictwem grupowym objęto **1290 osób*** – byli to ośmioklasiści, dla których zajęcia wzbogacono o wypełnianie zeszytu zawodoznawczego, ankiety zainteresowań i preferencji “Poznaj siebie”, omawiano czynniki wyboru zawodu i praktycznie każdemu uczestnikowi oferowano indywidualną pomoc w wyborze szkoły ponadpodstawowej; poradnictwo grupowe dla osób bezrobotnych nie było prowadzone z powodu braku odpowiedniego przeszkolenia doradców. Dopiero ostatnio 2 doradców z Białej Podlaskiej uczestniczyło w takich szkoleniach zorganizowanych przez KUP, ponadto pracownicy Centrów zostali przeszkoleni przez trenera z naszego województwa z zakresu Programu Klubu Pracy;
- z informacji zawodowej skorzystało łącznie **6036 klientów**, w tym 1992 osoby bezrobotne (klienci indywidualni stanowili 1039 osób, z zajęć grupowych skorzystały 953 osoby, natomiast młodzież ucząca się stanowiła 4044 osoby, w tym 861 korzystających indywidualnie i 3183 uczestników zajęć grupowych).

CliPKZ w:	Poradnictwo indywidualne		Poradnictwo grupowe		Informacja zawodowa			
	Bezrobotni	Młodzież szk.	Bezrobotni	Młodzież szk.	Bezrobotni		Młodzież szkolna	
					Klienci indywidualni	Uczestnicy zajęć grupowych	Klienci indywidualni	Uczestnicy zajęć grupowych
Lublinie	29	57	0	507	809	182	528	1234
B. Podlaskiej	0	125	0	461	13	0	158	847
Chelmie	79	284	0	74	162	758	99	627
Zamościu	1	11	0	248	42	13	76	475
Razem	109	477	0	1290*	1039	953	861	3183

Doświadczenia z dotychczasowej pracy:

Centra cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród młodzieży uczącej się – wszystkie terminy na zajęcia grupowe zarezerwowane są do końca roku szkolnego.

Oprócz młodzieży, klientami są głównie osoby bezrobotne, natomiast rzadko trafiają do nas osoby pracujące, chcące podwyższyć kwalifikacje lub zmienić pracę.

Nasze Centra prowadzą szeroką współpracę z wymienionymi niżej organizacjami i instytucjami, którą zamierzamy kontynuować w następnych latach. Między innymi są to:

- powiatowe urzędy pracy: pracownicy powiatowych urzędów pracy, tj. doradcy zawodowi, liderzy klubów pracy, pośrednicy pracy, pracownicy szkoleń oraz obsługujący osoby niepełnosprawne korzystają z materiałów i informacji oraz konsultacji udzielanych przez pracowników Centrów.

W br. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie przekazał doradcom zawodowym w powiatowych urzędach pracy, opracowaną przez doradców zawodowych Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej aktualną informację lokalną do Teczek Informacji o Zawodach. Przekazano również płyty CD z nagraniem aktualizacją treści 100 Teczek Informacji o Zawodach oraz 100 tytułów nowych ulotek zawodoznawczych opracowanych przez Centrum Metodyczne w Toruniu. W ramach wspierania klubów pracy w powiatowych urzędach pracy, zakupiono film szkoleniowy pt.: „Poczucie własnej wartości” i przekazano liderom klubów pracy do wykorzystania na zajęciach z bezrobotnymi.

Ponadto współpracujemy z:

- Poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, szkołami, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, domami dziecka poprzez przekazywanie informacji i materiałów oraz wymianę doświadczeń z pracownikami tych instytucji;
- Centrami Pomocy Rodzinie i Zespołami ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności – poprzez udział doradców zawodowych w posiedzeniach komisji orzekających oraz doradztwie zawodowym w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych;
- Wydziałem Oświaty Urzędu Miejskiego w Lublinie poprzez przekazywanie informacji o podległych szkołach, z Kuratorium Oświaty, które udostępnia materiały o reformie systemu edukacji szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz zamieszcza reklamę Centrów w corocznym „Informatorze o szkołach ponadpodstawowych woj. lubelskiego”;
- z Kolejową Agencją Aktywizacji Zawodowej, której pracownicy zapoznali się z działalnością i zbiorami informacji zawodowej Centrum, otrzymali informacje i materiały;
- Ochotniczymi Hufcami Pracy poprzez wymianę informacji o usługach Młodzieżowego Biura Pracy, Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy dla młodzieży, wymianę informatorów i materiałów, np. informatory o hufcach, broszury dla poszukujących pracy;
- Wojewódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w zakresie organizacji wspólnych spotkań w gminach, dotyczących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z terenów wiejskich;
- Biurami Karier UMCS oraz KUL – we wrześniu odbyło się spotkanie szkoleniowe w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Lublinie dla nowych pracowników biur karier, wspólnie uczestniczymy w Dniach Kariery organizowanych przez AIESEC oraz współpracujemy z zakresie pozyskiwania informatorów o szkołach wyższych;
- Instytucjami szkolącymi poprzez pozyskiwanie informacji o aktualnej ofercie szkoleniowej i aktualizowanie informatorów o możliwościach szkoleń zawodowych w regionie;

- Fundacją Nowy Staw – w ramach programu „Bądź sobą, pomóż sobie” dla bezrobotnych absolwentek szkół rolniczych z terenów wiejskich odbyły się w Centrum lubelskim warsztaty „Moje szanse zawodowe”.

Celem warsztatów było: przekazanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do samodzielnego i aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym, aktywne poruszanie się po rynku pracy oraz nabycie umiejętności określenia optymalnego miejsca pracy.

W listopadzie odbyły się także wspólne warsztaty pt.: „Moje szanse na rynku pracy” dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych polskich i niemieckich, mające na celu porównanie możliwości przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy i znalezienia zatrudnienia w obu krajach.

Centra systematycznie współpracują z lokalnymi mediami: przygotowują aktualne materiały i informacje, udzielają wywiadów i odpowiedzi. Nawiązano współpracę z Redakcją Tygodnika „Praca i Ty”, obejmującego swym zasięgiem województwo lubelskie i podkarpackie, specjalizującego się w zagadnieniach związanych z rynkiem zatrudnienia, pracą zawodową i rozwoju zawodowego. Wkrótce ukaże się w nim reklama Centrów z naszego województwa.

Jeśli chodzi o inne działania, to należy wspomnieć o tym, że:

- Pracownicy Lubelskiego Centrum uczestniczyli w opracowywaniu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego poprzez udział w pracach grupy programowej **Zatrudnienie i rozwój zasobów ludzkich** i funkcjonującej w jej ramach podgrupy **Zatrudnienie**. Opracowano cel wiodący i cele operacyjne strategii, w zakresie zatrudnienia oraz analizę SWOT województwa.
- Pracownicy CiIPKZ – w współuczestniczą obecnie w „Badaniach regionalnych osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi”, których celem jest rozpoznanie przyczyn i skutków bezrobocia na wsi oraz potrzeb i oczekiwań w zakresie zatrudnienia bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Dodano do ankiety pytania, dotyczące celowości organizowania na wsi usług doradców zawodowych, służących pomocą młodzieży i bezrobotnym z terenów wiejskich oraz organizacji klubów pracy. Obecnie trwają prace przy obliczaniu wyników.
- Współuczestnictwo w opracowywaniu, rekrutacji uczestników i monitorowaniu Programu „Lubelska Wieś 2000”, realizowanego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 1 sierpnia 2000 r. w sprawie zasad, warunków i trybu wspierania środkami budżetu państwa programów inicjowanych przez samorządy.
- Centra nasze również biorą udział w ogólnopolskiej akcji informacyjno-promocyjnej „Powitanie”, organizowanej przez Zrzeszenie Studentów Polskich, – służącej zachęceniu maturzystów do kontynuowania edukacji i pomoc im w dokonaniu trafnego wyboru zawodu dostosowanego do ich predyspozycji zawodowych i oczekiwań oraz przygotowaniu ich do wejścia na rynek pracy. Reklama Centrów w Internecie, katalogach informacyjnych, targach edukacyjnych itp.

Cele i kierunki dalszego rozwoju

Współpraca z pracodawcami w celu poznania: realnych wymagań i możliwości zatrudnienia klientów Centrów, jak również możliwości tworzenia warunków do łączenia nauki z pracą (np. okresowe zatrudnienie mające na celu praktyczną naukę zawodu).

- Szkolenie nowych doradców zawodowych z zakresu Zestawu do Samobadania Hollanda.
- Upowszechnianie dostępności do informacji i poradnictwa zawodowego w zakresie planowania kariery dla młodzieży i osób dorosłych poprzez Internet.
- Stały monitoring rynku pracy, gromadzenie i aktualizowanie danych oraz poszerzenie posiadanych zbiorów informacji o materiały i informacje o instytucjach świadczących usługi szkoleniowe i doradcze w zakresie podejmowania i prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.
- Nasze województwo, jako jedno z siedmiu, będzie uczestniczyć w realizacji w 2001 r. Programu Banku Światowego pt. „Aktywizacja obszarów wiejskich” komponent przekwalifikowania, w skład którego wchodzi podkomponent poradnictwo zawodowe – przewiduje się objęcie 30 000 osób bezrobotnych z terenów wiejskich poradnictwem zawodowym (*przygotowanie ogólnego planu wykorzystania usług, informacje dla potencjalnych realizatorów usług o dostępności Programu, identyfikowanie lokalnych realizatorów usług*).
- Uczestnictwo w realizacji Projektu „Lubelski Program Doskonalenia Kadr” zgłoszonego do programu Phare 2000 w aspekcie usług dotyczących szkoleń zawodowych i poradnictwa zawodowego dla osób zagrożonych bezrobociem w szczególności dla mieszkańców terenów wiejskich i małych miast oraz pracowników restrukturyzowanych sektorów gospodarki oraz dla pracowników szkolnictwa i służby zdrowia. Projekt zakłada, że 5000 osób zostanie przeszkolonych, zdobędzie nowe kwalifikacje oraz zostanie objętych indywidualnym poradnictwem zawodowym.

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

Informacja o działalności centrów informacji i planowania kariery zawodowej w województwie lubuskim

I. Bezrobocie jako kwestia społeczna

Bezrobocie stało się faktem w 1989 roku wraz z wydaniem ustawy z 29 grudnia 1989 roku powołującej Rejonowe Biura Pracy. Od tego momentu jest trwałym elementem rzeczywistości społecznej lat dziewięćdziesiątych i budzi zrozumiale zainteresowanie nauki i praktyki społeczno-gospodarczej.

Dynamika, skala i struktura tego zjawiska, jak też jego negatywne konsekwencje odczuwane coraz silniej nie tylko przez dotkniętą brakiem pracy jednostkę, ale również przez całe społeczeństwo, uzasadniają tezę, iż bezrobocie stało się w Polsce nową kwestią społeczną.

Bezrobocie jako kwestia społeczna:

- dotyczy większych grup i zbiorowości cech położenia,
- polega na kumulacji negatywnych cech położenia materialnego, społecznego lub politycznego,
- jest odbierane przez grupę jako niesprawiedliwe (kryterium stanowi porównanie własnego położenia do aprobowanego społecznego systemu wartości bądź położenia innych grup),
- zakłóca prawidłowy rozwój grupy, a przez to wywołuje społeczny niepokój i wzburzenie,
- jest źródłem napięć społecznych, przez co wpływają destrukcyjnie na rozwój całego społeczeństwa,
- nie może być w pełni rozwiązane w ramach grupy, którą dotknęło zagrożenie, przy pomocy dostępnych jej metod i możliwości,
- może być rozwiązane tylko drogą podjęcia szerokich działań przez państwo.

II. Sytuacja na lokalnym rynku pracy do końca września 2000 roku

W wyniku reformy administracyjnej kraju w styczniu 1999 roku na mapie Polski pojawiło się województwo lubuskie. W skład naszego województwa wchodzi 11 powiatów: gorzowski, krośnieński, międzyrzecki, nowosolski, słubicki, strzelecko-drezdenecki, sulęciński, świebodziński, zielonogórski, żagański i żarski.

Dzisiejszy rynek pracy cechuje się dużą konkurencją, na którym mają miejsce transakcje kupna pracy, czyli angażowania pracowników oraz transakcje sprzedaży pracy.

Do najważniejszych cech polskiego rynku pracy zaliczyć możemy:

- gwałtowny spadek zatrudnienia,
- przekształcenia w strukturze pracujących,
- masowe bezrobocie.

W związku z czym polski rynek pracy, który cechował się niedoborem siły roboczej, w bardzo krótkim czasie przekształcił się w rynek o jej nadmiarze.

Sytuacja lokalnego rynku pracy województwa lubuskiego w porównaniu z rynkiem krajowym jest bardzo ciężka.

W końcu września 2000 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa lubuskiego znajdowało się **83 723** bezrobotnych.

W populacji bezrobotnych przeważają kobiety. Liczba bezrobotnych kobiet wynosiła **46 937** osób, co stanowiło **56,1%** ogółu bezrobotnych. W porównaniu z wrześniem 1999 roku stan ten uległ niewielkiej zmianie (56,5%). Jak można zauważyć, dla większości kobiet pozostawanie bez pracy jest sytuacją deprymującą, obniżającą ich samoocenę i prowadzącą do izolacji społecznej.

Rejonami o największej liczbie bezrobotnych były:

- Nowa Sól – 13 540
- Zielona Góra – 13 199
- Gorzów Wlkp. – 11 805
- Żary – 9622
- Żagań – 8467
- Krosno – 6638
- Strzelce – 5021
- Międzyrzecz – 4902
- Słubice – 4056
- Świebodzin – 3304
- Sulęcín – 3169

Stopa bezrobocia województwa lubuskiego we wrześniu wynosiła – **19,4%**, gdzie przy średniej krajowej **14,0%** zajmuje II miejsce w kraju.

W końcu września bieżącego roku w województwie lubuskim zarejestrowanych było **33 191** bezrobotnych z terenów wiejskich.

W porównaniu ze stanem z końca grudnia 1999 roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi powiększyła się o **3062** osoby.

Liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadpodstawowych we wrześniu bieżącego roku wynosiła **4524** osoby, analogicznie w roku ubiegłym liczba ta zwiększyła się o **187** osób.

W strukturze bezrobotnych absolwentów dominującymi grupami byli absolwenci szkół:

- zasadnicza szkoła zawodowa – **1891**
- policealne i średnie zawodowe – **1728**
- średnie ogólne – **464**
- wyższe – **349**
- pozostałe – **92**

Wiek bezrobotnych ma duże znaczenie w realizacji polityki zatrudnienia.

Problem bezrobocia w województwie lubuskim dotyczy ludzi młodych, którzy stanowią duży odsetek zarejestrowanych w urzędzie pracy. Na koniec września 2000 roku na lokalnym rynku pracy ludzie młodzi do 24 roku życia stanowili największą grupę osób, to jest **29,4%**. Kolejną pod względem liczebności grupę stanowiły osoby w wieku 35–44 lat – **26,1%**.

Poziom wykształcenia bezrobotnych jest cechą różnicującą bezrobotnych i szansą na pozyskanie pracy. Najmniejsze szanse mają osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych i to one w przeważającej części znajdują się w rejestrach powiatowych urzędów pracy. Według stanu na koniec 2000 roku **72,0%** populacji bezrobotnych posiadało niskie kwalifikacje na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej lub szkoły podstawowej.

W ciągu dziewięciu miesięcy bieżącego roku do urzędów pracy wpłynęło **19 115** ofert. Natomiast w końcu września 2000 roku w dyspozycji urzędów pracy było **2292** ofert pracy. Oznacza to, że na jedną ofertę pracy w naszym województwie przypadało **37** osób bezrobotnych. Obecnie urzędy pracy znacznie częściej otrzymują sygnały o zamiarze zwolnień grupowych niż o nowych miejscach pracy.

III. Rozwój Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze

CIIPKZ w województwie lubuskim funkcjonuje od 1 lipca 1999 roku. Jest to placówka Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze.

Budynek, w którym mieści się Centrum gorzowskie, znajduje się przy ul. Słonecznej 41 A. Dużym udogodnieniem dla osób poszukujących pracy jest bardzo bliskie sąsiedztwo powiatowego urzędu pracy, co wpływa również na pozytywną współpracę między urzędami.

Natomiast Centrum zielonogórskie mieści się przy ul. Dąbrowskiego 69 i jest znacznie oddalone od PUP w Zielonej Górze.

Aktualne warunki lokalowe, w których funkcjonują Centra, zapewniają wymagany standard świadczonych usług. Dysponujemy pomieszczeniami biurowymi typu:

- sala informacji zawodowej,
- pokój do badań psychologicznych,
- czytelnia (Centrum Gorzów Wlkp.).

Każdy pracownik ma odpowiednie warunki do pracy, zapewniające możliwość nawiązywania kontaktu z klientem i dyskrecji prowadzonych rozmów. Każda przeprowadzona rozmowa sprzyja uzyskaniu szczerych wypowiedzi, zdobyciu zaufania klienta i wytwarzania się właściwej atmosfery.

1. Zadania CIIPKZ

- udzielanie klientom informacji zawodowej, porad indywidualnych, grupowych (warsztaty, spotkania) oraz informacji telefonicznych,

- gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie informacji o lokalnych możliwościach kształcenia w systemie szkolnym i pozaszkolnym,
- gromadzenie i katalogowanie różnorodnych zbiorów informacji o lokalnym rynku pracy,
- opracowywanie informacji dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy w postaci ulotek, informatorów oraz plakatów z wykorzystaniem grafiki komputerowej,
- aktualizowanie informacji w teczkach zawodoznawczych,
- prowadzenie badań psychologicznych określających przydatność kandydatów do zawodu,
- współpraca z instytucjami:
 - poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
 - kuratorium oświaty,
 - szkoły i jednostki szkolące,
 - powiatowe urzędy pracy,
- zorganizowanie i obsługa stoiska wystawienniczego na Krajowych Targach „Edukacja dla Rynku Pracy”,
- obsługa czytelnicy zawodoznawczej (Centrum Gorzów Wlkp.),
- prowadzenie dokumentacji i sprawozdawczości związanej z usługami Centrum.

2. Kadra CliPKZ

W gorzowskim Centrum pracuje:

- kierownik (psycholog) – 1 osoba
- doradca zawodowy – 2 osoby
- doradca edukacyjny – 1 osoba
- psycholog – 1 osoba

W związku z niskimi wynagrodzeniami pracowników występuje duża fluktuacja kadry. Ponadto 2 osoby (doradca zawodowy i psycholog) pracują w wymiarze 1/2 etatu.

W zielonogórskim Centrum pracuje: doradca zawodowy – 6 osób, w tym jedna osoba na umowę zlecenie.

3. Formy pracy (statystyka)

1) Poradnictwo indywidualne

Specyficzny charakter poradnictwa indywidualnego sprawia, że z trudnością poddaje się wszelkim próbom ujmowania go w ramy statystyczne. Każdy problem jest inny i wymaga osobnego potraktowania. Jeszcze trudniej jest uchwycić efekty. Szczegółowa analiza wykazała jednak większą częstotliwość pojawiania się niektórych problemów, które można by zaklasyfikować do 4 głównych grup tematycznych:

- 1) wybór zawodu,
- 2) doskonalenie zawodowe,
- 3) zatrudnienie,
- 4) inne.

W ciągu **11 miesięcy** bieżącego roku w województwie lubuskim udzielono porad indywidualnych **414** osobom (Centrum gorzowskie 272 osoby, zielonogórskie 142 osoby).

W roku **1999** z usług w formie poradnictwa indywidualnego skorzystało **498** osób, w tym **290** kobiet.

W roku bieżącym w Centrum gorzowskim i zielonogórskim **131** osób poddało się badaniom psychologicznym, których celem jest określenie przydatności kandydatów do zawodu. Są to między innymi testy:

- Projekcyjny test drzewa,
- Diagnostyczny Kwestionariusz Osobowości Sanockiego,
- Zestaw do Samobadania Hollanda,
- Autotest – Zainteresowania i Preferencje Zawodowe (polskie wersje testu duńskiego),
- Test Osobowościowy Cattella, Eysencka,
- Strelau – Kwestionariusz Temperamentu,
- Osobowość i Zainteresowanie – Erick Mittenecker,
- Thurstone – Kwestionariusz Temperamentu.

2) *Poradnictwo grupowe*

Poradnictwo zawodowe nie zawsze musi przybierać charakter indywidualny, może mieć także formę grupową, jeżeli pomocy w tym zakresie potrzebuje więcej osób.

W naszych Centrach poradnictwo grupowe cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród osób poszukujących pracy, którego celem jest nabycie umiejętności poszukiwania zatrudnienia, tak by było ono owocne.

W 1999 roku w poradnictwie grupowym w województwie lubuskim w 67 spotkaniach uczestniczyło **765** osób, w tym **316** kobiet.

Natomiast w ciągu 11 miesięcy bieżącego roku w województwie lubuskim zostało zorganizowanych **116** spotkań, w których uczestniczyło **1453** klientów (Centrum gorzowskie 62 spotkania – 687 klientów, zielonogórskie 54 spotkania – 766 osób).

Rozpropagowanie wśród naszych klientów tego typu aktywizacji zawodowej daje wymierne efekty. Na tych warsztatach uczestnicy uczą się, jak prawidłowo napisać CV i list motywacyjny, zapoznają się z technikami poszukiwania pracy, z zasadami prezentacji się podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz poznają swoje słabe i mocne strony.

Głównymi tematami spotkań były między innymi:

- Aktywne metody poszukiwania pracy,

- Wejście na rynek pracy – absolwenci,
- Jak składać ofertę pracy?
- Sztuka autoprezentacji,
- Radzenie sobie z psychologicznymi skutkami zwolnienia z pracy.

3) Informacja zawodowa

Obecnie w większym stopniu niż dotychczas nasi klienci poszukują wiarygodnej informacji.

Centra oferują swym klientom komplementarne informacje na temat:

- szkół i uczelni,
- jednostek szkolących,
- czasopism, ulotek, wzorów życiorysów i listów motywacyjnych,
- filmów na temat poszczególnych zawodów,
- programów komputerowych (np. Doradca 2000),
- metod aktywnego poszukiwania pracy itp.

Z tych i innych (np. informacji telefonicznych) informacji zawodowych w województwie lubuskim skorzystało w 1999 roku 811 osób.

Natomiast w roku bieżącym z informacji zawodowej indywidualnej skorzystało **1849** osób (Centrum gorzowskie 1216 osób, zielonogórskie 633 osoby), informacji zawodowej grupowej udzielono **1239** osobom (Centrum gorzowskie 372 osoby, zielonogórskie 867 osób).

Tematami spotkań informacyjnych grupowych były:

- Wejście na rynek pracy – współczesny rynek pracy,
- Zaplanuj swoją karierę,
- Komunikacja interpersonalna – rozmowa z pracodawcą,
- Trafnie wybieramy szkołę i przyszły zawód,
- Jak nie zostać bezrobotnym?

Aby jednak informacje przekazywane przez naszych pracowników były przyswajane, staramy się przekazać je w formie atrakcyjnej za pomocą zróżnicowanych metod, które wzbudzają zaciekawienie i uwagę zainteresowanego. Między innymi systematycznie opracowywane są przez gorzowskie Centrum informacje dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w postaci ulotek, plakatów, informatorów z wykorzystaniem grafiki komputerowej, np.:

- Praktyczne rady dla poszukujących pracy,
- Życiorys – CV,
- List intencyjny,
- Co decyduje, że ludzie otrzymują pracę,
- Rozmowa kwalifikacyjna z pracodawcą,
- Autoprezentacja pozytywna,
- Jak poszukiwać wiadomości na temat pracodawców,
- Zanim przyjmiesz ofertę,
- Zawody przyszłości itp.

Nasi klienci korzystają również ze zbiorów multimedialnej informacji zawodowej, np.:

- Doradca 2000,
- Trening – zniszcz stres,
- Trening – wizje kariery,
- Zawody przyszłości,
- Zawody z komputerem,
- Uczelnie Wyższe.

4. Klienci

Klientami naszych Centrów są przede wszystkim: osoby bezrobotne i poszukujące pracy, młodzież, absolwenci i osoby niepełnosprawne.

Tabela 1. Liczba klientów korzystających z poradnictwa i informacji zawodowej w CliPKZ w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze

Lp.	Rok	Poradnictwo indywidualne	Poradnictwo grupowe	Informacja zawodowa	Razem
1	1999	790	765	811	2366
2	2000	414	1453	3088	4955

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że rola doradców i psychologów na rzecz klientów jest różnorodna.

Nasi klienci oczekują od nas:

- udzielenia pomocy w wyborze odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i umiejętnościami,
- udzielania pomocy w wyborze odpowiedniego rodzaju szkolenia (przyczyna: wzrost wymagań przez pracodawców oraz popytu na niektóre zawody itp.),
- wskazania metod aktywnego poszukiwania pracy (klienci mają świadomość, że bierność nie płaca),
- zrozumienia i wsparcia psychicznego,
- pomocy w napisaniu dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o zatrudnienie,
- określenia predyspozycji zawodowych.

5. Współpraca z instytucjami

CliPKZ w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze współpracuje z wieloma instytucjami, dla których pomoc osobie zagubionej, sfrustrowanej w dzisiejszej rzeczywistości jest zadaniem priorytetowym.

Nawiązywanie współpracy następuje w sposób: osobisty, listowny lub przez środki masowego przekazu itp.

Do tych jednostek możemy zaliczyć:

- 1) Powiatowe urzędy pracy – współpraca polega na:
 - zorganizowaniu, przeprowadzeniu spotkań dla pracowników urzędów pracy na temat:
 - „Jak radzić sobie ze stresem”
 - „Syndrom wypalenia zawodowego”
 - „Trening prawidłowej komunikacji”
 - „Jak radzić sobie w konfliktowych sytuacjach z klientami”
 - organizowaniu i przeprowadzeniu kilkudniowych warsztatów aktywnych metod poszukiwania pracy dla osób bezrobotnych kierowanych przez urzędy pracy.
- 2) Pedagog szkolny – współpraca cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodzieży. Nasze działania polegają na:
 - organizowaniu i prowadzeniu spotkań aktywizujących uczniów ostatnich klas szkół zawodowych, średnich i policealnych; tematami spotkań były informacje na temat:
 - współczesnego rynku pracy
 - sposobów poszukiwania pracy
 - przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej
- 3) Poradnia psychologiczno-pedagogiczna:
 - przedstawienie zakresu usług gorzowskiego Centrum (np. na temat testów),
 - kierowanie osób z problemem nie kwalifikującym się do poradnictwa zawodowego, a który wymaga interwencji specjalistów z poradni.
- 4) Pogotowie opiekuńcze:
 - spotkanie grup starszych na temat wyboru zawodu i sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- 5) Kuratorium Oświaty:
 - otrzymaliśmy aktualne informatory o szkołach ponadpodstawowych.
- 6) Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości – Dobiegniew
 - zaproszenie Centrum do udziału w seminarium V Programu Ramowego Unii Europejskiej w Dobiegniewie,
 - stała współpraca.
- 7) Środki masowego przekazu:
 - a) prasa
 - „Gazeta Wyborcza” – wywiad na temat: „Sytuacja absolwentów na rynku pracy”,
 - stała współpraca,
 - „Gazeta Lubuska” – Centrum gorzowskie ma nr telefonu 722 80 25 umieszczony w codziennej prasie jako poradnictwo zawodowe dla bezrobotnych;

Centrum zielonogórskie ma swoje okienko – Rady dla poszukujących zatrudnienia,

- przekazywanie informacji na temat działalności Centrum,
- „Giełda” Gorzowska Gazeta Ogłoszeniowa – przekazywanie informacji na temat działalności Centrum,
- rejestracja ofert pracy z ogłoszeń prasowych – prasa lokalna.

b) media

- TVP – Poznań – wywiad z Kierownikiem Centrum i uczestnikami warsztatów aktywnych metod poszukiwania pracy,
- Radio Gorzów – wywiad z Kierownikiem Centrum na temat działalności placówki,
- Radio Indeks – toczą się rozmowy na temat rozpoczęcia cyklicznych spotkań.

8) Zachodnia Izba Gospodarcza – udział Centrum w Krajowych Targach „Edukacja dla Rynku Pracy” (stoisko WUP).

9) PKP Szczecin – w wyniku realizacji programu restrukturyzacji PKP utworzona została Kolejowa Agencja Aktywizacji Zawodowej. Jej celem nadrzędnym jest prowadzenie szkoleń aktywizujących dla pracowników przewidzianych do odejścia bądź zmiany stanowiska pracy w PKP. W związku z tym dyrekcja PKP zwróciła się do nas z prośbą o przeszkolenie pracowników na stanowisko instruktora doradztwa zawodowego.

10) Jednostki Szkolące:

- ciągła wymiana informacji na temat rodzaju działalności jednostek szkolących,
- opracowany przez Centrum informator jednostek szkolących na terenie województwa lubuskiego.

11) Lider wiejski – w związku z utrzymującym się dużym bezrobociem na obszarach wiejskich, CliPKZ w Gorzowie Wlkp., przeszkoliło grupę liderów wiejskich. Celem liderów jest udzielanie bezpośredniej pomocy i współpraca z bezrobotnymi mieszkańcami wsi.

12) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – pomoc w usamodzielnieniu i integracją ze środowiskiem.

13) W marcu bieżącego roku przez gorzowskie Centrum została opracowana: „Analiza ofert pracy i zawodów bezrobotnych 5 rejonów województwa lubuskiego za rok 1999”.

Półtoraroczną działalność CliPKZ w województwie lubuskim oceniamy jako efektywny proces zwalczania bezrobocia w naszym województwie. Zauważamy również ciągły wzrost zainteresowania naszymi usługami.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Poszukiwanie nowych rozwiązań i partnerów do realizacji zadań z zakresu poradnictwa zawodowego przez CliPKZ w województwie łódzkim

Nowa sytuacja gospodarki rynkowej stawia społeczeństwu, głównie części aktywnej zawodowo, odmienne wymagania. Szczególnie cenne okazują się takie cechy jak: aktywność, inicjatywa, gotowość do odejmowania ryzyka itp.

Pojawiły się nowe możliwości i zagrożenia – z jednej strony możliwość uruchomienia własnej działalności gospodarczej, z drugiej zagrożenie bezrobociem jako stały element gospodarki rynkowej.

W obecnej sytuacji społecznej zanikło to, co stanowiło dotychczasową podstawę poradnictwa zawodowego, mianowicie – planowanie społeczne. Dziś trudno jest przewidzieć kierunek zmian, bowiem zachodzące przekształcenia nie są nastawione na planowany rozwój, nie są przez kogokolwiek koordynowane, porządkowane i kontrolowane.

W tej sytuacji planowanie przyszłości zawodowej nie może być dążeniem do zdobycia jednego zawodu na całe życie, czy też zdobyciem zawodu wykonywanego w jednym zakładzie pracy.

Nie wystarczą już placówki adresujące swe usługi do osób bezradnych, których zmiany planów zawodowych i zawodowej aktywności wymuszone zostały czynnikami często od nich niezależnymi, jak zmiany w przedsiębiorstwie, choroba, pobyt w więzieniu.

Obecnie obok osób bezradnych pojawiają się osoby zaradne, a więc te, które nie tyle są zmuszone do zmiany zawodu przez sytuacje losowe, ile same chcą zmienić lub zdobyć nowy zawód i poszukują w tym pomocy.

W stosunku do nowych klientów należy więc rozszerzyć ofertę usług i zmodyfikować swoje działania.

Ponadto, ciągle zmieniająca się sytuacja polityczno-gospodarcza stawia przed społeczeństwem nowe zadania. Przystosowanie się do nowych zmian nie jest łatwe.

Trzeba uczyć się nowego sposobu patrzenia na świat, innego myślenia, potrzebne są więc działania związane z profilaktyką bezrobocia, a adresowane głównie do młodzieży starszych klas szkół ponadpodstawowych.

Wychodząc niejako naprzeciw tym oczekiwaniom, a tym samym dostosowując swoją ofertę do zmieniających się oczekiwań Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łodzi podjęło wiele niestandardowych działań, a oto niektóre z nich:

1. Upatrując szansę zmniejszania bezrobocia poprzez kreowanie postaw przedsiębiorczych Centrum Łódzkie, jako pierwsze w województwie, a następnie pozostałe Centra na podstawie przekazanego programu i listy instytucji wspierających i uczestniczących, zorganizowało tygodniowe seminarium dla osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej. Szeroka informacja w lokalnych mediach sprawiła, iż zainteresowanie tą propozycją przeszło nasze oczekiwania. Trzeba było dokonywać zapisów z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc. W rezultacie w seminarium uczestniczyło 68 osób, które zmotywowane, samodzielnie poszukiwały odpowiedzi na pytania związane z prowadzeniem własnej firmy.

W programie seminarium znalazły się takie zagadnienia jak:

- Ogólne zasady rozpoczynania działalności gospodarczej;
- Możliwości pozyskania lokalu na działalność gospodarczą;
- Zasady opłacania podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą;
- Zasady opłacania składek na ubezpieczenie społeczne;
- Instytucje wspierające małą przedsiębiorczość;
- Zasady tworzenia biznes planu.

Jak wynikało z rozmów, uczestnikami spotkań seminaryjnych były osoby, które właściwie finalizowały swój pomysł na własną firmę, jak i takie, które dopiero „dojrzały” do podjęcia takiej decyzji, a udział w seminarium miał rozwiać powstałe wątpliwości.

Seminarium zakończyło się przedstawieniem uczestnikom propozycji określenia ich preferencji zawodowych w aspekcie cech ułatwiających prowadzenie własnego przedsiębiorstwa.

Z propozycji tej skorzystało 12 osób.

Myślmy o kolejnych edycjach tego przedsięwzięcia, a może nawet o spotkaniach poruszających tematykę przedsiębiorczości w aspekcie bardziej specjalistycznym.

Należy tutaj podkreślić szalenie życzliwy udział i pomoc partnerów zewnętrznych, bez których udziału realizacja powyższego przedsięwzięcia nie byłaby możliwa.

2. Wspólnie z Wyższą Szkołą Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi opracowano projekt dla młodzieży ze szkół rolniczych naszego województwa wchodzących na rynek pracy, który znalazł uznanie w oczach Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej i został przez Ministerstwo dofinansowany.

Projekt zakładał:

- Przeprowadzenie wśród uczniów ostatnich klas szkół rolniczych ankiety pozwalającej określić ich oczekiwania związane z możliwością wprowadzenia zajęć z problematyki dotyczącej rynku pracy,
- opracowanie podręcznika dla nauczycieli oraz materiałów ćwiczeniowych dla uczniów, obejmujących część psychologiczną (budowanie pozytyw-

- nego obrazu własnej osoby, komunikację interpersonalną, radzenie sobie ze stresem, podstawy asertywności, planowanie przyszłości) oraz część związaną z poruszaniem się po rynku pracy (tendencje i perspektywy rynku pracy, drogi poszukiwania pracy, przygotowanie życiorysu i listu motywacyjnego, rozmowę z pracodawcą oraz informacje o uprawnieniach absolwenta w urzędzie pracy),
- przeszkolenie nauczycieli i doradców zawodowych z powiatowych urzędów pracy mających wspólnie realizować program w szkołach,
 - realizację programu przez przeszkolone osoby.

Braliśmy udział we wszystkich fazach realizacji programu od tworzenia projektu, poprzez tworzenie zawartości podręcznika i materiałów ćwiczeniowych, szkolenie nauczycieli i doradców zawodowych, aż po opracowanie ostatecznej wersji przygotowanych materiałów.

Można w tym miejscu zadać pytanie, dlaczego młodzież ze szkół rolniczych i środowisk wiejskich zwróciła naszą uwagę.

Odpowiedź jest prosta. W odniesieniu do tej młodzieży, tak naprawdę poradnictwo zawodowe nie jest z reguły realizowane, a utrudniony dostęp do placówek poradnictwa z uwagi na, z jednej strony – lokalizację szkół, a z drugiej – ograniczone możliwości finansowe powodują, iż jest ona pozbawiona możliwości korzystania z dobrodziejstwa pomocy doradczej. Ponadto, w udzielonych w ankietach odpowiedziach znalazło potwierdzenie nasze założenie o braku identyfikacji absolwenta szkoły rolniczej ze swoją szkołą oraz o bardzo niskim poczuciu własnej wartości.

Poprzez realizację programu chcieliśmy pomóc im zmienić postawę wobec siebie, wzmocnić wiarę we własne możliwości oraz wyposażać w wiedzę związaną z rynkiem pracy.

3. Kolejnym naszym działaniem realizowanym wspólnie z partnerem zewnętrznym był program realizowany z Izbą Rzemieśniczą również dofinansowywany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej.

Wspólnie opracowany program był adresowany do młodzieży ze Szkoły Rzemiosł i uczącej się zawodu w warsztatach rzemieślniczych oraz do wychowanków z domów dziecka.

Celem tego programu było zwiększenie szans tej młodzieży na rynku pracy poprzez naukę obsługi komputera i kształtowanie poprawnych zachowań związanych z poszukiwaniem pracy.

Pomysł na realizację tego projektu podsunęło samo życie.

Po pierwsze – tę drogę kształcenia zawodowego wybierają osoby o odpowiednim nastawieniu do nauki w ogóle, często wykazujące duże braki w wykształceniu ogólnym, sposobie postrzegania i oceniania faktów i otaczającej rzeczywistości, mające problemy w formułowaniu własnych myśli i wypowiedzi ustnych, oraz o mniejszym poczuciu wartości.

Po drugie – praktyka wskazuje, że najczęściej w momencie uzyskania tytułu czeladniczego przez byłego ucznia, pracodawca nie jest zainteresowany dalszym jego zatrudnieniem. Młody człowiek posiadający podstawy umiejętności zawodowych i certyfikat upoważniający do wykonywania zawodu musi szukać pracy.

Realizowany program pozwolił tej młodzieży na zdobycie umiejętności obsługi komputera w zakresie podstawowym, ale także poprzez specjalny program zajęć realizowanych przez pracowników Centrum, obejmujący specjalne ćwiczenia dotyczące:

- uświadomienia roli i znaczenia wiedzy, umiejętności zawodowych, konieczności planowania, przewidywania i podejmowania właściwych decyzji w życiu zawodowym,
- znaczenia pozytywnego obrazu samego siebie,
- samopoznania,
- pogłębiania świadomości dotychczasowych osiągnięć,
- tworzenia własnej charakterystyki i mówienia o tym w obecności innych,
- poruszania się po rynku pracy,
- umożliwił jego uczestnikom podjęcie pierwszej próby zetknięcia się z faktycznymi wymaganiami i oczekiwaniami rynku pracy i przekroczenia bariery wynikającej z ograniczeń związanych z ich poziomem intelektualnym.

4. Stosowaną przez wszystkie Centra w województwie łódzkim metodą promocji w celu pozyskiwania nowych partnerów oraz badania zapotrzebowania na nowe usługi jest ich udział w różnego typu targach związanych z problematyką doradztwa i rynku pracy.

W roku bieżącym Centra uczestniczyły w następujących imprezach targowych:

- Targi Edukacyjne zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Łodzi,
- Dni Kariery – Targi zorganizowane przez Stowarzyszenie Studentów AEISEC w Łodzi,
- Targi Pracy w Skierniewicach,
- Targi Przedsiębiorczości i Pracy w Piotrkowie Trybunalskim,
- Targi Doradztwa, Szkolenia i Pośrednictwa Pracy w Łodzi,
- Targi Pracy – zorganizowane przez Stowarzyszenie Studentów BEST.

Każdorazowo stoisko Centrów cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem odwiedzających, gdyż mogą oni tam uzyskać potrzebne do poszukiwania pracy informacje i umówić się na rozmowę doradcą w Centrum.

Ponadto w trakcie każdej z wymienionych imprez doradcy Centrów prowadzą – w ramach imprez towarzyszących – warsztaty związane z problematyką rynku pracy, które zawsze cieszą się dużą popularnością.

Stanowi to potwierdzenie dużego zainteresowania na ten rodzaj usług ze strony osób, które w sposób coraz bardziej skuteczny chcą kształtować swoją karierę zawodową i pochodzą do tego zagadnienia w sposób świadomy i racjonalny.

5. W ramach działań ukierunkowanych na rozszerzenie oferty Centrów na lokalnym rynku, w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Piotrkowie Trybunalskim, Sieradzu i Skierniewicach zostały uruchomione „Sklepy z ofertami pracy”.

Są to miejsca, w których wszystkim poszukującym pracy oferuje się informacje o wolnych miejscach pracy sezonowej, krótkoterminowej, a także stałej pozyskanej z prasy lokalnej, wojewódzkiej, krajowej, Biuletynu Służby Cywilnej, bezpośrednio od pracodawców oraz z Internetu.

W „Sklepiach z ofertami pracy” udostępnia się także zainteresowanym ulotki informacyjne, dotyczące szkoleń, zasad poszukiwania pracy, a ponadto klienci mają możliwość przygotowania wspólnie z doradcami dokumentów niezbędnych przy poszukiwaniu pracy oraz przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Mają, również możliwość skorzystania z telefonu w celu odbycia rozmowy z pracodawcą.

Na zakończenie tego wystąpienia chciałabym zwrócić uwagę, na dostrzegane zmiany zachodzące w zakresie poradnictwa zawodowego, które dotyczą celów działania instytucji jakimi są Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, a przede wszystkim na modyfikację celów osób, których osobiste cele, dążenia i potrzeby modyfikują istotę działań podejmowanych w ramach poradnictwa zawodowego przez te instytucje.

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

I. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Krakowie jako nowa forma usługi w poradnictwie zawodowym

Pod koniec 1999 roku rozpoczęło działalność Centrum w Krakowie. W sytuacji postępującej restrukturyzacji zatrudnienia w zakładach pracy, utrzymującego się bezrobocia ludzi młodych kończących swą edukację w Krakowie oraz pogłębiającego się problemu ludzi z różnych przyczyn wielokrotnie rejestrujących się w urzędach pracy – pojawienie się Centrum jako wojewódzkiej jednostki doradczej stanowiło dla zespołu poważne wyzwanie.

Centrum IiPKZ stawia przed sobą dwa cele:

- Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji zawodowej oraz informacji o rynku pracy w województwie, kraju i za granicą,
- Pomoc osobom dorosłym i młodzieży w sprawnym wejściu, funkcjonowaniu i utrzymaniu się na rynku pracy.

Traktujemy działalność Centrum jako **nową formę usługi** w poradnictwie zawodowym – nową, ze względu na Klienta, do którego już adresujemy i chcemy kierować nasze usługi.

W odróżnieniu od powiatowych urzędów pracy, które świadczą usługi dla osób bezrobotnych, nasz Klient pojmowany jest znacznie szerzej i tak właśnie postrzegamy swą rolę na rynku usług doradczych.

Podstawową **funkcją Centrum** jest pomoc jego klientom w następujących dziedzinach:

- Dostarczanie aktualnej informacji zawodowej i informacji o rynku pracy, szczególnie o występującym i przewidywanym zapotrzebowaniu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe kadry oraz o warunkach i możliwościach ich uzyskania,
- Przygotowanie się do podjęcia pierwszej pracy zawodowej i sprawne wejście na rynek pracy,
- Planowanie rozwoju zawodowego zgodnie z oczekiwaniami, predyspozycjami, kwalifikacjami zawodowymi (posiadаныmi oraz możliwymi do uzyskania), warunkami rynku pracy oraz warunkami społecznymi,
- Utrzymanie się na rynku pracy w sytuacji rosnącej konkurencji kadr i uniknięcie problemu związanego z wykluczeniem zawodowym,
- Ponowne zatrudnienie po okresie dezaktywizacji zawodowej.

Nadrzędnym jednak celem mieszczącym się w kategorii zmiany postaw jest **kształtowanie nowego podejścia ludzi do problematyki ich funkcjonowania w świecie pracy.**

Długoletni okres poprzedniego systemu politycznego powiązany z bezrobociem ukrytym i stagnacją zatrudnienia nie tworzył warunków do planowania swej kariery zawodowej przez wchodzących na rynek pracy czy już pracujących.

Raz uzyskane kwalifikacje miały raczej stałą wartość, a dyplom technika czy magistra w określonych dziedzinach, przy dobrych układach wewnętrznych firmy, oznaczał praktycznie długoletnią gwarancję zatrudnienia.

Po roku 1989 sytuacja zaczęła się diametralnie zmieniać. Nowy system społeczno-gospodarczy i związany z nim wolny rynek, wyzwolił naturalne mechanizmy ekonomiczne, a wraz z nimi konkurencję na rynku pracy.

Na przestrzeni lat 1990–1993 stopa bezrobocia systematycznie rosła:

- w skali kraju wynosiła ona: od 6,1%, poprzez 11,4% do 13,6%,
- a w skali województwa krakowskiego: od 3,4% poprzez 6,2% do 8,7%.

O ile jednak pierwszy etap transformacji gospodarczej związany był z rejestracją w urzędach pracy osób niekoniecznie poszukujących zatrudnienia, a raczej korzystających z możliwości socjalnych, jakie dawała ustawa o zatrudnieniu, o tyle w ciągu ostatnich dwóch lat widoczne jest już nasilenie procesu restrukturyzacji zatrudnienia, ograniczanie podaży miejsc pracy i rosnący problem niektórych grup społeczno-zawodowych z podjęciem i utrzymaniem zatrudnienia. **Utrata pracy** staje się dla wielu osób wielkim problemem zwłaszcza jeśli z tym faktem związane są niedostosowane kwalifikacje zawodowe, nieodpowiedni poziom wykształcenia, brak dodatkowych umiejętności zawodowych oczekiwanych (poza kwalifikacjami) przez pracodawców, czy też wiek powyżej 40 lat. Ludzie dotknięci taką sytuacją – to jedna grupa naszych klientów, będących także klientami powiatowych urzędów pracy.

Kolejna grupa adresatów naszych usług to **ludzie młodzi**, jeszcze słabo przygotowani do funkcjonowania na rynku pracy, aczkolwiek pojawiają się już symptomy rozszerzającej się edukacji w tym zakresie, świadczonej przez niektóre szkoły czy biura karier.

Proces prowadzący do zatrudnienia młodzieży może mieć różne aspekty:

- **po pierwsze** – nauka poszukiwania pracy i prezentacji własnych możliwości zawodowych wobec pracodawcy, często wyłonienie tych pozytywów, które sam młody człowiek nie zauważa czy nie umie o nich mówić,
- **po drugie** – praca nad zmianą postaw. Pojawiają się coraz częściej młodzi ludzie przekonani o swej wysokiej wartości zawodowej, nastawieni na uzyskanie konkretnej pracy dającej też odpowiednio wysoką gażę, jakby nie dostrzegając znaczącej ilości kandydatów do pracy o podobnych walorach (wyższe wykształcenie, znajomość języków obcych, znajomość programów komputerowych). Brak jest realnej oceny rynku i spojrzenia na swą indywidualną sytuację, na fakt konkurencji, brak praktyki zawodowej. Nie oznacza to tłumienia pewności siebie w prezentowaniu swych atutów na rynku pracy,

ale raczej nauczenia innego spojrzenia: czasem lepiej podjąć pracę niższej płatną i nie do końca na wyobrażanym przez siebie stanowisku, ale za to nauczyć się funkcjonowania w świecie pracy, przejścia z roli człowieka niedoświadczonego do roli pracownika z praktyką, co jest ważnym argumentem w dalszym zatrudnianiu,

- **po trzecie** – ludzie świadomi sytuacji na rynku pracy i korzystający z usług Centrum jako jednostki wspomagającej zaplanowanie indywidualnej kariery zawodowej i korzystne usytuowanie się na rynku pracy.

Adresatem naszych usług jest też człowiek obecnie pracujący, który chociaż aktualnie nie odczuwa zagrożenia zawodowego, stara się obserwować sytuację na rynku pracy i zabezpieczyć swą pozycję rozwijając kwalifikacje czy też zmieniając je. Ukształtowanie takich postaw w świadomości społecznej i nawyku korzystania z informacji zawodowej i doradztwa wymaga jednak czasu. Tego typu klientów jest jeszcze niewiele. W tym kierunku chcielibyśmy podjąć działania – to znaczy upowszechnić rolę Centrum jako jednostki doradczej, świadczącej usługi o charakterze prewencyjnym w utrzymaniu się na rynku pracy pod warunkiem, że pracę w tym zakresie rozpocznie się odpowiednio wcześniej.

II. Co zrealizowaliśmy do tej pory? (wg stanu na 11 grudnia 2000 r.)

W celu zachęcenia klientów do korzystania z usług Centrum staraliśmy się realizować zróżnicowane formy działalności.

Z **indywidualnej informacji zawodowej** skorzystało w ciągu bieżącego roku **1219 osób**.

Należy podkreślić, że potrzeba korzystania z tej informacji najbardziej widoczna jest u ludzi z wyższym wykształceniem, a w dalszej kolejności – u osób ze średnim i policealnym zawodowym.

Struktura osób korzystających z indywidualnej informacji zawodowej – wg różnych cech przedstawiała się następująco:

- 60% korzystających z indywidualnej informacji zawodowej stanowiły kobiety
- 31% absolwenci szkół,
- 57% – osoby bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP.

Indywidualnym poradnictwem zawodowym objętych zostało w ciągu roku 2000 – **215 osób**.

Nie jest to ilość jeszcze nas zadowolająca, ale wynika z faktu docierania z informacją o naszych usługach do różnych środowisk i osób indywidualnych i stopniowego wzrostu zainteresowania naszymi usługami.

Należy zaznaczyć, że poradnictwo indywidualne traktowane jest jako proces doradczy związany z etapami pracy z klientem aż do momentu podjęcia decyzji zawodowej, rozwiązania problemu czy też ustalenia planu rozwoju zawodowego:

- Etap pierwszy związany jest z poznaniem sytuacji klienta,
- Etap drugi – z działaniem według ustalonego planu,

- Etap trzeci służy ocenie wyników uzyskanych w trakcie procesu doradczego i podsumowaniu pracy.

Zauważalny jest wzrost klientów indywidualnego poradnictwa zawodowego, co oznacza, że Centrum zaczyna funkcjonować w świadomości ludzi dorosłych potrzebujących informacji i doradztwa zawodowego.

W ciągu trzech kwartałów br. doradcy zawodowi przeprowadzili **400 spotkań doradczych**.

Struktura klientów indywidualnego poradnictwa zawodowego przedstawia się następująco:

- kobiety (64%),
- ludzie z wyższym wykształceniem (46%) oraz średnim i policealnym zawodowym, co świadczy o tym, że w grupie tej nabiera znaczenia fakt planowania drogi rozwoju zawodowego,
- osoby bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP – 38%,
- osoby pracujące, ale reagujące już na sytuację na rynku pracy – 13%,
- osoby w wieku do 34 lat – 29%.

Centrum realizuje także **grupowe formy pracy z klientami**.

Staramy się różnicować naszą ofertę i docierać do różnych klientów.

Jednak zasadniczy trzon pracy o charakterze grupowym stanowiły usługi wspomagające procesy restrukturyzacji zatrudnienia adresowane albo do partnerów instytucjonalnych bądź do osób bezpośrednio zagrożonych skutkami restrukturyzacji:

Oto przykłady:

Realizacja programu *Kolega doradca*. Była to jedna z form pomocowych związanych z restrukturyzacją zatrudnienia Huty im. Sendzimira, której realizację rozpoczęto w 1999 roku.

Warsztaty te związane były programowo z tzw. ideą wsparcia społecznego, w którym to modelu istotną rolę odgrywa wsparcie koleżeńskie udzielane osobom odchodzącym z restrukturyzowanego zakładu. Celem programu „Kolega Doradca” było przygotowanie wybranej grupy pracowników HTS do pełnienia takiej właśnie roli i zdobycia wiedzy i umiejętności z zakresu: pomocy swoim kolegom w przygotowaniu się na sytuację utraty pracy, zapobieganiu izolacji odchodzących pracowników, zapewnienia koleżeńskie wsparcia, pomaganiu w tworzeniu realnego planu ponownego wejścia na rynek pracy.

W bieżącym roku przygotowano do pełnienia tej roli 15 osób.

Warsztaty grupowe ze zwalnianymi pracownikami HTS zainteresowanymi kontraktami szkoleniowymi. Centrum organizuje spotkania warsztatowe dla kierowanych pracowników HTS. Celem spotkań jest przekazanie niezbędnych informacji o rynku pracy Krakowa i województwa, jego szansach i zagrożeniach oraz przygotowanie uczestników do wyboru nowego zawodu. Jednocześnie promowane są usługi Centrum jako jednostki, w której można uzyskać określoną informację i wsparcie. Po uczestnictwie w warsztatach pracownicy HTS kierowani są na indywidualne rozmowy w PUP. W ciągu roku 2000 przeprowadzono **19 spotkań grupowych dla 136 pracowników HTS**.

Szkolenie *Doradzanie w procesie zmian* adresowane do pracowników regionu małopolsko-podkarpackiego Krajowej Agencji Aktywizacji Zawodowej PKP.

Celem szkolenia było przygotowanie pracowników tej Agencji do pełnienia roli instruktorów doradztwa społecznego i zawodowego, którzy pomagać będą w reaktywacji zawodowej zwalnianym pracownikom PKP. Inicjatywa ta realizowana była wspólnie z WUP w Rzeszowie. Pracownicy Centrów opracowali modułowy program szkolenia oraz przeprowadzili je w dwóch etapach (po tygodniu), przygotowując w ten sposób do pełnienia funkcji doradczej 24 pracowników Agencji.

Szkolenie *Umiejętne pomaganie* skierowane z kolei było do **wolontariuszy parafialnych Akcji Katolickiej**. Pilotażowo przeprowadzone zostało w jednej z parafii krakowskich dla 18 osób. W trakcie warsztatów omawiano między innymi: psychologiczny portret osoby tracącej zatrudnienie, skutki długotrwałego pozostawania bez pracy, kryteria analizy potrzeb klienta, zagadnienia dotyczące pomagania i wspierania.

Uczestnictwo w *Programie Aktywizacji Gospodarczej dla Mieszkańców Gmin Górniczych województwa małopolskiego* poprzez realizację dwóch projektów – czyli:

- **spotkań informacyjnych dla mieszkańców gmin górniczych**, podczas których prezentowane są szanse i zagrożenia małopolskiego rynku pracy, perspektywy rozwoju gospodarczego województwa i przewidywany popyt na kwalifikacje i umiejętności zawodowe. Przekazywana jest także podstawowa wiedza z zakresu umiejętnego poszukiwania zatrudnienia oraz informacja o instytucjach wspierających osoby poszukujące zatrudnienia, w tym także o Centrum. Spotkania te rozpoczęto od 1 grudnia 2000, a kontynuowane będą w roku 2001 na terenie pięciu gmin górniczych: Li-biąż, Chelmek, Trzebinia, Babice i Brzeszcze.
- **pięciodniowych warsztatów *Moja przeszłość zawodowa*** adresowanych do absolwentów szkół i innych osób poszukujących zatrudnienia zamieszkałych na terenie gmin górniczych powiatu chrzanowskiego i oświęcimskiego. Efektem tych warsztatów powinno być: uzyskanie przez uczestników rozeznania na temat sytuacji na rynku pracy gminy, powiatu i województwa wraz ze wskazaniem szans i zagrożeń, sprecyzowanie własnego celu zawodowego w oparciu o analizę zasobów, przygotowanie indywidualnego planu działania z uwzględnieniem wiedzy i umiejętności uzyskanych podczas warsztatów. Warsztaty rozpoczną się w 2001 roku.

Drugą grupę usług grupowych stanowiły standardowe formy ukierunkowane w znacznym zakresie na ludzi młodych, ale także adresowane do osób dorosłych mających z różnych przyczyn problemy w uzyskaniu pracy.

Warsztaty poszukiwania pracy to trzydniowa forma aktywizacji zawodowej adresowana do tych osób dorosłych, u których problem uzyskania pracy może wynikać z nieumiejętnego jej poszukiwania oraz do tych osób, które aktualnie

nie mają potrzeby poszukiwania czy zmiany pracy, ale przewidują, że w przyszłości taka sytuacja może ich dotyczyć. W programie warsztatów uwzględnia się między innymi problematykę: oceny małopolskiego rynku pracy i wskazania perspektyw jego rozwoju, metod i technik poszukiwania pracy, umiejętności sporządzania dokumentów aplikacyjnych, rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą. Warsztaty odbywają się w małych grupach 5–8-osobowych. Do tej pory uczestniczyło w nich 45 osób.

Program *Start zawodowy* – to trzydniowe warsztaty dla absolwentów wchodzących na rynek pracy, których problematyka koncentruje się na analizie własnego potencjału zawodowego i indywidualnej sytuacji na rynku pracy, poprzez przygotowanie do poszukiwania zatrudnienia i kontaktów z pracodawcami, aż do opracowania własnego planu działania prowadzącego do uzyskania pracy. Program ten zrealizowano do tej pory dla siedmiu grup absolwentów z udziałem 76 osób.

Spotkania dla absolwentów *Ja na rynku pracy* – to jednodniowa forma pracy z młodzieżą, w trakcie której dostarczane są podstawowe informacje o rynku pracy i zasadach jego funkcjonowania, o cechach małopolskiego rynku pracy, instytucjach wspierających poszukujących pracy. Przekazywane są także podstawy wiedzy nt. komunikacji werbalnej i niewerbalnej (w kontekście rozmów z pracodawcą) oraz prezentowane podstawowe dokumenty związane z poszukiwaniem pracy. Młodzież zachęcana jest również do uczestnictwa w trzydniowych warsztatach dla absolwentów, podczas których ma szansę praktycznego sprawdzenia swych umiejętności i uzyskania dodatkowej wiedzy niezbędnej w procesie poszukiwania zatrudnienia. Dotychczas przeprowadziliśmy 9 takich spotkań z udziałem 72 osób.

Jednodniowe warsztaty tematycznie związane z problematyką komunikacji społecznej i poznania zasadniczych problemów związanych z funkcjonowaniem na małopolskim rynku pracy (dotychczas były to spotkania prowadzone poza siedzibą Centrum dla – łącznie – 214 osób).

Spotkania informacyjne na temat rynku pracy dla młodzieży uczestniczącej w programie “Przedsiębiorczość” realizowanym przez Fundację Promocji Rozwoju Regionu Krakowskiego. Przeprowadzono 15 spotkań z udziałem 356 uczniów średnich szkół zawodowych i ogólnokształcących.

III. Wizja rozwoju Centrum i nasze oczekiwania

Wychodząc z założenia, że Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej są w zasadzie jedyną publiczną instytucją świadczącą powszechnie dostępne usługi z zakresu poradnictwa zawodowego, należałoby przyjąć następujące założenia do dyskusji o roli Centrów w XXI wieku:

1. Należy liczyć się z faktem, iż proces kształtowania zapotrzebowania społecznego na usługi z zakresu poradnictwa zawodowego jest procesem długotrwałym i uwarunkowanym wieloma czynnikami. Rolą Centrów jest stałe

- uświadamianie i wywoływanie potrzeby korzystania z usług doradczych.** Formy tych działań i adresaci mogą być różne w zależności od uwarunkowań i potrzeb lokalnych.
2. Centra **nie mogą funkcjonować w oderwaniu od sytuacji i zmian następujących na rynku pracy** i świadczyć usługi doradcze głównie w aspekcie pomocy psychologicznej i rozwijania umiejętności poruszania się po rynku pracy. Informację zawodową w Centrach – jako podstawę działalności doradczej – powinna stanowić także wiedza o różnych programach wspierania zatrudnienia (np. realizowanych na terenach wiejskich czy dla branż restrukturyzowanych, o programach pomocowych wspomaganych środkami unijnymi), o możliwościach dla zatrudnienia wynikających z wojewódzkich i lokalnych strategii rozwoju gospodarczego, o działaniach podejmowanych przez partnerów lokalnych mających wpływ na rynek pracy.
 3. Centra powinny być powszechnie **dostępne dla różnych kategorii klientów**, ale przede wszystkim tych, których sytuacja na rynku pracy jest szczególnie zagrożona czy trudna, a środkiem zaradczym może być w pierwszym etapie – wsparcie w formie informacji zawodowej i poradnictwa. Mowa tu przede wszystkim o tej grupie społecznej, która na skutek niedostosowania kwalifikacji, umiejętności zawodowych czy też posiadania innych cech grożących wykluczeniem zawodowym – jest **w pierwszej kolejności narażona na skutki restrukturyzacji zatrudnienia** i długotrwałe bezrobocie. Jest to klient „trudny”, ale też priorytetowy przynajmniej w najbliższych latach transformacji gospodarczej.
 4. Bazując na przeszło rocznych doświadczeniach w pracy Centrum, zauważamy **potrzebę ukierunkowania usług na kolejnego klienta – pracodawcę**. Z jednej strony bowiem przygotowujemy ludzi do umiejętnego poruszania się na rynku pracy, korzystania z różnych źródeł ofert pracy, sporządzania dobrych dokumentów aplikacyjnych i odpowiedniego prezentowania się podczas rozmów kwalifikacyjnych, z drugiej jednak strony zaczyna pojawiać się problem nieprzygotowania pracodawców (głównie ze sfery MSP) do właściwego doboru kadry i precyzowania oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności personelu. Stąd – naszym zdaniem – rodzi się konieczność podjęcia działań przygotowujących pracodawców do umiejętnego planowania zatrudnienia i doboru kadr. Rolą Centrum byłoby organizowanie np. warsztatów czy prezentacji dla przedstawicieli MSP, podczas których rozwijałoby swe umiejętności z zakresu formułowania oczekiwań wobec przyszłych pracowników, prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych i dokonywania oceny i wyboru kandydatów do pracy.
 5. Tak zarysowane działania wiążą się z określonymi oczekiwaniami wspierania Centrów. Do najważniejszych z nich należą:
 - zapewnienie przez Krajowy Urząd Pracy możliwości **stałego podnoszenia kwalifikacji zatrudnionej kadry** – i wyposażanie jej w metody, techniki i narzędzia pracy z różnymi kategoriami klientów,

- dostarczanie **profesjonalnej informacji zawodowej zarówno o rynku pracy, jak i informacji zawodoznawczej**. Inicjowanie i realizacja krótkich form badawczych ukierunkowanych na rozpoznawanie popytu na kwalifikacje i umiejętności zarówno w skali kraju, jak i układzie regionalnym. Pojawia się też potrzeba badań nowych umiejętności, oczekiwanych na rynku pracy, które nie mieszczą się w konkretnych kategoriach zawodowych, a zaczynają odgrywać istotne znaczenie w zatrudnianiu. Odrębną kwestią zaczyna być funkcjonowanie nowych zawodów w świecie pracy i przewidywany ich znaczny przyrost w najbliższym dziesięcioleciu.
- zorganizowanie systemu przepływu informacji zawodowej pomiędzy Centrami, ustalenie jej zakresu i form przekazu,
- pilne wsparcie Centrów w zakresie zasobów informacji zawodowej dotyczącej europejskiego rynku pracy i systemu edukacji zawodowej,
- kontynuowanie okresowych seminariów poświęconych problematyce funkcjonowania Centrów na rynku pracy.

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

Na terenie województwa mazowieckiego funkcjonuje 6 Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, tj. w **Warszawie, Ciechanowie, Ostrołęce, Płocku, Radomiu i Siedlcach**.

W ramach swoich zadań Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej świadczą usługi doradcze w zakresie:

- rozwiązywania problemów zawodowych różnych grup klientów poprzez udzielanie pomocy w wyborze zawodu i miejsca zatrudnienia, kierunku kształcenia, szkolenia zawodowego;
- planowania kariery zawodowej;
- informacyjnym, obejmującym: wiedzę o zawodach, ścieżkach kształcenia, możliwościach przekwalifikowania, doskonalenia zawodowego.

Wyżej wymienione zadania realizowane są w następujących formach:

- porady indywidualne, w tym badania psychologiczne;
- porady grupowe – w tym warsztaty i treningi dotyczące umiejętności poruszania się po rynku pracy, kształtowania umiejętności pozazawodowych – gotowości do zmian, komunikacji w pracy, asertywności,
- informacja zawodowa obejmująca: informację o rynku pracy i usługach CliPKZ, omówienie czynników wpływających na wybór zawodu, udostępnienie materiałów informacyjnych o zawodach oraz programów komputerowych.

Centra swoimi działaniami obejmują osoby bezrobotne, poszukujące pracy – ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych zwolnieniami grupowymi oraz młodzież szkolną i wszystkich innych zainteresowanych problematyką wyboru zawodu.

Ogółem poradnictwem i informacją zawodową w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2000 roku objęto **15 020 osób**, w tym:

- porad indywidualnych udzielono **2 383** osobom;
- poradami grupowymi objęto **2 272** osoby;
- informacją zawodową – **10 365** osób.

Badaniami testowymi objęto 1673 osoby.

Centra prowadzą stałą współpracę z doradcami zawodowymi z powiatowych urzędów pracy, dla których organizowane są spotkania instruktażowe. Spotkania mają na celu doskonalenie oraz wzbogacenie warsztatu doradcy zawodowego o metody i techniki wykorzystywane w poradnictwie zawodowym.

W ramach współpracy z **Kolejową Agencją Aktywizacji Zawodowej Regionu Mazowiecko-Podlaskiego** zostało zorganizowane i przeprowadzone

szkolenie z zakresu „Aktywnego poszukiwania pracy”. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy Kolejowej Agencji, a celem szkolenia było przygotowanie uczestników szkolenia do prowadzenia zajęć z zakresu aktywnego poszukiwania pracy z osobami zwalnianymi z PKP.

We współpracy z Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej opracowano *Program Eksperymentalny o Charakterze Edukacyjnym*, mający na celu łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia na terenach wiejskich województwa mazowieckiego, w ramach którego zostało zorganizowane i przeprowadzone w terminie od 20.11.2000 r. do 15.12.2000 roku „**Szkolenie liderów aktywizacji zawodowej z terenów wiejskich**”. W szkoleniu uczestniczyło 16 osób z gmin wiejskich zagrożonych bezrobociem, w tym 8 osób z regionu ostrołęckiego i 8 osób z terenu radomskiego. Tematyka szkolenia obejmowała następujące zagadnienia:

- elementy poradnictwa zawodowego;
- przepisy prawne, w tym ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu;
- ABC małej przedsiębiorczości;
- rozwiązywanie problemów środowiskowych;
- stymulowanie powstawania organizacji pozarządowych.

Przeszkoleni liderzy zatrudnieni będą w urzędach gmin, a do ich zadań należy będzie m.in.:

- rozpoznanie indywidualnych potrzeb zgłaszających się klientów;
- prowadzenie rozmów indywidualnych oraz zajęć grupowych;
- nawiązanie współpracy z powiatowymi urzędami pracy, gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej i innymi instytucjami działającymi na rzecz osób bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich;
- prowadzenie ścisłej współpracy w zakresie wymiany doświadczeń z Centrami Informacji i Planowania Kariery Zawodowej;
- gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych, w tym z zakresu działalności urzędów pracy, aktywnego poszukiwania pracy, podjęcia własnej działalności gospodarczej.

Centra uczestniczyły w opracowaniu oraz realizacji Programu „*Agroalternatywa Mazowsze 2000*”, w ramach którego opracowano i wdrożono program poradnictwa i informacji zawodowej za pośrednictwem Internetu pn.: „**Wirtualny Doradca**”.

Celem programu jest:

- udostępnienie i upowszechnienie usług poradnictwa i informacji zawodowej na terenach wiejskich;
- aktywizacja zawodowa ludności z ośrodków wiejskich;
- inspiracja samorządów gminnych w zakresie działań mających na celu łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia.

Program realizowany jest na terenie 8 gmin, tj.: w Wyszogrodzie, Bielsku, Boddzanowie, Słupnie, Starej Białej, Gąbinie, Łącku, Gostyninie. Poradnictwem i informacją zawodową za pośrednictwem Internetu do 15.12.2000 roku objęto 526 osób. Przy doborze uczestników programu brano pod uwagę przede wszystkim:

- osoby zaliczane do tzw. grupy ryzyka (długotrwale bezrobotne, samotnie wychowujące dzieci, będące w trudnej sytuacji materialnej);
- osoby mające deficyt w zakresie umiejętności poszukiwania pracy;
- osoby, które zamierzają uzupełnić wiadomości i umiejętności zawodowe;
- osoby, które posiadają ograniczone doświadczenie zawodowe lub go w ogóle nie posiadają i chcą dokonać wyboru zawodu.

Wirtualny Doradca zawiera informacje o zawodach, poradnik „Moja Kariera”, informacje o pracodawcach, a także umożliwia dostęp do testu psychologicznego, który po wykonaniu przez klienta drogą internetową wysyłany jest do Centrum, a następnie po dokonaniu interpretacji przez psychologa jego wyniki i analiza przesyłane są z powrotem do klienta.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej prowadzą także stałą współpracę z Kuratorium Oświaty, m.in. uczestniczą w zorganizowanych *Warszawskich Prezentacjach Szkół Ponadpodstawowych*. Prezentacje były imprezą towarzyszącą VII Targom Książki Edukacyjnej „Edukacja 2000”.

Ich celem było:

- udzielanie pomocy uczniom szkół podstawowych w dokonaniu wyboru miejsca dalszej nauki;
 - umożliwienie zainteresowanym szkołom ponadpodstawowym promocji szkoły i tym samym zwiększenie szansy na zdobycie kandydatów;
 - bezpośrednia pomoc w orientacji zawodowej.
- Oferta zaproponowana przez Centra realizowała cele edukacyjne, tj.:
- zapoznanie młodzieży z najpopularniejszymi na warszawskim rynku pracy zawodami;
 - zachęcenie młodych ludzi do dalszego kształcenia się;
 - ukazanie drogi kształcenia w wybranych zawodach;
 - zaprezentowanie aktualnej sytuacji na rynku pracy;
 - zachęcenie młodych ludzi do korzystania z doradztwa w zakresie wyboru zawodu.

Na bieżąco gromadzona jest i upowszechniana informacja o zawodach, możliwościach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz możliwościach zatrudnienia. Została także dokonana aktualizacja „Katalogu organizatorów szkoleń”.

Centra prowadzą stałą współpracę ze szkołami, dotyczącą wymiany informacji na temat rynku pracy, możliwości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia.

Na podstawie analizy wojewódzkiego rynku pracy, a w szczególności:

- struktury bezrobotnych według wykształcenia;
- struktury bezrobotnych według wieku oraz stażu pracy;

- struktury długotrwale bezrobotnych według wykształcenia;
- struktury zgłaszanych ofert pracy według grup zawodowych;
- efektywności szkoleń zorganizowanych i zakończonych w okresie od stycznia do końca listopada 1999 roku

opracowane zostały *Kierunki szkolenia bezrobotnych i innych uprawnionych osób w województwie mazowieckim na 2000 rok*.

Opracowane *Kierunki szkolenia...* zostały przesłane do powiatowych urzędów pracy celem ich uwzględnienia przy planowaniu i organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych.

Nową formą pracy Centrów były działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób zwalnianych z zakładów karnych.

Obecnie trwają prace nad opracowaniem i wdrożeniem programów:

- aktywizacji zawodowej wychowanków domów dziecka z terenu województwa mazowieckiego;
- szkolenia nauczycieli gimnazjów oraz szkół zawodowych w zakresie przygotowania młodzieży ostatnich klas do wyboru zawodu oraz wejścia na rynek pracy.

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Poszukujący pracy, bezrobotni, młodzież

CLiPKZ wspomaga PUP w prowadzeniu poradnictwa zawodowego poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług w zakresie planowania kariery zawodowej na rzecz bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy, z wykorzystaniem m.in. zasobów informacji zawodowej w formie drukowanej, audiowizualnej, komputerowej oraz zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia, pomagających podjąć decyzje dotyczące wyboru lub zmian zawodu.

Prowadzenie warsztatów, treningów oraz spotkań grupowych dla klientów skierowanych przez urzędy pracy bądź zgłaszających się indywidualnie ma na celu wprowadzenie cyklicznych usług, z których będą mogły korzystać zainteresowane osoby.

Centra informacji i planowania kariery zawodowej, urzędy pracy, kluby pracy

CLiPKZ będzie rozwijać współpracę z urzędami pracy w zakresie poradnictwa zawodowego i szkolenia bezrobotnych oraz wspierać działalność klubów pracy poprzez:

- opracowywanie, aktualizację i upowszechnianie informacji zawodowych o zasięgu regionalnym;
- opracowywanie, gromadzenie, doskonalenie, adaptację oraz wymianę pomiędzy Centrami metod i technik poradnictwa zawodowego oraz nowatorskich, autorskich programów szkoleniowych;
- opracowywanie programów i materiałów w celu prowadzenia szkoleń dla doradców zawodowych, liderów klubów pracy oraz innych pracowników urzędów pracy w zakresie informacji zawodowej, poradnictwa zawodowego i obsługi klienta.

Pracodawcy

Współpraca w zakresie dostosowywania kwalifikacji bezrobotnych do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz promowanie pozytywnego wizerunku osoby bezrobotnej jako w pełni wykwalifikowanego i zaangażowanego pracownika jest jednym z ważniejszych celów, które ma zamiar realizować CLiPKZ w kontaktach z pracodawcami. Pragniemy również podejmować dyskusje na tematy, którymi będą zainteresowani wszyscy uczestnicy rynku pracy (np.: „Wpływ kultury organizacyjnej na jakość i efektywność pracy zespołu”).

Instytucje szkolące

Firmy szkoleniowe – zarówno te nastawione na współpracę z urzędami pracy, jak i kierujące swoją ofertę do zakładów pracy – dysponują aktualną wiedzą z zakresu wymagań w konkretnych zawodach i na stanowiskach pracy. Wzajemna wymiana doświadczeń pomoże w ustalaniu kierunków szkoleń i przekwalifikowań zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku i oczekiwań pracodawców oraz w ściślejszym określeniu tendencji rozwojowych w przyszłości.

Zakłady karne

Wychodząc naprzeciw profilaktyce poprzez zapobieganie patologiom społecznym CliPKZ zamierza wspierać służby penitencjarne w ich pracy nad pomocą skazanym i osadzonym w powrocie na rynek pracy. Jednym z takich elementów jest prowadzenie na terenie zakładów karnych zajęć obejmujących tematykę poruszaną w klubach pracy, które będą dostosowane do potrzeb i oczekiwań uczestników.

Program zajęć powinien:

- odpowiadać na potrzeby lokalnego rynku pracy, na jaki wrócą skazani (sytuacja gospodarcza danego regionu, stopa bezrobocia, szanse zatrudnienia);
- w związku ze specyfiką uczestników powinien być opracowany wspólnie z pracownikami zakładów karnych;
- być rozszerzony o bilans kompetencji i rozpoznanie preferencji zawodowych, które pozwolą na wybranie przez zainteresowanych kierunków szkoleń i przekwalifikowań zawodowych;
- wspierany przez innych – nie prowadzących zajęć – pracowników danego więzienia, aby uczestnicy czuli aprobatę i szacunek dla swoich działań.

Konkursy, giełdy, konferencje, targi

CliPKZ chciałoby zaktywizować różne grupy klientów – zarówno swoich, jak i urzędów pracy – poprzez zwiększenie ich zaangażowania w poszukiwanie pracy oraz określenie swojego miejsca na rynku pracy.

Temu celowi służyć mogą:

- cyklicznie powtarzane konkursy organizowane przez CliPKZ, których efektem miałyby być gwarantowane zatrudnienie laureatów;
- spotkania przedstawicieli młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, na których w zależności od profilu szkoły poruszane by były tematy dotyczące możliwości i kierunków kształcenia oraz sytuacji na rynku pracy;
- przygotowanie i przeprowadzenie targów informacyjnych;
- przygotowanie konferencji z udziałem partnerów CliPKZ, gdzie przedmiotem dyskusji i wystąpień byłyby zarówno wspólne problemy, jak i osiągnięcia.

Placówki oświatowe

Wspólnie z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, kuratorium, ośrodkiem metodycznym oraz szkołami ponadpodstawowymi CliPKZ ma zamiar opracować program – realizowany w szkołach przez nauczycieli – w zakresie orientacji i preorientacji zawodowej, konstruowania indywidualnej ścieżki rozwoju zawodowego oraz warsztatów poszukiwania pracy i własnej promocji. Przeszkolenie przez pracowników Centrum pedagogów szkolnych oraz wytypowanych nauczycieli umożliwi prowadzenie pracy ciągłej z uczniami i będzie możliwe odejście od jednorazowych spotkań z uczniami, które jeżeli nie mają kontynuacji, są tylko informacją w niewielkim stopniu wspomagającą podejmowanie decyzji zawodowych.

Placówki naukowe

Współpraca z placówkami naukowymi w zakresie rozwoju narzędzi, metod i technik poradnictwa zawodowego może dostarczyć bardzo cennego materiału będącego podstawą do samokształcenia dla doradców zawodowych jak i innych pracowników urzędów pracy.

Pomoże również w pozyskiwaniu i opracowywaniu informacji zawodowej oraz lokalnych możliwości kształcenia.

Ośrodki pomocy społecznej, niepełnosprawni

Istnienie wielu mitów oraz brak znajomości różnych rodzajów niepełnosprawności sprawia, że osoby nie będące w pełni sprawne mają utrudnione wejście na rynek pracy. Przełamywanie barier w zatrudnianiu musi zaistnieć nie tylko w środowisku pracodawców, ale także u samych zainteresowanych. Pomocne w tym mogą być m.in. programy warsztatowe ułatwiające zmianę postaw oraz pokonywanie uprzedzeń i stereotypizacji myślenia. Szczególnej uwagi wymagają także osoby znajdujące się pod opieką MOPS, gdyż oprócz pomocy w zakresie aktywizacji zawodowej wymagają wsparcia psychicznego ze strony środowiska (np. tworzenie grup wsparcia).

Działalność wydawnicza

Poprzez własne publikacje komentujące i wyjaśniające bieżące wydarzenia, pojawiające się zjawiska CliPKZ może przybliżyć problematykę rynku pracy. Może wspomagać swoich partnerów dzięki wydawanym informatorom, poradnikom czy wydawnictwom promującym określone zagadnienia.

Samorząd

CliPKZ zamierza udzielać wsparcia informacyjno-metodycznego samorządom w związku z powierzeniem im zadań związanych z prowadzeniem informa-

cji i poradnictwa zawodowego. Służyć temu mogą m.in.: opracowywanie, gromadzenie, aktualizacja i upowszechnianie informacji zawodowych i o lokalnym rynku pracy, które mogą wpływać na samoświadomość zawodową mieszkańców danego regionu.

Media: lokalna tv, radio, prasa

Nawiązanie ścisłej współpracy ze środkami masowego oddziaływania, kształtującymi jednocześnie opinię społeczną, pozwoli na szerokie upowszechnianie informacji z zakresu poradnictwa zawodowego. Możliwość audiowizualnej prezentacji tematów zapewni im większą skuteczność wpływania na świadome podejmowanie decyzji zawodowych oraz kształtowanie pożądanych postaw:

- Wspomaganie PUP w prowadzeniu poradnictwa zawodowego poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług w zakresie planowania kariery zawodowej na rzecz bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy, z wykorzystaniem m.in. metod psychologicznych, zasobów informacji zawodowej w formie drukowanej, audiowizualnej, komputerowej oraz zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia,
- Udzielanie wsparcia informacyjno-metodycznego samorządom w związku z powierzeniem im zadań związanych z prowadzeniem informacji i poradnictwa zawodowego,
- Opracowywanie, aktualizacja i upowszechnianie informacji zawodowych o zasięgu regionalnym,
- Opracowywanie, gromadzenie, doskonalenie i adaptacja metod i technik poradnictwa zawodowego,
- Opracowywanie programów i materiałów szkoleniowych oraz prowadzenie szkoleń dla doradców zawodowych, liderów klubów pracy i innych pracowników urzędów pracy w zakresie informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego,
- Świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego dla dorosłych oraz informacji zawodowej dla dorosłych i młodzieży uczącej się,
- Informacja obejmująca uzyskanie wskazań dotyczących sposobu samodzielnego konstruowania własnej ścieżki rozwoju zawodowego,
- Indywidualne poradnictwo zawodowe związane z planowaniem kariery zawodowej.

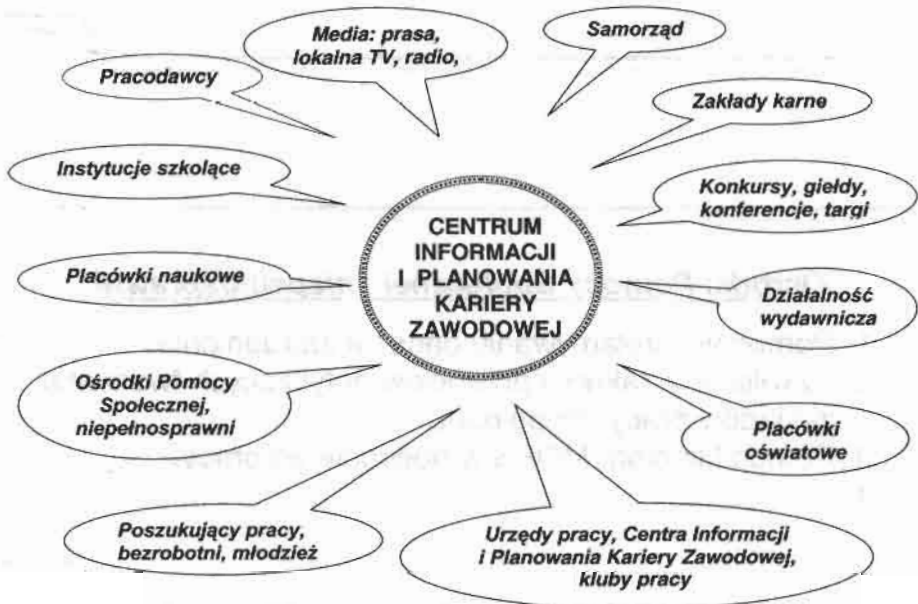
Grupowe poradnictwo zawodowe w zakresie wyboru zawodu, kierunku kształcenia lub szkolenia zawodowego.

Prowadzenie warsztatów poszukiwania pracy i własnej promocji klienta.

Prowadzenie warsztatów kształtowania kariery zawodowej oraz treningów podejmowania decyzji zawodowych.

Prowadzenie szkoleń dla pracowników urzędów pracy w zakresie obsługi różnych grup klientów.

- ✓ Współpraca z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami naukowymi i instytucjami szkolącymi w zakresie rozwoju narzędzi, metod i technik poradnictwa.
- ✓ Opracowywanie, gromadzenie, aktualizacja i upowszechnianie informacji zawodowych o zasięgu regionalnym oraz o lokalnym rynku pracy.
- ✓ Opracowywanie, gromadzenie, doskonalenie i adaptacja metod i technik poradnictwa.
- ✓ Opracowywanie, aktualizacja i upowszechnianie informacji zawodowej wraz z przystosowaniem jej na potrzeby różnych grup odbiorców.
- ✓ Opracowywanie, gromadzenie, aktualizacja informacji o lokalnych możliwościach kształcenia zawodowego w systemie szkolnym i pozaszkolnym.
- ✓ Współpraca z PUP w zakresie poradnictwa zawodowego i szkolenia bezrobotnych oraz wspieranie działalności klubów pracy.
- ✓ Współpraca z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami naukowymi, instytucjami szkolącymi, urzędami pracy, pracodawcami i samorządami w zakresie pozyskiwania i opracowywania informacji zawodowej.
- ✓ Organizowanie spotkań, targów informacyjnych, zajęć aktywizujących związanych z planowaniem kariery zawodowej.
- ✓ Wydawanie ulotek i opracowań dot. rynku pracy.
- ✓ Współpraca z centrami na terenie kraju w zakresie wymiany informacji, programów, metod.

Samorząd:

1. Opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowych o zasięgu regionalnym oraz lokalnym rynku pracy.
2.

Zakłady karne:

1. Pomoc w tworzeniu klubów pracy.
2. Przygotowanie kadry zakładów karnych do prowadzenia więziennych klubów pracy.
3.

Ośrodki Pomocy Społecznej, niepełnosprawni:

1. Pomoc w przełamywaniu barier w zatrudnieniu.
2. Szkolenia z zakresu przepisów dotyczących tworzenia zakładów pracy chronionej.
3. Pomoc klientom MOPS w powrocie do pracy.
4.

Poszukujący pracy, bezrobotni, młodzież:

(warsztaty, treningi, porady indywidualne):

1. „Planowanie kariery zawodowej”.
2. „Podejmowanie decyzji zawodowych”.
3. „Gotowość do zmian”.
4. „Komunikacja interpersonalna”.
5. „Autoprezentacja”.
6. „Szukając pracy po raz pierwszy”.
7. „Rozmowa kwalifikacyjna”.
8. „Zasady sporządzania aplikacji”.
9. „Metody poszukiwania pracy”.
10. „Wybór zwodu”.
11. „Zmiana zawodu”.
12.

Pracodawcy:

1. Dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku.
2. „Osoba bezrobotna poszukiwanym pracownikiem”.
3.

Media: lokalna TV, radio, prasa:

1. „Nowe zawody”.
2. „Sposoby organizacji pracy”.
3. „Szukam pracy”.
4.

Konkursy, giełdy, konferencje, targi:

1. „Grasz o staż”.
2. „Forum przyszłych absolwentów”.
3. Targi informacyjne.
4.

**Urzędy pracy, Centra Informacji i Planowania Kariery
Zawodowej, kluby pracy:**

1. Współpraca w zakresie poradnictwa zawodowego.
2. Wspieranie działalności klubów pracy.
3. Współpraca w zakresie szkoleń.
4. Wymiana doświadczeń i informacji.
5. Szkolenia dla pracowników PUP.
6.

Działalność wydawnicza:

1. Publikacje dotyczące bieżących wydarzeń na rynku pracy.
2. Informacje, poradniki z zakresu aktywnych metod szukania pracy
3.

Institucje szkolące:

1. Aktualizacja wymagań i kwalifikacji zawodowych.
2. Kierunki szkoleń i przekwalifikowań.
3. Tendencje rynku pracy.
4.

Placówki oświatowe:

szkoły ponadpodstawowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
Kuratorium Oświaty, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny

1. Wspólny program preorientacji zawodowej.
2. Szkolenie pedagogów i nauczycieli.
3. Opiniowanie kierunków kształcenia.
4.

Placówki naukowe:

1. Współpraca w zakresie doskonalenia i adaptacji metod oraz technik poradnictwa zawodowego.
2. Poszerzanie wiedzy dotyczącej rynku pracy.
3.

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

Centra informacji i planowania kariery zawodowej – ważnym ogniwem w rozwoju zasobów ludzkich w strategii samorządu wojewódzkiego

W przyjętej – z początkiem bieżącego roku – Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego duży nacisk położony został na budowanie systemu gwarantującego wzrost kapitału ludzkiego województwa. Strategia zakłada między innymi powołanie szeregu specjalistycznych instytucji oświatowych i informacyjno-doradczych, które mogłyby zaspokajać aspiracje i potrzeby zarówno województwa, jak i jego mieszkańców w zakresie edukacji, podnoszenia kwalifikacji oraz dostępu do informacji w jak najszerszym zakresie. W tym kontekście istnienie i dynamiczne funkcjonowanie Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wpisuje się w budowany system jako publiczna – samorządowa placówka, mająca wpływ na jakość kształtowania zasobów ludzkich.

W wyniku reformy samorządowej, z dniem 1 stycznia 1999 r. utworzono na bazie byłych województw: krośnieńskiego, przemyskiego i rzeszowskiego oraz części województw tarnowskiego i tarnobrzeskiego – nowe województwo podkarpackie. Na powierzchni 17 926 km² (11 miejsce w kraju) zamieszkuje 2 125 tysięcy osób, co stanowi 5,5% ludności kraju.

Województwo zorganizowane jest z 20 powiatów ziemskich i 4 grodzkich. W 45 miastach zamieszkuje 873 413 osób, pozostali – 1 248 751 – to mieszkańcy 160 gmin wiejskich.

Ponad połowę mieszkańców naszego województwa (57,7%) stanowią osoby w wieku produkcyjnym, 28,5% to osoby w wieku przedprodukcyjnym, a 13,8% to mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym. Zarysowuje się trwała tendencja obniżania odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym. Związane jest to z malejącą liczbą urodzeń.

W sensie demograficznym ludność województwa jest młoda. Połowa ludności nie ukończyła 32 roku życia. Szacuje się, że liczba osób w wieku produkcyjnym wzrośnie o około 8%, zaś poprodukcyjnym o około 6%. W latach 2000–2003 w wiek produkcyjny wejdą najliczniejsze roczniki wyżu demograficznego z lat 80. W tym okresie dla około 160 tysięcy młodzieży potrzebne będą miejsca w szkołach wyższych oraz miejsca pracy.

Województwo ma dość dobrze zorganizowaną sieć szkół oraz – wydaje się – wystarczającą liczbę oferowanych przez nie specjalności zawodowych. Pojawiają się jednak pytania o wzajemne relacje pomiędzy rynkiem pracy, zapotrzebowaniem na kwalifikacje oraz „produktem” kształcenia zawodowego. Czy szkoły są w stanie kształcić w takich zawodach, na które jest popyt na rynku pra-

cy? Czy szkoły dysponują wystarczającymi informacjami o rynku pracy, jego zapotrzebowaniu, a także wystarczającym instrumentarium, aby zaspokoić potrzeby informacyjne uczniów w tym zakresie? Rodzi się tu także pytanie o to, czy szkoły są przygotowane do przekazywania młodzieży kompleksowych informacji dotyczących świata zawodów.

Rynek pracy województwa podkarpackiego charakteryzuje przede wszystkim mały potencjał gospodarczy i rolniczy, nie generujący dostatecznej ilości miejsc pracy. W związku z tym wojewódzka stopa bezrobocia (14,9% na koniec października) przekracza znacznie stopę bezrobocia wyliczoną na ten sam okres dla Polski (14,1%). Na tę sytuację ma wpływ wiele czynników, a do najistotniejszych zaliczyć można: trudności przemysłu zbrojeniowego, zastój w budownictwie, słaba infrastruktura techniczna i komunikacyjna (odstraszająca inwestorów) rozdrobnione i nisko wydajne rolnictwo. Duże, dotychczas kluczowe dla województwa, zakłady przemysłowe przechodzą głęboką restrukturyzację. Przynosi to zwolnienia dużych grup pracowników. Szeroko znane są problemy WSK w Mielcu i Rzeszowie, Huty Stalowa Wola, Kopalni Siarki w Tarnobrzegu, Zakładów Mechanicznych „Nimet” i Zakładów Mięśnych w Nisku, Huty Szkła w Jarosławiu czy Fabryki Autobusów „Autosan” w Sanoku. Obok kłopotów wielkich przedsiębiorstw zaczynają pojawiać się problemy, dotychczas dość dobrze funkcjonujących, przedsiębiorstw mniejszych. Nakłada się na to duży napływ nowych roczników wyżu demograficznego. Stan ten zagraża bezrobociem strukturalnym. Analizy WUP pokazują, że podkarpacki rynek pracy jest rynkiem trudnym – nie ma trwałej tendencji do tworzenia nowych miejsc pracy, szczególnie w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji, co pozwoliłoby ograniczyć odpływ z województwa ludzi wykształconych. Nie jest to także rynek przyjazny dla ludzi o stosunkowo niskich kwalifikacjach. Duża liczba bezrobotnych boryka się ze znalezieniem pracy.

Aktualna sytuacja gospodarcza, demograficzna, edukacyjna, a przede wszystkim rynku pracy województwa, wymusza i warunkuje takie działania, które w najbliższej przyszłości zaowocują po pierwsze, dynamicznym rozwojem gospodarczym – co jest niezbędnym warunkiem powstawania nowych miejsc pracy, a po drugie, wyposażeniem społeczeństwa w nowoczesną wiedzę i kwalifikacje zawodowe. Stan taki może być osiągnięty między innymi poprzez permanentne doskonalenie funkcjonujących już instytucji, powoływanie nowych jednostek oraz rozszerzanie dostępu do informacji, kształcenia i nowych technologii, a więc poprzez budowanie systemu gwarantującego wzrost kapitału ludzkiego w województwie. Wymaga to wielu działań związanych z przekwalifikowaniem i doskonaleniem kadr, aktywizacją pracodawców, poszerzaniem systemu informacji zawodowej, a także nauką samodzielnego, aktywnego poszukiwania rozwiązań zatrudnieniowych ludzi wchodzących na rynek pracy i tych, którzy chcą na ten rynek powrócić. Dużą rolę w tym procesie odgrywać może nowoczesne poradnictwo zawodowe świadczone w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

Zarząd Województwa Podkarpackiego wiele uwagi poświęca tym zagadnieniom tworząc tym samym coraz lepszy klimat do funkcjonowania Wojewódzkiego Urzędu Pracy, a także do realizacji stawianych przed nim zadań, związanych z poradnictwem i informacją zawodową. Dostrzegane i popierane są działania WUP skierowane na rozwój tej dziedziny aktywności urzędu.

W odpowiedzi na rosnące potrzeby społeczne, ustawicznego doskonalenia zawodowego oraz zwiększania dostępu do szeroko rozumianej informacji zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa, przy poparciu Zarządu Województwa i samorządów lokalnych, powołane zostało nowe, już piąte w województwie podkarpackim, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnobrzegu. Jest to bodajże pierwsze w kraju Centrum powołane po 1 stycznia 2000 r. przez władze samorządowe.

Lokalizacja tej placówki nie jest przypadkowa. Centrum bowiem obsługiwać będzie powiaty Tarnobrzeski i Niżański, w których stopy bezrobocia są jednymi z największych w województwie (odpowiednio 15,2% i 19,6%). W tych powiatach trwają właśnie procesy restrukturyzacyjne dużych zakładów przemysłowych (kopalnie siarki, zakłady metalowe, zakłady mięsne). Te dwa powiaty, wspólnie z sąsiednim powiatem Stalowa Wola (stopa 13,7%) są obecnie „zagłębiem bezrobocia” na Podkarpaciu. Centrum Tarnobrzeskie stoi więc przed ważnymi zadaniami związanymi z pomocą dla zwalnianych pracowników i bezrobotnych poszukujących możliwości powrotu na rynek pracy. W bardzo ścisłej współpracy z funkcjonującym od ubiegłego roku Centrum w Stalowej Woli stanowić ma ważne ogniwo w sieci placówek mających wpływ na jakość zasobów ludzkich w tym regionie. Ponadto te dwa Centra mogą odegrać ważną rolę w łagodzeniu skutków zwolnień grupowych, a także w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych tamtejszych bezrobotnych w kontekście funkcjonującej na tym terenie, powołanej niedawno, Strefy Ekonomicznej „Wisła-San”. I wreszcie Centra te wchodząc w skład WUP stanowią uzupełnienie sieci wojewódzkiej tych placówek, co zapewnia im pełny dostęp i wymianę informacji w skali całego Podkarpacia.

Funkcjonujące w województwie Centra posiadają wyposażenie i podstawowe zasoby informacyjne, a także sprzęt audiowizualny zgodny z zalecanymi przez Krajowy Urząd Pracy standardami. Zbiory informacji są na bieżąco aktualizowane i uzupełniane o informacje lokalne, dotyczące rejonu ich działania i województwa – Centra wymieniają się przygotowywanymi przez siebie opracowaniami. Zapewnia to jednolitość i rzetelność zbiorów informacji lokalnej oraz jej aktualność. Obniża to także koszty jej opracowywania i upowszechniania. Usługi poradnictwa zawodowego i udzielania informacji zawodowej świadczono są zgodnie z procedurami opracowanymi w Wojewódzkim Urzędzie Pracy na bazie obowiązujących od 1999 r. standardów wprowadzonych Zarządzeniem prezesa Krajowego Urzędu Pracy. Oczekujemy w tym zakresie wprowadzenia nowych, przystosowanych do aktualnego stanu prawnego i organizacyjnego, jednolitych standardów usług poradnictwa zawodowego, informacji za-

wodowej i innych usług świadczonych w Centrach. Mogłoby to przyczynić się do unifikacji i podniesienia jakości usług naszych placówek.

Centra zlokalizowane w byłych miastach wojewódzkich swoje usługi adresują przede wszystkim do mieszkańców powiatów z byłych województw. Ta nieformalna „rejonizacja” przybliży Centra do klientów bezrobotnych, poszukujących pracy, pracodawców oraz młodzieży szkolnej, a także pozwala na dokładniejsze śledzenie ich losów po zakończeniu procesu doradczego. Przyczynia się to także do większego zainteresowania samorządów lokalnych i powiatowych urzędów pracy oraz różnych instytucji współpracą z Centrami. Niezależnie od lokalnego charakteru usług, każde Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie specjalizuje się w wybranym zakresie tematycznym, związanym z rynkiem pracy. Specjalizacje nie są zawężeniem podstawowych usług. Są to prace dodatkowe, świadczone na rzecz całego województwa. Podnoszą one rangę poszczególnych Centrów zarówno w odbiorze społecznym, jak i instytucjonalnym.

I tak, rzeszowskie Centrum będzie się specjalizowało w zakresie doskonalenia kadr doradców zawodowych i liderów klubów pracy oraz wydawnictwach związanych z informacjami o charakterze wojewódzkim i międzywojewódzkim. Przy wyborze takiej specjalności braliśmy pod uwagę przede wszystkim możliwość szerokiej współpracy z rzeszowskim środowiskiem naukowym oraz dość dobre położenie komunikacyjne miasta. Zamierzamy zatem w 2001 roku uruchomić cykl szkoleniowy dla doradców zawodowych z Powiatowych Urzędów Pracy i wszystkich Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej z województwa podkarpackiego. Liczymy przy tym na daleko idącą pomoc Krajowego Urzędu Pracy w Warszawie, a szczególnie Centrum Metodycznego Informacji i Poradnictwa Zawodowego przy realizacji tego projektu.

Rzeszowskie Centrum będzie od nowego roku także wiodącym w realizacji zadań związanych z eurodoradztwem. W tym zakresie uczyniliśmy już pewne przygotowania – oczekujemy na wyniki konkursu projektów w ramach programu Leonardo da Vinci, do którego złożyliśmy aplikację na realizację wymian szkoleniowych z wybranymi krajami Unii Europejskiej dla doradców zawodowych z Centrów naszego województwa. Ponadto, w ramach przygotowań naszych placówek do zadań transnarodowego poradnictwa zawodowego, podjęliśmy decyzję o zainstalowaniu w nich łącza internetowego SDI, które umożliwi swobodny dostęp doradcom i ich klientom do interesujących informacji zawodowych, edukacyjnych, o ofertach pracy itp. z całego świata. Pod kątem realizacji nowych zadań, związanych z eurodoradztwem, staramy się też kształtować politykę zatrudnieniową Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Krośnie specjalizować się będzie w informacjach związanych z agroturystyką. Zamierzamy współpracować tu z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego w województwie, a szczególnie z Ośrodkiem w Iwoniczu, który jest wiodącym w tej dziedzinie. Krośnieńskie Centrum swoje usługi świadczy dla bezrobotnych, w przeważają-

cej większości, mieszkańców wsi położonych w bardzo atrakcyjnych terenach turystycznych – Bieszczady i Pogórze Karpackie. Ta forma własnej działalności gospodarczej jest dużą szansą bezrobotnych na tworzenie własnych miejsc pracy na tych terenach. Takie gospodarstwa będą także, w miarę rozwoju turystyki, generować nowe miejsca pracy na terenach wiejskich, charakteryzujących się przecież bardzo trudnym rynkiem pracy. Bogate są tu, ponadto, doświadczenia związane z organizacją gospodarstw agroturystycznych. Krośnieńskie Centrum będzie także wiodące w tematyce współpracy z Euroregionem Karpaty (w Krośnie jest polska siedziba Euroregionu). Do końca bieżącego roku zamierzamy złożyć projekt, do Komisji Euroregionu, przygotowywany przez pracowników tego Centrum, dotyczący współpracy i wzajemnych warsztatów doradczych, w ramach którego współpracować chcemy, w przyszłym roku, z Ukrainą i Słowacją. W zależności od wyników tego projektu, moglibyśmy rozszerzyć, w latach następnych, tę współpracę o Węgry i Rumunię.

Centrum w Przemyślu będzie specjalizowało się w poradnictwie zawodowym dla niepełnosprawnych, a szczególnie możliwościach edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych. Od lat w Przemyślu funkcjonuje takie szkolnictwo. Chcemy z nim współpracować i korzystać z jego bogatych doświadczeń. Spróbujemy także zająć się szczegółowo poradnictwem związanym z uruchamianiem własnej działalności gospodarczej w kontekście współpracy przygranicznej z Ukrainą.

Dla Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnobrzegu i Stalowej Woli przewidzieliśmy specjalizację związaną ze zwolnieniami grupowymi, wynikającymi z restrukturyzacji dużych przedsiębiorstw, co wynika zarówno ze specyfiki tamtejszego lokalnego rynku pracy, jak i nabytych w roku ubiegłym doświadczeń w tym zakresie, z realizacji programu dla zwalnianych pracowników Huty Stalowa Wola. Program ten realizowany był wówczas we współpracy z Centrum katowickim i ekspertami z Hiszpanii. Pracownicy tych Centrów ponadto biorą udział w opracowywaniu aplikacji do nowej edycji Programu Leonardo da Vinci. Projekt dotyczył będzie wypracowania modelu poradnictwa zawodowego oraz pomocy instytucjonalnej dla osób zwalnianych w ramach restrukturyzacji dużych przedsiębiorstw. Będzie on realizowany wspólnie z Kolejową Agencją Aktywizacji Zawodowej Regionu Małopolsko-Podkarpackiego. Agencja Kolejowa PKP zawarła z Marszałkiem Województwa Podkarpackiego porozumienie o współpracy. Jego realizatorem jest Wojewódzki Urząd Pracy. Realizacja wspólnego projektu w ramach Programu Leonardo da Vinci będzie więc jedną z płaszczyzn współpracy obu instytucji. Przyniesie ona możliwości doskonalenia poradnictwa zawodowego realizowanego w Centrach i Kolejowej Agencji Aktywizacji Zawodowej PKP.

Mówiąc o specjalizacji mamy tu na myśli przede wszystkim takie działania jak zbieranie materiałów informacyjnych, ich opracowywanie i upowszechnianie. Poszczególne Centra będą także organizatorami szkoleń tematycznych z zakresu swojej specjalizacji dla doradców zawodowych i liderów klubów pra-

cy z powiatowych urzędów pracy i innych Centrów z Podkarpacia. Chcemy przy realizacji tych zadań wykorzystać wiedzę, umiejętności jak i doświadczenia, zarówno pracowników poszczególnych Centrów, jak i pozostałych pracowników oddziałów zamiejscowych WUP. Będziemy także sięgać po wiedzę pracowników innych instytucji, z którymi współpracujemy. Liczymy tu na dużą pomoc Samorządów, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych i różnych instytucji z województwa podkarpackiego. Mamy także nadzieję na dobrą współpracę w tym zakresie z Krajowym Urzędem Pracy i innymi wojewódzkimi urzędami pracy w Polsce.

Odbiór społeczny usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w naszym województwie jest bardzo dobry. Zapotrzebowanie na te usługi stale rośnie, zwłaszcza u bezrobotnych, poszukujących pracy i młodzieży. Obserwujemy tworzenie się stałej grupy klientów. Młodzież szkół ponadpodstawowych, która kiedyś uczestniczyła w zajęciach grupowych, przyprowadzana przez nauczyciela, powraca do nas już jako studiująca bądź poszukująca pracy. Teraz szuka pomocy doradcy zawodowego w wyborze kierunku studiów lub doskonalenia zawodowego. Poszukiwane są także aktualne informacje dotyczące rynku pracy. Stale też wzbogaca się nasza oferta. Popularnością cieszą się wprowadzane metody poradnictwa grupowego i nowe narzędzia pracy doradców zatrudnionych w Centrach. Staramy się, aby klienci Centrów zastali w nich nową jakość, usługi były atrakcyjne i zdecydowanie wychodzące poza stereotypową już naukę pisania podań i życiorysów.

Z powodzeniem realizujemy autorski program opracowany z myślą o młodzieży uczącej się „Lekcja wyboru zawodu”, w którym uczniowie poznają świat zawodów oraz podstawowe uwarunkowania wyboru zawodu dla siebie. Uczniowie mają także możliwość prześledzenia ścieżek dochodzenia do wybranego zawodu oraz poznania podstawowych mechanizmów rynku pracy. Absolwenci różnych typów szkół i inni bezrobotni biorą zaś udział w programie opracowanym przez doradców z centrum rzeszowskiego „Zawód doskonalenie – kariera”. Program wykorzystuje między innymi analizy rynku pracy oraz badania preferencji i predyspozycji zawodowych uczestników zajęć. Uczestnicy zajęć poznają również usługi urzędów pracy.

Coraz więcej zwolenników mają zajęcia warsztatowe „Zostań Rockefellerem”, prowadzone na podstawie programu opracowanego przez Katarzynę Rewers z Gdańska. Na tym warsztacie spotykają się aktywni bezrobotni, poszukujący możliwości rozwiązania swoich problemów zatrudnieniowych w tworzeniu własnych przedsięwzięć gospodarczych. Zamierzamy w najbliższym czasie upowszechnić program tych warsztatów wśród doradców z powiatowych urzędów pracy naszego województwa. Dość dużą frekwencją cieszą się indywidualne porady zawodowe połączone z udzielaniem kompleksowej multimedialnej informacji zawodowej. Jest spora grupa chętnych na badania psychologiczne baterią testów Hollanda.

Wszystko wskazuje na to, iż mimo tego, że rok 2000 był niekorzystny z punktu widzenia organizacyjnego, co jest związane z likwidacją Systemu Urzędów Pracy, przekazaniem do samorządów oraz długim procesem wyłączenia Wojewódzkiego Urzędu Pracy ze struktur Urzędu Marszałkowskiego, jakość pracy Centrów województwa podkarpackiego niewiele ucierpiała. Rok 2000 powinniśmy zamknąć bilansem zbliżonym do lat poprzednich, liczbą około 12 tysięcy klientów. Mamy nadzieję, że bilans przyszłego roku będzie korzystniejszy ze względów organizacyjnych i merytorycznych.

Liczymy tu na dalszą współpracę z samorządami i powiatowymi urzędami pracy. Rodzi się tu także postulat o dalszą i aktywną współpracę i opiekę ze strony Krajowego Urzędu Pracy, a szczególnie Centrum Metodycznego Informacji i Poradnictwa Zawodowego oraz postulat ściślejszej współpracy między Centrami Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wszystkich województw. Takiej współpracy i korzyści z niej płynących dla działań merytorycznych nie da się przecenić. Nieść ona bowiem może, choćby poprzez wymianę doświadczeń oraz informacji, poprawę i doskonalenie jakości pracy wszystkich Centrów.

WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Działania Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie podlaskim

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w województwie podlaskim zostały utworzone i przystosowane do pełnienia funkcji poradnictwa otwartego w drugim półroczu 1999 roku. Najwcześniej powstała placówka w Białymstoku (czerwiec 1999 r.), a następnie w Suwałkach (lipiec – 1999 r.) i w Łomży (październik 1999 r.).

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym WUP – Centrum w Białymstoku jest Wydziałem WUP, a CliPKZ w Łomży i w Suwałkach działają w ramach Oddziałów Terenowych. Praktyka ukształtowała obszar i zakres działań Centrów. Centrum w Białymstoku sprawuje czynności koordynacyjne i kluczowe w stosunku do całego województwa, natomiast pozostałe dwa Centra swoim działaniem obejmują tereny dawnych województw.

Każde z trzech Centrów realizuje swoje podstawowe zadania, niemniej jednak z uwagi na zróżnicowanie struktury i rozmiaru bezrobocia oraz specyfikę lokalnego rynku pracy, działania te różnią się pod względem form, metod pracy i rodzaju klientów korzystających z usług poradnictwa i informacji zawodowej. Poniżej przedstawiam każde Centrum osobno, ponieważ pozwoli to na lepsze oddanie pracy poszczególnych trzech placówek.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białymstoku

1. Rola koordynacyjna Centrum w Białymstoku w zakresie rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w województwie podlaskim polega na:

- opracowywaniu planów rozwoju poradnictwa i informacji zawodowej na terenie województwa,
- utrzymywaniu stałej współpracy z doradcami zawodowymi zatrudnionymi w urzędach pracy,
- organizowaniu seminariów i szkoleń z doradcami zawodowymi z terenu województwa,
- pozyskiwaniu, podziale i dystrybucji publikacji, testów oraz innych materiałów do powiatowych urzędów pracy i CliPKZ w Łomży i w Suwałkach,
- upowszechnianiu informacji zawodowej o zasięgu regionalnym,
- promocji poradnictwa zawodowego.

2. Działania z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego skierowane do bezrobotnych, poszukujących pracy, absolwentów i osób szczególnie zagrożonych bezrobociem.

Zmieniający się rynek pracy, powstawanie nowych zawodów i specjalizacji, rosnące wymagania pracodawców wobec kandydatów ubiegających się o pracę powodują, że wzrasta zapotrzebowanie na profesjonalną, szeroko pojętą informację zawodową. Potrzebę tę potwierdza liczba udzielonych informacji. W okresie 11 miesięcy z indywidualnej informacji skorzystało 4450 klientów Centrum oraz 250 osób uczestniczących w 10 spotkaniach grupowych.

Najczęściej zakres tematyczny informacji indywidualnej dotyczył:

- zawodów funkcjonujących na rynku pracy i sposobu ich zdobycia w formach szkolnych i pozaszkolnych,
- ogólnej sytuacji na rynku pracy i popytu na poszczególne zawody,
- przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej,
- pomocy przy redagowaniu CV, listów motywacyjnych, listów intencyjnych, podań, wypełniania ankiet personalnych,
- możliwości skorzystania z kursów organizowanych przez powiatowe urzędy pracy i instytucje szkoleniowe,
- rozpoczęcia działalności gospodarczej na własny rachunek,
- metod i form poszukiwania pracy,
- zakresu usług CliPKZ.

W ciągu 11 miesięcy przeprowadzono 1025 indywidualnych rozmów doradczych z 401 osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy. Około 30% porad zawodowych stanowiły tzw. „trudne przypadki”, wymagające szczególnego podejścia doradcy zawodowego oraz wsparcia psychologicznego. W grupie tej były: osoby długotrwale bezrobotne, podopieczni Caritas, osoby niepełnosprawne, klienci Ośrodków Pomocy Społecznej, klienci Ośrodka Interwencji Kryzysowej, osoby posiadające niskie kwalifikacje, a także niektórzy absolwenci. Wspólne cechy, które charakteryzowały te osoby, to: niska samoocena, obawy przed zmianą kwalifikacji oraz brak aktywności zawodowej. Inna grupa osób to bezrobotni posiadający zawyżone ambicje zawodowe lub też oczekujący rozwiązania wszystkich problemów życiowych i zawodowych.

Doradcy zawodowi i psycholog pomagali klientom Centrum rozwiązywać ich problemy zawodowe z pomocą odpowiednich metod, technik i narzędzi. Stosowane były testy: ZdS Hollanda, BTUO, APIS, Raven-a, WAIS-R, FCz-KT, I-E w pracy. Najczęściej pomoc doradcy zawodowego dotyczyła:

- wspólnego opracowania indywidualnego planu działania,
- weryfikacji oczekiwań zawodowych klienta w odniesieniu do realiów rynku pracy,
- określenia preferencji i predyspozycji zawodowych.

Nowoczesne metody poszukiwania pracy oraz efektywne sprzedanie siebie

- to obecnie, obok wymaganych kwalifikacji, podstawowe umiejętności nie-

zbędne do zdobycia odpowiedniej pracy. Centrum wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu organizowało warsztaty aktywizująco-wspomagające skierowane do: bezrobotnych, poszukujących pracy i absolwentów. Zajęcia były prowadzone w cyklach jednodniowych, dwudniowych i trzydniowych – w zależności od poruszanej problematyki. W warsztatach wzięło udział 290 osób.

Tematyka warsztatów:

- Poznaj siebie (z wykorzystaniem elementów francuskiej metody edukacyjnej).
- Metody i techniki poszukiwania pracy.
- Absolwent.
- Autoprezentacja i rozmowa wstępna z pracodawcą.
- Zostań Rockefellerem.

3. Działania CliPKZ w Białymstoku na rzecz osób potrzebujących dodatkowego wsparcia

Mając na uwadze osoby potrzebujące szczególnej pomocy – Centrum w Białymstoku realizowało zadania wobec osób, które wymagają zastosowania odpowiednich form i metod pracy, uwzględniających ich potrzeby i sytuację. W związku z tym zawarto porozumienia:

- z Zakładem Karnym – w sprawie współdziałania w zakresie aktywizacji osadzonych. Celem programu jest zwiększenie dostępności informacji i poradnictwa zawodowego osadzonym, przebywającym w Zakładzie Karnym. W ramach programu psycholog z Centrum prowadzi warsztaty na terenie Zakładu wykorzystując metodę edukacyjną. Natomiast w przypadku informacji zawodowej organizowane są grupy pięcioosobowe, które w ustalonym terminie pod opieką psychologa z Zakładu Karnego lub opiekuna korzystają z usług doradców na terenie naszej placówki.
- z Caritas Archidiecezji Białostockiej – w sprawie współdziałania na rzecz osób bezrobotnych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Celem porozumienia jest przywrócenie aktywności zawodowej oraz budowanie nowej świadomości zatrudnieniowej wśród bezrobotnych, będących podopiecznymi Caritas.
- z Kolejową Agencją Aktywizacji Zawodowej PKP w Białymstoku w sprawie przeszkolenia instruktorów doradztwa zawodowego i społecznego oraz współdziałania w zakresie udzielania pomocy pracownikom zwalnianym z PKP.

4. Działania Centrum na rzecz młodzieży

CliPKZ w Białymstoku cieszy się dużym zainteresowaniem młodzieży i pedagogów szkolnych. Do końca listopada 2000 roku z różnych form realizowanych w Centrum skorzystało 1152 młodzieży uczącej się, czyli około 17% klientów Centrum.

Biorąc pod uwagę typ szkoły średniej (ogólnokształcący lub zawodowy) przygotowano odpowiednie programy, które były realizowane podczas spotkań z uczniami klas maturalnych. W pracy z uczniami omawiano zagadnienia związane z planowaniem wyboru kierunku studiów i przyszłego zawodu oraz przekazywano informacje o rynku pracy. Każdy z uczniów samodzielnie wypełniał „Ankiety skłonności zawodowych”. Spotkania wspomagane były filmami dotyczącymi określonego zawodu i tezkami o zawodach. Centrum przyjęło 44 grupy uczniów z klas maturalnych.

W indywidualnych przypadkach wykorzystywano program „Doradca 2000” oraz stosowano testy ZdS Hollanda i APIS.

Doradcy zawodowi udzielali informacji pedagogom i nauczycielom szkół średnich oraz udostępniali materiały zgromadzone w Centrum, które były wykorzystywane na lekcjach poświęconych reorientacji zawodowej.

Inne formy działalności Centrum to:

- udział w Gieldzie Zawodów organizowanej przez Podlaską Wojewódzką Komendę OHP, gdzie eksponowane były usługi Centrum na odpowiednio przygotowanym stoisku,
- w ramach programu „Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej” realizowanego przez OHP w Białymstoku zorganizowano w Centrum dwa spotkania z młodzieżą z terenów wiejskich województwa podlaskiego, przebywającą na obozie szkoleniowo-wypoczynkowym w Wasilkowie,
- dwudniowe szkolenie instruktazowo-informacyjne, w którym uczestniczyli słuchacze Szkoły Policealnej Pracowników Służb Społecznych w Białymstoku w ramach realizowanego przez Szkołę programu dyplomowego „Monitoring socjalny pomocy osobom bezrobotnym”, który był wdrożony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie. Szkolenie miało na celu zapoznanie uczestników z metodami i technikami poszukiwania pracy oraz przybliżenie psychologicznych aspektów pracy socjalnej z bezrobotnymi,
- warsztaty z zakresu aktywnego poruszania się po rynku pracy i przedsiębiorczości w ramach realizowanego przez Zarząd Wojewódzki ZMW w Białymstoku programu szkoleń skierowanych do młodzieży w wieku 18–24 lat.

5. Niestandardowe działania Centrum

Na podstawie opracowanego programu wojewódzkiego w 1999 roku Centrum zostało włączone do Programu „Zapobiegania Zakażeniom HIV i Opieki nad Żyjącymi z HIV i Chorymi na AIDS w województwie podlaskim”.

W ramach tego programu doradca zawodowy – Pani H. Luba – w październiku 2000 roku ukończyła szkolenie zorganizowane przez Fundację RES HUMANE w porozumieniu z Krajowym Centrum ds. AIDS i otrzymała certyfikat upoważniający do prowadzenia szkoleń w zakresie podstawowej wiedzy o HIV i AIDS. Na podstawie pozyskanych informacji i materiałów przygotowano informator o wybranych instytucjach działających na terenie Białegostoku

i kraju, które udzielają pomocy i wsparcia osobom żyjącym z HIV, chorym na AIDS i uzależnionym od narkotyków. Informator oraz ulotki nt. HIV/AIDS zostały wyłożone w czytelni Centrum oraz przekazane powiatowym urzędowi pracy i Centrum w Łomży i w Suwałkach. Centrum zorganizowało szkolenie instruktażowo-informacyjne dotyczące HIV/AIDS, w którym uczestniczyli doradcy zawodowi z powiatowych urzędów pracy i CiPKZ funkcjonujących na terenie województwa.

Pod koniec listopada Centrum w Białymstoku zostało zaangażowane do opracowania wstępnego projektu Leonardo da Vinci, w ramach akcji tematycznej: „Rozwój europejskiego kształcenia i doradztwa zawodowego”.

6. Współpraca z partnerami

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białymstoku utrzymuje stałe kontakty ze studenckimi biurami karier, działającymi na: Politechnice Białostockiej, Wyższej Szkole Ekonomicznej i Uniwersytecie Białostockim oraz z OHP, Kuratorium Oświaty, instytucjami szkoleniowymi i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość.

W ramach tych kontaktów organizowane są spotkania i wspólne przedsięwzięcia (np. udział w giełdzie zawodów, prowadzenie razem z OHP warsztatów dla młodzieży). Pozyskane materiały są wykorzystywane do opracowania informatorów o kierunkach kształcenia i szkolenia na terenie województwa oraz aktualizacji banku danych o instytucjach działających na rzecz przedsiębiorczości. Na specjalnie przygotowanej tablicy i regale eksponowane są najważniejsze informacje przydatne pracodawcom oraz osobie rozpoczynającej działalność gospodarczą.

7. Promocja

Celem upowszechnienia naszych usług opracowaliśmy ulotki i plakaty informujące o działalności Centrum i prowadzonych warsztatach, które są udostępniane w powiatowych urzędach pracy, na uczelniach, w sklepie „Oferta” oraz na różnych spotkaniach. Centrum prezentowane było w: TV Białystok, lokalnych stacjach radiowych i prasie lokalnej.

8. Szkolenie kadry doradców zawodowych

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białymstoku było inicjatorem i organizatorem następujących spotkań i szkoleń doradców zawodowych zatrudnionych w urzędach pracy:

- 23.05. – spotkanie instruktażowe poświęcone zagadnieniom związanym ze stosowaniem standardów w poradnictwie zawodowym, z udziałem Dyrektora Departamentu Standaryzacji Usług KUP, Dyrektora Wydziału Służb Zatrudnienia UW i Kierowników studenckich Biur Karier,

- 30.06. – zapoznanie uczestników spotkania z materiałami i przedmiotem szkoleń w Pogorzeli i Gdańsku,
- 15.11. – szkolenie z zakresu problematyki HIV/AIDS.

9. Organizacja pracy Centrum w Białymstoku

Na podstawie doświadczeń wypracowaliśmy system organizacji pracy Centrum, który ułatwia pracę doradcom zawodowym oraz naszym klientom. Petentów przyjmujemy od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 15.00, przy czym nasz tydzień pracy przedstawia się następująco:

- informacja indywidualna udzielana jest na bieżąco,
- poradnictwo indywidualne (w zależności od problemu osoby zgłaszającej się i fazy rozmowy doradczej – w dniu zgłoszenia się petenta lub w wyznaczonym terminie),
- testy – zgodnie z wcześniej ustalonym dniem i godziną,
- młodzież szkolna (klasy maturalne) przyjmowane są w poniedziałek – wtorek, według kolejności zapisów w rejestrze,
- warsztaty: czwartek – jednodniowe, środa–czwartek – dwudniowe, wtorek–czwartek – trzydniowe (warsztaty dla absolwentów),
- ostatni dzień tygodnia (piątek) to dzień konsultacji, spotkań, pozyskiwania informacji z innych instytucji, wyjazdy w teren.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łomży¹

Podstawowy zakres działalności Centrum to:

1. Zadania podstawowe

- świadczenie wyspecjalizowanych usług na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy, absolwentów i osób niepełnosprawnych (informacja zawodowa, poradnictwo indywidualne i grupowe, badania i testy psychologiczne, w tym warsztaty: Absolwent, Zostań Rockefellerem),
- aktualizacja i pozyskiwanie informacji o zawodach i lokalnym rynku pracy.

2. Współpraca z powiatowymi urzędami pracy z terenu byłego województwa łomżyńskiego

Centrum wypracowało ściśle formy współpracy z PUP w Łomży, które obejmują: prowadzenie wspólnych warsztatów, organizowanie spotkań z młodzieżą, kwalifikowanie kandydatów na szkolenie. Ponadto Centrum wspomagało PUP w Zambrowie, gdzie nie ma doradcy zawodowego (Centrum mieści się w tym samym budynku co PUP w Łomży).

¹ Informacje o działalności Centrów: w Łomży i Suwałkach zostały opracowane na podstawie nadesłanych sprawozdań.

3. Działania na rzecz młodzieży uczącej się

W miarę rozwijającej się działalności Centrum i prowadzenia zorganizowanej promocji usług placówki coraz więcej szkół zgłaszało zapotrzebowanie na prowadzenie zajęć z młodzieżą zarówno ze szkół średnich, jak i gimnazjum. W Centrum realizowane są dwa programy skierowane do młodzieży w zależności od poziomu edukacji: *Wybieram zawód, Planuję swoją karierę*.

4. Współpraca z partnerami rynku pracy, która dotyczyła:

- pomocy pracownikom zwalnianym z przyczyn zakładu pracy. (Centrum wystąpiło z ofertą współpracy do firm, które zgłosiły do PUP w Łomży zamiar zwolnień grupowych),
- pozyskiwania informacji o szkoleniach z instytucji szkoleniowych,
- pozyskiwania informacji o usługach firm i organizacji wspierających MŚP (opracowanie informatora o jednostkach wspierających MŚP z terenu byłego woj. łomżyńskiego i ulotki informacyjnej o Funduszu Mikro,
- pozyskiwania informacji o programach pomocowych Unii Europejskiej, zorganizowane dzięki pomocy Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Łomży, biblioteczeki o UE oraz bazy danych dotyczącej m.in. komórek ds. integracji europejskiej w polskich ambasadach w krajach UE,
- wymiany informacji o rynku pracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Edukacji Ekonomicznej i Rynku Pracy jako jednostki upoważnionej przez Prezesa KUP do prowadzenia pośrednictwa krajowego i zagranicznego.

Do listopada 2000 roku z usług Centrum skorzystało ogółem 1761 osób łącznie z młodzieżą.

W dniu 28 września Centrum zorganizowało szkolenie na temat „Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, upośledzonych umysłowo i z chorobami psychicznymi” z udziałem doradców zawodowych z byłego województwa łomżyńskiego i trzech Centrów.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Suwałkach

Placówka usytuowana jest z dala od centrum miasta i powiatowego urzędu pracy. Stąd też w pierwszym etapie funkcjonowania Centrum poświęcono wiele uwagi promocji tej placówki. Wykorzystano różne formy dotarcia do potencjalnego klienta. Rozwieszano plakaty w miejscach publicznych, rozdawano ulotki w trakcie różnego rodzaju spotkań z partnerami zewnętrznymi oraz klientom zgłaszającym się do powiatowego urzędu pracy. Samodzielnie opracowano reklamę, która jest emitowana w telewizji kablowej w Suwałkach. Usługi Centrum prezentowane były na *Gieldzie Szans* w Olecku.

1. Działania Centrum na rzecz różnych grup klientów

1.1. Bezrobotni i poszukujący pracy

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy stanowią około 48% klientów. Celem ich wizyt jest głównie uzyskanie pomocy w poszukiwaniu pracy.

Wobec tej grupy osób stosowane są następujące formy usług:

- poradnictwo indywidualne (stan psychiczny wielu klientów wymaga szczególnej pomocy o charakterze psychologicznym – niektóre z nich są kierowane przez doradcę zawodowego z PUP jako tzw. „trudne przypadki”),
- poradnictwo grupowe (według opracowanego programu aktywizującego, modyfikowanego w zależności od potrzeb i składu grupy).

Doradcy zawodowi w ciągu kilku miesięcy minionego roku uczestniczyli w serii 8 grupowych szkoleń aktywizujących dla zwolnionych grupowo pracowników British American Tobacco Polska S.A. w Augustowie.

W okresie 11 miesięcy z informacji i poradnictwa zawodowego skorzystało 1215 osób.

Dzięki stałej współpracy z istniejącym w urzędzie stanowiskiem zajmującym się kierowaniem do pracy za granicą, ponad 20 naszych klientów skorzystało z ofert pracy sezonowej w Niemczech.

Jakkolwiek formuła działania Centrum nie przewiduje zadań związanych z pośrednictwem pracy, z uwagi na wyjątkowo trudną sytuację na rynku pracy, w ramach możliwości Centrum udziela pomocy w poszukiwaniu pracy na terenie całego kraju. W tym celu wykorzystuje informacje zawarte w prasie oraz w Internecie.

1.2. Osoby niepełnosprawne

W ciągu bieżącego roku trafiło do Centrum wiele osób niepełnosprawnych lub osób, które mają poważne ograniczenia zdrowotne, mimo iż nie mają orzeczonego stopnia niepełnosprawności. Osoby te często cechuje duża bezradność w rozwiązywaniu nie tylko problemów zawodowych, lecz także podstawowych problemów życiowych.

Aby sprostać ich oczekiwaniom, w wielu przypadkach, oprócz pomocy w zakresie poszukiwania pracy i planowania sfery zawodowej, doradcy zawodowi udzielali szczegółowych informacji o możliwości uzyskania pomocy w innych problemach, często w ścisłym kontakcie z instytucjami, które świadczą tę pomoc. Szczególnie dotyczy to instytucji: Powiatowego Ośrodka ds. Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Do listopada 2000 roku w CI i PKZ:

- osobom niepełnosprawnym udzielono informacji zawodowych,
- 28 osobom udzielono porad indywidualnych.

2. Działania na rzecz młodzieży uczącej się

Młodzież ucząca się stanowi około 52% klientów Centrum w Suwałkach. Praca z młodzieżą odbywa się głównie na terenie Centrum, a nie w siedzibach szkół. Stosowane formy pracy to:

- spotkania grupowe informacyjne – 21 grup,
- porady grupowe – 26 grup,
- porady indywidualne (głównie z osobami mającymi problem z podejmowaniem decyzji i rozpoznaniem własnych możliwości),
- informacje zawodowe.

W zdecydowanej większości przypadków młodzież została poddana testom określającym predyspozycje zawodowe (test Hollanda i różne wersje testów duńskich), a także testom psychologicznym (głównie APIS).

Z formy grupowej korzystają głównie uczniowie ostatnich klas szkół średnich i policealnych, natomiast indywidualnie zgłaszają się, oprócz wymienionej kategorii, także uczniowie młodszych klas szkół średnich, szkół pomaturalnych oraz studenci. Podstawowym problemem, z którym zgłasza się młodzież ucząca się – jest wybór lub zmiana zawodu, a także ocena perspektyw rozwoju i szans na rynku pracy.

Ogółem z usług Centrum skorzystało – 1315 uczniów.

3. Współpraca z partnerami

Centrum utrzymuje stałe kontakty ze szkołami ponadpodstawowymi, Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach, Fundacją Rozwoju Regionalnego „ARES”, Wydziałem Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach, instytucjami szkoleniowymi. W ramach współpracy doradcy zawodowi uczestniczyli w seminariach i konferencjach organizowanych przez te instytucje w zakresie tematyki: *Młodzież w Unii Europejskiej, Kształcenie zawodowe a rynek pracy, Finansowanie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.*

Podsumowanie

Doświadczenia wynikające z półtorarocznego okresu funkcjonowania Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na terenie województwa podlaskiego wskazują na duże zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi. Fachowa kadra doradców zawodowych pomaga podejmować niejednokrotnie trudne decyzje zawodowe oraz ukierunkować petenta, jak najlepiej zaplanować własną ścieżkę zawodową. Natomiast rzetelna i wszechstronna informacja zawodowa to niejednokrotnie połowa sukcesu przy poszukiwaniu pracy i dokonywaniu wyboru odpowiedniego szkolenia czy przekwalifikowania.

Centra są wysoko oceniane przez klientów korzystających z naszych usług.

Podstawowe atuty Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej to:

- profesjonalizm i życzliwość doradców zawodowych,
- brak biurokratyzacji i podejścia urzędniczego,
- kompleksowość usług,
- nowoczesne wyposażenie,
- brak alternatywnych placówek w województwie.

Pracownicy Centrów dbając o swój rozwój zawodowy oraz mając na uwadze jak najlepsze świadczenie usług, podnosili swoje kwalifikacje poprzez samokształcenie oraz udział w różnych szkoleniach, seminariach i konferencjach organizowanych przez: KUP, BKKK Leonardo da Vinci, MG i Polską Federację Promocji i Rozwoju MŚP, Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego, TNOIK w Gdańsku, Fundację Edukacji Ekonomicznej w Warszawie, Instytut Europejski w Łodzi, Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP, Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach, Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Aktualnie w Centrach pracuje 17 osób, w tym: w Białymstoku – 3 doradców zawodowych, 1 doradca edukacyjny, psycholog (1/2 etatu), Kierownik Centrum; w Łomży – jest taka sama liczba i podział funkcji, a w Suwałkach jest o jednego doradcę mniej.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gdańsku działalność w 2000 r.

1. Realizacja zadań usługowych w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej na rzecz osób: bezrobotnych, poszukujących pracy, młodzieży klas absolwenckich.

Rodzaj świadczonych usług	Dorośli	Młodzież	razem osób
Indywidualne poradnictwo zawodowe	136	142	278
Grupowe poradnictwo zawodowe	95 9 grup	–	95 9 grup
Indywidualna informacja zawodowa	2 531	748	3 279
Grupowa informacja zawodowa	128 8 grup	2 502 179 grup	2 630 187 grup
razem osób	2 890	3 398	6 282
razem grup	17	179	196

2. Działania w zakresie tworzenia i upowszechniania informacji zawodowych

- 2.1. Przygotowanie nowej edycji Informatora o Instytucjach Kształcenia Pozaszkolnego w województwie pomorskim na 2001 r.
- 2.2. Zaktualizowanie informacji lokalnej do 300 Teczek Informacji o Zawodzie oraz przekazanie jej dla 16 PUP woj. pomorskiego.
- 2.3. Opracowanie nowej Teczki Informacji o Zawodzie – LOGISTYK.
- 2.4. Aktualizacja Teczki o Zawodzie – PROGRAMISTA (w ramach stażu zorganizowanego dla studenta UG – kierunek psychologia).
- 2.5. Udział w procedurze testowania nowej wersji programu komputerowego DORADCA 2000 przystosowanego do użytkowania przez osoby niepełnosprawne.
- 2.6. Przygotowywanie informacji o działalności CiIPKZ prezentowanych na stronie www.wup.gdansk.pl – na bieżąco.

3. Działania w zakresie koordynacji poradnictwa zawodowego w województwie

- 3.1. Dystrybucja na teren województwa pomorskiego materiałów metodycznych oraz narzędzi diagnostycznych (testów psychologicznych, kwestionariuszy i innych) przekazywanych przez KUP do pup na wyposażenie stanowisk doradców zawodowych.
- 3.2. Aktualizacja danych o działalności klubów pracy w województwie.

Działania innowacyjne

1. Wprowadzenie do oferty usługowej Centrum dwudniowych tematycznych warsztatów dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach grupowego poradnictwa zawodowego (Techniki aktywnego poszukiwania pracy).
2. Wprowadzenie do oferty usługowej dla klientów Centrum warsztatu. Zostań Rockefellerem”, dla osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą.
3. Opracowanie wniosku aplikacyjnego w II etapach do Wspólnotowego Programu Kształcenia Zawodowego Leonardo da Vinci 2000–2006 w ramach projektów pilotażowych. Tytuł „*Model reorientacji zawodowej w celu przystosowania prywatyzowanych przedsiębiorstw RESTART 2001*”. Promotor projektu WUP w Gdańsku.
4. Opracowanie polskiej wersji materiału metodyczno-informacyjnego „Bilans Kompetencji” oraz wdrażanie pilotażowych bilansów w Gdańsku (jako jedyne Centrum w Polsce).
5. Udział CIiPKZ w pracach nad programem Leonardo da Vinci w projekcie RECONFOR „*Zmiany systemu szkoleń w regionach zmieniających oblicze przemysłowe*” (konsultacja przy tworzeniu ankiet, udział w przeprowadzeniu badań ankietowych w stoczniach, opracowanie badań przeprowadzonych wśród pracowników stoczni oraz instytucji szkoleniowych, przygotowanie analizy i prezentacja wyników badań socjologicznych, opracowanie zarysu koncepcji szkolenia dla kadry stoczni w sytuacji przekształceń).

Rezultaty działalności i ich upowszechnianie

1. Przeprowadzenie w Centrum Pilotażowych Bilansów Kompetencji oraz udział w opracowaniu skryptu pt. „Bilans Kompetencji – Nowe Narzędzie Planowania i Zarządzania Karierą Zawodową”. Przedstawienie referatu „Bilans Kompetencji – polska adaptacja metody i pierwsze doświadczenia w jej stosowaniu” podczas międzynarodowej konferencji organizowanej przez Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr w Warszawie poświęconej wypracowaniu strategii wdrażania Bilansu w naszym kraju.

2. Przeszkolenie 50 Kierowników CliPKZ w zakresie warsztatu „Zostań Rockefellerem” wraz z przekazaniem materiałów szkoleniowych w ramach szkolenia organizowanego przez KUP.
3. Przeprowadzenie szkolenia dla doradców zawodowych województwa zachodniopomorskiego (organizator WUP w Szczecinie) w zakresie warsztatu „Zostań Rockefellerem” oraz przedstawienie Bilansu Kompetencji jako specjalistycznej metody poradnictwa zawodowego.
4. Przeprowadzenie badań socjologicznych „*Preferencje pracodawców przy zatrudnianiu absolwentów a oczekiwania absolwentów wobec pierwszej pracy*” oraz opracowanie analizy z ich wyników. Upowszechnienie wyników w prasie lokalnej, rozesłanie ich do radnych sejmiku wojewódzkiego, prezentacja wyników badań na AKADEMII 2000 na Uniwersytecie Gdańskim.
5. Audycja radiowa oraz cykliczne informacje prasowe propagujące działalność usługową Centrum, a także na temat innych, dodatkowo podejmowanych działaniach.
6. Przygotowanie do druku materiałów informacyjnych nt. działalności Centrum (plakat, folder oraz ulotki o klubach pracy) oraz przekazanie ich do PUP oraz partnerów lokalnych i innych instytucji, których działalność ukierunkowana jest na profilaktykę i zapobieganie bezrobocia.

Współpraca z partnerami lokalnymi, pozyskiwanie nowych partnerów

1. Współpraca z Polskimi Kolejami Państwowymi – Kolejową Agencją Aktywizacji Zawodowej.
 - 1.1. Opracowanie ramowego programu szkolenia dla instruktorów doradztwa zawodowego i społecznego KAAZ oraz przygotowanie materiałów szkoleniowych.
 - 1.2. Przeprowadzenie szkolenia dla 12-osobowej grupy instruktorów z Gdańska i Słupska. Po 30-godz. szkoleniu instruktorzy odbyli staże w Centrum Gdańskim i Słupskim.
 - 1.3. Udział w przygotowaniu podpisania w Centrum porozumienia zawartego pomiędzy Marszałkiem Województwa Pomorskiego Janem Zarębskim a Dyrektorem KAAZ Ryszardem Jurkowskim w sprawie współpracy w zakresie realizacji programu restrukturyzacji zatrudnienia w PKP.
 - 1.4. Udział Kierownika Centrum w konferencjach:
 - „Restrukturyzacja PKP w kontekście restrukturyzacji zatrudnienia oraz restrukturyzacji przewozów” Ustka 7–8.08.2000;
 - „Restrukturyzacja firmy a kierowanie zatrudnieniem: Polskie Koleje Państwowe” Warszawa 14–15.09.2000.

2. Współpraca z Uniwersytetem Gdańskim:
 - 2.1. W ramach III edycji Targów Uczelnianych AKADEMIA 2000 (prowadzenie warsztatów dla odwiedzających, prezentacja wyników badań socjologicznych, obsługa stoiska informacyjnego),
 - 2.2. Nawiązanie kontaktów oraz ustalenie przepływu informacji pomiędzy Centrum a nowo utworzonym uczelnianym Bankiem Karier.
3. Zorganizowanie corocznego spotkania w Centrum z grupą młodzieży z gminy Karskrona w Szwecji oraz młodzieżą z Zespołu Szkół Administracyjno-Ekonomicznych w Gdyni.
4. Udział w VI Forum Gospodarczym w Tczewie.
5. Udział w ogólnopolskim sympozjum zorganizowanym w Gdańsku pod tytułem „Fenyloketonuria dorosłych- aspekty medyczne i społeczne”.
6. Przeprowadzenie (wspólnie z Centrum w Słupsku) wyjazdowych zajęć aktywizacyjnych dla grupy bezrobotnych i poszukujących pracy w gminie Parchowo (PUP w Bytowie).

Wnioski

1. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gdańsku w pełnym zakresie realizuje przypisane zadania w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997 r. Nr 25 z późn. zm.) oraz wynikające z rozporządzenia MPiPS (Dz.U. z 2000 r. Nr 12) w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego.
2. Centrum podejmuje inicjatywy dążące do zwiększenia zakresu współpracy oraz podniesienia poziomu świadczonych usług na rzecz lokalnych instytucji i organizacji obecnych na regionalnym rynku pracy.

Centrum informacji i planowania kariery zawodowej w Słupsku działalność w 2000 r.

1. Jest to wyspecjalizowana komórka Wojewódzkiego Urzędu Pracy powołana w celu świadczenia usług w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego związanych z planowaniem kariery zawodowej dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, młodzieży wchodzącej na rynek pracy, a także dla pracodawców (dobór kadr).

Doradcy zawodowi zatrudnieni w CliPKZ służą pomocą poprzez:

- a) **poradnictwo indywidualne i grupowe** jako proces pomocy jednostkom lub grupom w wyborze zawodu, jego zmianie, wyborze kierunku kształcenia i szkolenia zawodowego z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych klienta, a także potrzeb rynku pracy, czyli pomoc w planowaniu i kreowaniu drogi rozwoju zawodowego.

W 2000 roku z tej formy pomocy skorzystało **121** osób, w tym:

- z porad indywidualnych **82** osoby,
- z zajęć grupowych **39** osób w **4** grupach.

- b) szeroko pojętą **informację zawodową** w formie teczek zawodoznawczych, filmów o zawodach i filmów szkoleniowych, programów komputerowych „Doradca 2000”, „Multimedialny Informator Edukacyjny” o uczelniach wyższych w całym kraju, a także informację zawodową w postaci testów preferencji i zainteresowań. Do wykorzystania dla klientów Centrum są również materiały informacyjne w wersjach książkowych, takie jak: „Klasyfikacja zawodów i specjalności”, „Przewodnik po zawodach”, informatory o szkołach każdego typu oraz instytucjach kształcenia pozaszkolnego.

Ta forma pomocy cieszy się największym zainteresowaniem młodzieży.

W omawianym okresie pomocą tego typu w formie indywidualnej objęto **2835** osób, natomiast w formie grupowej **2035** osób w **97** grupach.

W 2000 roku z wszystkich usług świadczonych przez doradców CliPKZ w Słupsku skorzystało łącznie **4991** osób.

- 2) W roku 2000 CliPKZ w Słupsku wprowadziło nowe metody z zakresu poradnictwa grupowego. We współpracy z CliPKZ w Gdańsku zorganizowano warsztaty aktywnego poszukiwania pracy oraz autoprezentacji dla osób długotrwale bezrobotnych z gminy Parchowo.

Dla absolwentów wchodzących na rynek pracy zorganizowano cykl warsztatów mających na celu zapoznanie z technikami aktywnego poszukiwania pracy i naukę autoprezentacji.

Warsztaty „Wchodzimy na rynek pracy” spotkały się z dużym zainteresowaniem grupy, do której były skierowane. W roku 2001 planuje się przeprowadzenie kolejnego cyklu warsztatów dla wyżej wymienionej grupy oraz osób długotrwale bezrobotnych.

W związku z restrukturyzacją PKP zawarte zostało porozumienie o współpracy pomiędzy Marszałkiem Województwa Pomorskiego a Dyrektorem Kolejowej Agencji Aktywizacji Zawodowej PKP. W ramach porozumienia dotyczącego współdziałania przy realizacji programu restrukturyzacji zatrudnienia przeszkolono dwóch trenerów Agencji w zakresie pracy doradcy zawodowego. Szkolenie obejmowało m.in. naukę prowadzenia rozmowy doradczej, kwalifikacyjnej, technik poszukiwania pracy oraz przygotowania dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o pracę.

3. Sytuacja na słupskim rynku pracy spowodowała podjęcie przez władze lokalne szeregu inicjatyw zmierzających do ograniczenia bezrobocia.

Na specjalnym posiedzeniu Rady Miejskiej w Słupsku dotyczącym bezrobocia i sytuacji na lokalnym rynku pracy zostały zaprezentowane materiały informacyjne o działalności CliPKZ. Efektem tego było zaproszenie przez CliPKZ przez Zarząd Miasta do współpracy w ramach otwartego programu łagodzenia bezrobocia w Słupsku. Celem wyżej wymienionego programu jest stworzenie podstaw dla koordynowania wdrażania działań mających na celu pobudzenie aktywności gospodarczej w Słupsku, łagodzenie skali bezrobocia oraz eliminowanie tego zjawiska.

CliPKZ w Słupsku czynnie uczestniczy w realizacji programu poprzez prowadzenie obowiązkowych zajęć dla młodzieży szkół ponadpodstawowych dotyczących technik aktywnego poszukiwania, bądź trafnego wyboru dalszej drogi kształcenia.

Centrum jest także jednym z partnerów realizujących program „Słupskie wiatraki i nie tylko” dotyczący transgranicznej współpracy małych i średnich firm w ograniczaniu bezrobocia w mieście Słupsku w ramach Euroregionu Bałtyk poprzez uczestnictwo w „Słupskich Targach Pracy” – prezentacja form pracy z młodzieżą i bezrobotnymi. Realizacja tego programu odbywać się będzie w 2001 roku.

Aby zwiększyć skuteczność promocji usług świadczonych przez Centrum zorganizowane zostały spotkania z przedstawicielami władz oświatowych z terenu działania Filii, dyrektorami szkół, pedagogami szkolnymi, co zaowocowało wzrostem liczby klientów Centrum.

Szeroka i wszechstronna akcja promocyjna w lokalnych mass mediach przyczyniła się do wzrostu zainteresowania działalnością Centrum osób potrzebujących tego typu pomocy. Wynikiem tego było nawiązanie kontaktu z doradcami zawodowymi OHP w Słupsku, którzy niejednokrotnie korzystali z różnych form oferowanych usług.

Na bazie kontaktów nawiązanych z jednostkami kształcenia pozaszkolnego we współpracy z CI i PKZ w Gdańsku stworzony został katalog firm szkolących z terenu województwa pomorskiego.

4. Pomimo występujących trudności w początkowej fazie działalności Centrum wynikających z reorganizacji Filii, braków kadrowych i w związku z tym realizacją dodatkowych zadań założone cele zostały w miarę możliwości zrealizowane.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Jednolity schemat Usług Centrum Metodycznego Poradnictwa Zawodowego i Promowania Przedsiębiorczości Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach pragnąc zapewnić wszystkim mieszkańcom Województwa Śląskiego standardowy pakiet świadczeń w zakresie informacji i poradnictwa zawodowego, ujedynolicił ofertę Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bielsku-Białej, Częstochowie i Sosnowcu.

Ujedynolnienie usług obejmuje ofertę w zakresie:

- informacji zawodowej grupowej,
- poradnictwa zawodowego grupowego,
- doradztwa przedsiębiorczości,
- grupowych badań testowych autotestem Hollanda ZdS.

Tego typu podejście do kwestii usług jest wyjątkowo korzystne również z punktu widzenia promowania działalności Centrów. W środkach masowego przekazu: radiu, telewizji regionalnej i prasie możemy lansować zwarty model działań, który w takiej formie łatwiej utrwała się w pamięci odbiorców.

Jednolity schemat usług jest schematem tygodniowym, który przedstawia się następująco:

Schemat usług Centrum Metodycznego Poradnictwa Zawodowego i Promowania Przedsiębiorczości Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

	<ul style="list-style-type: none">• Dział usługowy• Ciipkz Bielsko-Biała• Ciipkz Częstochowa	<ul style="list-style-type: none">• BiIPP
Poniedziałek	Grupowe badania zds-em: I. 9.00–11.00 II. 12.00–14.00	
Wtorek	Godz. 10.00–14.00 warsztaty dla młodzieży Godz. 14.00 wykład: „Jak napisać życiorys zawodowy?”	Godz. 10.00–15.00 Grupowe spotkania informacyjne „Jak założyć własną firmę?”
Środa	Godz. 10.00–14.00 warsztaty	Godz. 10.00–14.00 warsztaty tematyczne
Czwartek	Godz. 10.00–14.00 warsztaty dla młodzieży Godz. 14.00 wykład: „Jak szukać pracy i rozmawiać z pracodawcą?”	Godz. 12.00 doradztwo dla PUP

Piątek	CfiPKZ b-b i cz-wa: Doradztwo przedsiębiorczości 1 tydzień: godz. 12.00 wykład: „Jak rozpocząć własną działalność gospodarczą?” 2 tydzień: godz. 10.00–13.00 warsztaty: „Jak zostać Rockefellerem?” Cmpzipp – dział usługowy: DZIEŃ METODYCZNY	BjiPP: Doradztwo przedsiębiorczości 1 tydzień: godz. 12.00 wykład: „Jak rozpocząć własną działalność gospodarczą?” 2 tydzień: godz. 10.00–13.00 warsztaty: „Jak zostać Rockefellerem?”
--------	---	---

Wojewódzki Urząd Pracy, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rynku pracy, jest inicjatorem dwóch nowych przedsięwzięć:

- utworzenia w Wojewódzkim Urzędzie Pracy Biur Promocji Zatrudnienia,
- koordynacji kształcenia ustawicznego na poziomie regionalnym.

Przedsięwzięcia te, kompatybilne z innymi działaniami związanymi z funkcjonowaniem na współczesnym rynku zatrudnieniowym, mają na celu wzmocnienie tzw. elastyczności na rynku pracy.

Biura Promocji Zatrudnienia to jednostki WUP usytuowane w jego siedzibach w:

- Bielsku-Białej,
- Częstochowie,
- Katowicach.

Głównym celem BPZ jest pomoc pracodawcom w doborze kandydatów na wolne miejsca pracy, natomiast bezrobotnym i poszukującym pracy znalezienie odpowiedniego zatrudnienia.

Podstawowym zadaniem BPZ jest pozyskiwanie, upowszechnianie oraz dystrybucja ofert pracy w ujęciu wojewódzkim i krajowym, co znacznie wykracza poza działania realizowane przez powiatowe urzędy pracy.

Pracodawca może zgłaszać w Biurze oferty dotyczące różnych form zatrudnienia:

- na czas nieokreślony,
- na czas określony,
- umowy zlecenia,
- umowy o dzieło.

Zgłoszenia dokonuje w najdogodniejszy dla siebie sposób:

- osobiście,
- korespondencyjnie,
- telefonicznie,
- faksem,
- pocztą elektroniczną.

Również osoby bezrobotne i poszukujące zatrudnienia mogą składać swoje oferty. Oferty te udostępniane są potencjalnym pracodawcom za zgodą zainteresowanych stron.

Powołanie Biur Promocji Zatrudnienia pozwoli stworzyć *wojewódzki system informacji o pracy*: jednolity, cechujący się profesjonalizmem i bezpłatnym świadczeniem usług na rzecz poszukujących pracy oraz podmiotów rynku pracy.

Jednym z priorytetowych zadań w kontekście procesu integracyjnego z Unią Europejską staje się wypracowanie nowoczesnego i spójnego systemu kształcenia zawodowego z położeniem nacisku na rozwój kształcenia ustawicznego.

W dobie coraz szybciej postępującego rozwoju technologicznego, pociągającego za sobą nieuchronną restrukturyzację poszczególnych firm, jak również całych branż, znaczenia nabiera tak zwane „kształcenie ustawiczne”, które pozwala utrzymać swoje kwalifikacje na wciąż wzrastającym poziomie wymagań współczesnego rynku pracy.

W gospodarce wolnorynkowej również zasada „jakości kształcenia” ujawnia się w pełni w toku pracy. Stwierdzenie to dotyczy umiejętności, wiedzy zawodowej i ogólnej oraz postaw, szczególnie postawy gotowości do ciągłego uczenia się, do dokonywania w sobie zmian, do ciągłych innowacji.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach jest inicjatorem utworzenia w Województwie Śląskim Regionalnego Ośrodka Koordynacji Kształcenia Ustawicznego (ROKKU). Realizacja przedsięwzięcia zakłada:

- promowanie idei kształcenia ustawicznego,
- stworzenie ogólnodostępnej bazy danych o regionalnych instytucjach szkolących,
- rekomendowanie instytucji szkolących posiadających certyfikaty jakości,
- dostosowywanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- wprowadzenie nowych kierunków kształcenia,
- wdrażanie programów nauczania na odległość.

Beneficjenci:

- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,
- Wojewódzki Urząd Pracy,
- Śląski Urząd Wojewódzki,
- Placówki oświatowe publiczne i niepubliczne,
- Instytucje szkoleniowe,
- Pracodawcy,
- Samorząd terytorialny,
- Organizacje pozarządowe,
- Mieszkańcy województwa śląskiego.

Skład instytucji, które współpracują przy tworzeniu ROKKU, przedstawia się następująco:

- Wojewódzki Urząd Pracy – koordynator przedsięwzięcia,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,
- Śląskie Kuratorium Oświaty,

- Centrum Kształcenia Ustawicznego Regionalne Centrum Edukacji Niestacjonarnej w Bytomiu,
- Centrum Szkolenia i Adaptacji Zawodowej Sp. z o.o. w Bytomiu,
- Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw. Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości w Katowicach,
- Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego w Katowicach,
- Górnośląskie Centrum Edukacji w Gliwicach,
- Instytut Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw PROMOTOR wraz z Górnośląską Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości w Katowicach,
- Instytut Spawalnictwa w Gliwicach. Ośrodek Kształcenia i Nadzoru Spawalniczego,
- Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach,
- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Oddział w Katowicach,
- Śląska Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości w Gliwicach,
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach,
- Zespół Szkół Technicznych w Mikołowie,

Prace nad niniejszym przedsięwzięciem przebiegają w obrębie następujących tematów przewodnich:

- Promowanie idei kształcenia ustawicznego,
- Stworzenie ogólnodostępnej bazy o instytucjach szkolących,
- Wypracowanie spójnego systemu monitoringu kierunków szkoleń,
- Wypracowanie spójnego systemu monitoringu kierunków kształcenia,
- Dostosowanie programów szkoleniowych do standardów edukacyjnych UE:
 - Modułowe programy kształcenia,
 - Wdrażanie programów nauczania na odległość,
 - Egzamininy zewnętrzne,
 - Certyfikacja kształcenia,
- Pozyskiwanie środków pomocowych Unii Europejskiej celem realizacji projektów/programów z obszaru kształcenia ustawicznego.

Silna presja na utrzymanie miejsc pracy, pozazawodowe dziedziny współczesnego życia wymagające podnoszenia kwalifikacji i uczenia się powodują upowszechnianie się tendencji do doksztalcania, doskonalenia zawodowego czy rekwalifikacji.

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Raport o działalności Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach w 2000 r.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Kielcach rozpoczęło swoją działalność 1 lipca 1999 r. Utworzone zostało w strukturze organizacyjnej Wojewódzkiego Urzędu Pracy jako samodzielny wydział.

Kieleckie Centrum powstało dzięki znacznej pomocy Krajowego Urzędu Pracy, a zwłaszcza Departamentu Aktywizacji Zawodowej i Programów Rynku Pracy oraz Centrum Metodycznego Informacji i Poradnictwa Zawodowego.

KUP doposażył Centrum w sprzęt biurowy, audiowizualny oraz dydaktyczny (Teczki informacji o zawodach, literatura zawodoznawcza, filmy o zawodach, programy komputerowe oraz ulotki).

Od początku istnienia Centrum czyni starania, by zakres i rodzaj świadczonych usług w jak największym stopniu spełniały potrzeby i oczekiwania klientów. W efekcie oferta Centrum od początku 2000 r. była systematycznie wzbogacana o nowe formy udzielanej pomocy.

W 2000 roku z usług świadczonych przez kieleckie Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP skorzystało ogółem 1325 osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Poradnictwo zawodowe

Poradnictwem grupowym objęto 548 osób, tj. 52 grupy.

Oferta szkoleń i warsztatów prowadzonych w Centrum obejmuje następujące zagadnienia:

1. Autoprezentacja własnych walorów wobec pracodawcy – szkolenie realizowane w czterech blokach.
2. Planowanie i kreowanie drogi rozwoju zawodowego.
3. Asertywność – trening umiejętności interpersonalnych.
4. Jak radzić sobie ze stresem w sytuacji bezrobocia?
5. Zostań Rockefellerem! – warsztat psychologiczno-doradczy.
6. Trening twórczego myślenia – nauka umiejętności podejmowania decyzji dotyczących wyboru rodzaju i miejsca pracy.
7. Sztuka negocjacji w poszukiwaniu pracy.
8. ABC poszukującego pracy.
9. Kurs inspiracji.
10. Kurs prowadzony metodą edukacyjną.
11. Określanie cech osobowości i predyspozycji zawodowych z wykorzystaniem testów psychologicznych.

Wyżej wymienione warsztaty i szkolenia prowadzane są przez psychologa i doradców zawodowych. Czas ich trwania wynosi od trzech dni do dwóch tygodni. Uczestnikami są bezrobotni, poszukujący pracy i absolwenci zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy. Program danego warsztatu jest dostosowywany do potrzeb grupy, np. kobiety długotrwale bezrobotne, mieszkańcy wsi czy absolwenci. Największym zainteresowaniem bezrobotnych cieszyły się warsztaty:

- Autoprezentacja własnych walorów wobec pracodawcy,
- Jak radzić sobie ze stresem,
- Planowanie i kreowanie drogi rozwoju zawodowego.

Indywidualnym poradnictwem zawodowym objęto **241** osób, w tym **164** kobiety. Ogółem z badań testowych skorzystało **569** osób. Większość korzystających z usług poradnictwa indywidualnego stanowią kobiety, dla których głównym problem jest ponowne wejście na rynek pracy.

Informacja zawodowa

Łącznie z informacji zawodowej w 2000 r. skorzystało **561** osób. Indywidualnie informacji udzielono **261** osobom, zaś z grupowej informacji zawodowej skorzystało **300** osób. Zgłaszający się byli zainteresowani głównie informacjami o lokalnym rynku pracy, możliwościach kształcenia, sporządzaniu dokumentów zawodowych oraz sposobach poszukiwania pracy. Klienci korzystali przede wszystkim z informatorów na temat szkół, uczelni, instytucji kształcących oraz przewodników po zawodach, teczek zawodoznawczych, programów komputerowych, broszur i ulotek.

Grupowe spotkania informacyjne obejmowały następujące zagadnienia:

- rodzaje pomocy świadczonej przez różne instytucje dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy (PUP, MOPR, Agencja Pośrednictwa Pracy – ZDZ, Świętokrzyski Klub Pracy i in.),
- zasady rekrutacji na szkolenia grupowe i indywidualne organizowane przez powiatowe urzędy pracy,
- uprawnienia i obowiązki osób skierowanych na szkolenie,
- możliwości uzyskania pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Z usług Centrum korzysta również bardzo chętnie młodzież ucząca się. Zajęcia dla uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych obejmują dwa bloki:

- 1) informacyjny,
- 2) psychologiczno-doradczy.

W 2000 r. w grupowych spotkaniach uczestniczyło **447** uczniów, a z porad indywidualnych i badań testowych skorzystało **53** uczniów. Młodzież uczestnicząca w zajęciach zainteresowana była informacjami nt. możliwości dalszego kształcenia oraz nabyciem umiejętności niezbędnych do wejścia na rynek pracy. W czasie spotkania z psychologiem miała również możliwość określenia predyspozycji i preferencji zawodowych oraz zaplanowania drogi rozwoju zawodowego.

Szkolenia doradców

W marcu 2000 r. zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla doradców zawodowych z 13 powiatowych urzędów pracy woj. świętokrzyskiego na temat: Zasady pracy doradcy zawodowego z grupą. Omówiony został również standard usługi: „Poradnictwo zawodowe” oraz ustalono obszary współpracy z powiatowymi urzędami pracy.

W dniach 22–24 maja 2000 r. w Centrum odbyło się szkolenie dla doradców zawodowych realizowane w ramach programu PHARE PL 98 111 INICJATYWA „Restrukturyzacja przemysłu hutnictwa żelaza i stali”. Szkolenie prowadzone było przez ekspertów hiszpańskich. Jego celem było przygotowanie doradców do świadczenia usług doradczych pracownikom zwalnianym z zakładów w wyniku restrukturyzacji górnictwa i hutnictwa. W szkoleniu uczestniczyło łącznie 14 doradców z powiatowych urzędów pracy oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP.

Współpraca instytucjonalna

Pracownicy Centrum w ramach współpracy z instytucjami pozarządowymi przeprowadzali bądź brali udział w szkoleniach i warsztatach poświęconych aktywizacji zawodowej.

Na wniosek Kieleckiej Chorągwi ZHP przeprowadzili cykl szkoleń dla harcerzy oraz kadry pedagogów i instruktorów.

Doradcy zawodowi z CiPKZ wzięli również udział w szkoleniach z zakresu aktywnego przeciwdziałania bezrobociu wśród młodzieży organizowanych przez Zarząd Wojewódzki Związku Młodzieży Wiejskiej w Kielcach. Uczestnikami szkoleń byli uczniowie szkół ponadpodstawowych pochodzący ze środowiska wiejskiego i małomiasteczkowego oraz młodzież od lat 18 do 24 poszukująca pracy.

W Centrum odbyło się również spotkanie z przedstawicielami Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych Województwa Świętokrzyskiego. Celem spotkania było zaprezentowanie dotychczasowych działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi oraz ustalenia zasad współpracy pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy a Związkiem Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych.

Kolejną instytucją współpracującą z Centrum jest Kolejowa Agencja Aktywizacji Zawodowej – Region Lubelsko-Świętokrzyski. Instruktorzy doradztwa zawodowego i społecznego dwukrotnie uczestniczyli w warsztatach organizowanych przez CiPKZ.

Z usług Centrum korzystała również Cementownia Małogoszcz. Na wniosek zakładowego doradcy zawodowego dla pracowników cementowni przewidzianych do zwolnienia przeprowadzono blok informacyjno-doradczy.

Działalność promocyjna

W 2000 r. CiPKZ – WUP kontynuowało promocję świadczonych usług w lokalnych mediach. W prasie systematycznie ukazywały się artykuły informujące o zakresie naszej działalności oraz ogłoszenia prezentujące kwartalną ofertę warsztatów i szkoleń organizowanych w Centrum.

Pracownicy Centrum kilkakrotnie występowali w lokalnych audycjach radiowych i telewizyjnych poruszających zagadnienia poradnictwa zawodowego.

Ponadto Centrum uczestniczyło w:

1. Dniach Kariery 2000 organizowanych przez AIESEC,
2. Giełdzie Szkół Średnich prowadzonej przez Kuratorium Oświaty i Słowo Ludu,
3. Giełdzie Pracy dla Absolwentów organizowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Kielcach w 2000 r. opracowało i wydało „Informator o szkoleniach i jednostkach szkolących w woj. świętokrzyskim”, który służy z jednej strony powiatowym urzędowi pracy dokonującym wyboru jednostek i kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych, z drugiej zaś osobom bezrobotnym dając im możliwość zapoznania się z pełną ofertą kursową instytucji szkolących.

Ponadto opracowano katalog Klubów Pracy woj. świętokrzyskiego w celu przybliżenia bezrobotnym i poszukującym pracy idei klubów pracy jako jednej z form pomocy oferowanej przez powiatowe urzędy pracy.

W ramach promocji opracowano i wydrukowano nowe plakaty, ulotki oraz inne materiały informacyjne prezentujące działalność Centrum.

WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Centra informacji i planowania kariery zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim

W województwie Warmińsko-Mazurskim funkcjonują dwa Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej: w Olsztynie i Elblągu.

Od 1 stycznia 2000 r. podobnie jak wszystkie jednostki urzędów pracy, znalazły się one w nowej strukturze administracyjnej. System Urzędów Pracy przestał funkcjonować w dotychczasowej formie. Nowa sytuacja wymogła konieczność znalezienia nowej formuły współpracy pomiędzy organami zajmującymi się problemami bezrobocia, a CliPKZ.

Kadra Centrów świadcząca usługi w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej jest wszechstronnie przygotowana i sprawnie realizuje zadania wynikające z potrzeb osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Dynamicznie ewoluujący rynek pracy wymaga nieustannie podwyższania lub zmiany swoich kwalifikacji. Osoby, które chcą sprostać wymaganiom tego rynku, potrzebują przede wszystkim informacji o zachodzących na nim zjawiskach, tendencjach zmian. Coraz bardziej poszukiwanym „towarem” jest wiedza na temat zawodów występujących na rynku pracy oraz wymaganiach, jakim należy sprostać, aby je wykonywać. Dotyczy to zarówno sytuacji zmiany wykonywanego zawodu, jak i jego pierwszego wyboru. Gdy na rynku pracy występuje ponad 2400 zawodów i specjalności, trafny wybór jest sprawą bardzo trudną.

Z tych właśnie względów zauważalny jest wzrost zainteresowania usługami oferowanymi przez Centra. Wśród klientów znajdują się osoby bezrobotne i poszukujące pracy, mające problemy z przystosowaniem zawodowym. Wielu z nich wykazywało deficyt w umiejętnościach poruszania się po rynku pracy, oczekiwało pomocy począwszy od sformułowania CV, kończąc na specjalistycznych usługach psychologicznych.

W 2000 roku z usług CliPKZ w Olsztynie skorzystało 1419 klientów należących do grupy bezrobotnych lub poszukujących pracy. Dla 128 osób przeprowadzono 269 rozmów doradczych. Z udostępnianej informacji zawodowej skorzystało 1237 osób. W kategorii „młodzież ucząca się” poradnictwem indywidualnym i grupowym objęto 116 osób, informacji o zawodach i rynku pracy udzielono 945 osobom.

Od 01.01.2000 r. do dnia 31.12.2000 r. z usług elbląskiego Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej skorzystało 2330 osób. W formie poradnictwa grupowego w zajęciach w tym okresie udział wzięło 1430 osób.

Do ważnych zadań Centrów należy prowadzenie zajęć z młodzieżą uczącą się. Jest to rodzaj działalności „prewencyjnej” – świadomy wybór drogi zawo-

dowej zwiększy szanse na efektywne zaistnienie na rynku pracy. Tematyka proponowanych przez Centra spotkań obejmuje:

- informację zawodową, czyli wiedzę na temat występujących zawodów, ich wymagań, możliwości kształcenia i szans zatrudnienia,
 - elementy metod poruszania się po rynku pracy.
- Wśród grup młodzieży znajdują się uczniowie:
- ostatnich klas szkół podstawowych,
 - szkół średnich ogólnokształcących,
 - szkół średnich zawodowych i policealnych.

Działalność obu Centrów była promowana w lokalnej telewizji, radiu, czasopiśmie i instytucjach użyteczności publicznej, co miało i ma coraz większy wpływ na liczbę docierających klientów.

W ramach koordynacji poradnictwa zawodowego dla doradców zawodowych z powiatowych urzędów pracy Centrum w Olsztynie prowadzi cykliczne narady szkoleniowe. W roku 2000 dotyczyły one między innymi:

- Wdrażania standardów usług w poradnictwie,
- Form współpracy w celu aktywizacji osób objętych zwolnieniami,
- Stosowania uaktualnionej wersji programu Doradca 2000 z adaptacją dla osób niepełnosprawnych.

Rozwijający się rynek pracy wymaga nieustannie weryfikowania i aktualizacji informacji zawodowej. W oparciu o dane z PUP w 2000 roku opracowano informację o szansach zatrudnienia do 542 zawodów opisanych w programie „Doradca 2000”. W celu doskonalenia warsztatu pracy doradców zawodowych naszego województwa CiiPKZ w Olsztynie stale współpracuje z Centrum Metodycznym Informacji i Poradnictwa Zawodowego Krajowego Urzędu Pracy. W połowie roku przeprowadzono w CiiPKZ w Olsztynie testy nowej wersji programu komputerowego „Doradca 2000”. Przygotowana nowa wersja programu ma ogromne znaczenie w pracy doradcy zawodowego zwłaszcza z osobami niepełnosprawnymi.

Na uwagę zasługuje również działalność Centrum w obszarze tworzenia programów w ramach funduszu Phare, Banku Światowego, Programu Leonardo da Vinci oraz pilotażu ćwiczeniowych programów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Centrum w Olsztynie, posiadając duże doświadczenie w poradnictwie zawodowym zorganizowało dla doradców zawodowych z Kolejowej Agencji Aktywizacji Zawodowej (powstałej w związku z restrukturyzacją Polskich Kolei Państwowych) praktykę zawodową.

Uwzględniając obecne tendencje poradnictwa zawodowego ukierunkowanego na doradztwo europejskie, Centrum w Olsztynie zorganizowało seminarium z udziałem gości zagranicznych. Efektem spotkania było ustalenie zasad współpracy przy tworzeniu i realizacji programu Leonardo da Vinci, a następnie wspólnie z KAAZ, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

w Białymstoku, Wileńską Giełdą Pracy oraz bfg Bildugsforschung (niemiecką instytucją szkolącą) opracowanie formularza zgłoszeniowego projektu pilotażowego w ramach programu Leonardo da Vinci.

Wzrastająca liczba bezrobotnych w naszym województwie związana była w dużej mierze ze zwolnieniami grupowymi. Dla tej kategorii klientów pracownicy CliPKZ w Olsztynie opracowali autorski program aktywizacji zawodowej. Osoby objęte programem między innymi zapoznają się z metodami poszukiwania pracy i sztuką autoprezentacji.

CliPKZ w Elblągu ściśle współpracuje z lokalnymi partnerami, do których należą m.in.: Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu, Kuratorium Oświaty w Olsztynie – Delegatura w Elblągu, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy – Filia Woj. Komendy Warmińsko-Mazurskich OHP, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Cechy Rzemiosł, Związek Pracodawców Ziemi Elbląskiej, Urząd Miejski w Elblągu, Elbląska Izba Przemysłowo-Handlowa, a także szkoły (w tym również elbląskie szkoły wyższe) i instytucje szkoleniowe.

O zainteresowaniu lokalnej społeczności zakresem i formą usług oferowanych przez CliPKZ w Elblągu świadczy Porozumienie z 11.07.2000 r. zawarte między Zarządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Zarządem Miasta w Elblągu o współpracy między CliPKZ a Centrum Pracy i Pomocy w Elblągu.

Dotychczasowa działalność warmińsko-mazurskich CliPKZ cieszy się dużym zainteresowaniem, a trwające obecnie prace, ukierunkowane na podnoszenie kwalifikacji i standardu świadczonych usług. Dotyczyć to będzie między innymi pracy z osobami niepełnosprawnymi oraz zagrożonymi niedostosowaniem lub wykluczeniem społecznym.

W roku 2001 działalność Centrów poza podstawową działalnością, ukierunkowana będzie między innymi na współpracę w zakresie doboru uczestników programu oraz pomocy instytucjom współrealizującym: PHARE 2000, Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (w ramach środków Banku Światowego) oraz Programu Leonardo da Vinci.

WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

Informacja z działalności Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej z regionu Wielkopolski w roku 2000

W województwie wielkopolskim od roku funkcjonuje pięć Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Ich adresy to: Poznań – ul. Grunwaldzka 200, Leszno – ul. Śniadeckich 5, Konin – ul. Zakładowa 4, Kalisz – ul. Serbinowska 5 i Piła – Al. Niepodległości 24. Placówki świadczą usługi w zakresie poradnictwa zawodowego poprzez: udzielanie indywidualnych porad zawodowych, grupowych porad zawodowych, indywidualnych informacji zawodowych i grupowych informacji zawodowych, świadczenie wyspecjalizowanych usług w zakresie planowania kariery zawodowej z wykorzystaniem badań diagnostycznych przydatności zawodowej, gromadzenie, aktualizowanie, opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowej, pomoc pracodawcom w doborze kandydatów do pracy wymagającej szczególnych predyspozycji psychofizycznych. Centra koordynują również rozwój usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej na terenie województwa, wspierają powiatowe urzędy pracy i kluby pracy.

Pierwsze półrocze 2000 roku to okres wchodzenia Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na rynek pracy woj. wielkopolskiego. Klientami tych placówek byli zarówno dorośli, jak i młodzież ucząca się. Skorzystali oni z porad indywidualnych i zajęć grupowych. Działania Centrów w tym okresie skupiały się wokół: indywidualnych porad zawodowych, indywidualnej i grupowej informacji zawodowej wykorzystujących materiały drukowane, kasety wideo i programy komputerowe, określania predyspozycji osobowościowych, zawodowych, temperamentalnych i możliwości poznawczych oraz zainteresowań klienta, za pomocą Testu Hollanda, Inwentarza Osobowości NEO-FFI, Kwestionariusza Temperamentu PTS, Testów Apis P i Apis Z.

Warsztaty grupowe to kolejny ważny element pracy Centrów realizowany w pierwszym półroczu 2000 roku. Tworzone one były na podstawie programów zalecanych przez Krajowy Urząd Pracy (Gotowość do Zmian, Kurs Inspiracji) oraz pomysłów pracowników Centrów, wykorzystujących ćwiczenia poszerzające wiedzę uczestników na temat własnych mocnych i słabych stron, umiejętności stosowania asertywności, pokonywania stresu, znajomości sfery komunikacji niewerbalnej, skutecznej autoprezentacji i udanej rozmowy kwalifikacyjnej.

Pracownicy Centrów *poza bezpośrednią pracę z klientami, podejmowali również inne inicjatywy.* Organizowali spotkania szkoleniowo-informacyjne z doradcami zawodowymi urzędów pracy województwa wielkopolskiego, gromadzili i opracowywali lokalne materiały informacyjne, kontynuowali monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, uczestniczyli w giełdach zawo-

dów, targach pracy, spotkaniach z pedagogami w poradniach psychologiczno-pedagogicznych w celu rozpowszechniania wiedzy na temat poruszania się po rynku pracy wśród młodzieży, służyli pomocą merytoryczną nowo tworzonej Kolejowej Agencji Aktywizacji Zawodowej (w każdym Centrum odbyły się spotkania z kandydatami na pracowników Agencji, podczas których prezentowano problematykę i metody pracy Centrów).

W drugim półroczu 2000 roku popularność Centrów wzrosła, a ich pracownicy bogatsi o wiedzę i doświadczenia minionych sześciu miesięcy poszerzyli zakres świadczonych usług.

Do ciekawszych inicjatyw podejmowanych przez Centra w tym półroczu zaliczyć można: opracowanie własnego poradnika „Mój kontakt z pracodawcą” przez pracowników Centrum w Kaliszu, opracowanie „Biuletynu Instytucji Szkolących” dla regionu Wielkopolski przez Centrum w Poznaniu.

W zakresie grupowego poradnictwa zawodowego wprowadzono nowe formy działania. Pracownicy Centrum konińskiego zorganizowali warsztaty aktywnego poszukiwania pracy „Podaruj sobie trzy dni czasu”, warsztaty pt. „I Ty możesz zostać Rockefellerem lub Fordem” oraz zajęcia dotyczące podstaw prawa pracy. Centrum w Lesznie rozszerzyło swoją ofertę o następujące zajęcia: Warsztaty „Gotowość do zmian”, Trening asertywności, Warsztaty „Zostań Rockefellerem” oraz Program „Spadochron”). W Centrum w Poznaniu odbywały się cykliczne zajęcia warsztatowe. Dotyczyły one zagadnień: poczucia własnej wartości, asertywności, radzenia sobie ze stresem, pozytywnego myślenia, znajomości swoich umiejętności i osiągnięć, komunikacji niewerbalnej oraz samej autoprezentacji.

Pracownicy Centrum w Pile zaangażowali się w badanie rynku pracy i zachodzących na nim zmian. Sporządzili materiał analityczny dotyczący skali bezrobocia wśród tegorocznych absolwentów szkół ponadpodstawowych. Opracowali także „Informację o zawodach deficytowych i nadwyżkowych za I półroczu 2000 roku”, w której przedstawiono aktualne dane statystyczne powiatowych rynków pracy, w zakresie podaży i popytu na zawody w regionie pilskim. Była to kontynuacja prac nad tzw. monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W zakresie poradnictwa indywidualnego w Lesznie i w Poznaniu, po raz pierwszy wykorzystano w badaniu psychologicznym Baterię Testów Uzdolnień Ogólnych. Pozwala ona zmierzyć następujące uzdolnienia: inteligencję ogólną, uzdolnienia werbalne, rachunkowe, przestrzenne, percepcyjne, urzędnicze, koordynację wzrokowo-ruchową, zręczność palców, zręczność rąk.

Zadbano również o rozwój i doskonalenie kadry. Centrum w Lesznie zorganizowało trening dla wszystkich pracowników Oddziału Zamiejscowego. Zajęcia prowadziła Ewa Niemczal – psycholog z CiIPKZ. Temat zajęć to: Poznanie swojej osobowości w oparciu o kolorową analizę własnego wizerunku (wg Dorothee L. Mella).

Druga połowa roku 2000 to okres, w którym działania Centrów oprócz realizacji zadań ustawowych, skupione były wokół promocji świadczonych przez nich usług oraz nawiązywania kontaktów i współpracy z partnerami zewnętrznymi. Podjęto współpracę ze szkołami średnimi, a także ze szkołami zawodowymi, co zaowocowało zajęciami z zakresu informacji zawodowej i planowania kariery zawodowej z młodzieżą ostatnich klas. Konińskie Centrum wspomagało akcję Komendy Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Koninie – „Ze słońcem w herbie”, w której wzięło udział 274 uczestników. Celem Akcji jest utworzenie Powiatowej Bazy Edukacyjno-Wychowawczej dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka społecznego, z możliwością rozszerzenia jej profilu z sezonowego na całoroczny. Działania CliPKZ w Koninie były promowane wśród osób bezrobotnych z terenu powiatu konińskiego, podczas comiesięcznych Gield Pracy organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Koninie. Doradcy Centrum w Kaliszu wzięli udział w dwudniowym Forum Aktywizacji Zawodowej w Pleszewie, zorganizowanym przez Centrum Kształcenia i Wychowania OHP. W wyniku nawiązania współpracy z Zarządem Wielkopolski Związku Młodzieży Wiejskiej, przeprowadzono w Opatówku zajęcia warsztatowe pn. „Bądź aktywny, czyli jak osiągnąć sukces zawodowy” dla osób bezrobotnych wywodzących się ze środowiska wiejskiego.

W Centrum w Pile poczyniono wstępne ustalenia w zakresie zorganizowania wspólnie z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym „Nasz Dom” w Gębicach w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim stowarzyszenia na rzecz osób niepełnosprawnych i współpracy w zakresie doradztwa zawodowego dla wychowanek Ośrodka kończących naukę i chcących podjąć pracę zawodową. Centrum w Lesznie, mając na uwadze promocję wzbogaconej oferty w zakresie realizacji grupowego poradnictwa zawodowego, nawiązało stałą współpracę z: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lesznie i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie oraz z Miejskim Centrum Pomocy Rodzinie i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej z powiatu leszczyńskiego. Informację oraz materiały promocyjne przekazano również do Powiatowych Zespołów ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności i miejskiego Ośrodka Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki temu klienci tych placówek kierowani są regularnie, w miarę potrzeb, do Centrum.

Ofertę usług Centrum rozpropagowano również wśród studentów Wyższej Szkoły Zawodowej oraz Wyższej Szkoły Marketingu i Zarządzania w Lesznie.

Wspomniana wyżej promocja działań Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej z rejonu Wielkopolski odbywała się również poprzez nawiązywanie kontaktów z prasą, radiem i telewizją.

W wyniku spotkań pracowników Centrum Piły z dziennikarzami ukazały się artykuły na temat działalności Centrum w regionalnym dodatku „Gazety Poznańskiej” i w „Tygodniku Pilskim”. Przygotowano materiał informacyjny na temat funkcjonowania Centrum, który wyemitowano w lokalnej telewizji kablowej „Pilsat”. Centrum konińskie współpracowało z lokalnymi rozgłościami

radiowymi, takimi jak: Radio „66” i „KONIN”, z osiedlową telewizją kablową oraz z dziennikarzami z lokalnej prasy („Gazeta Poznańska”, „Przegląd Koniński”, „Tygodnik Powiatowy”, „Głos Wielkopolski” i „Gazeta Słupecka”). Co tydzień przedstawiciele Centrum konińskiego są gośćmi wyżej wymienionych rozgłośni radiowych i prezentują zawody przyszłości, a redaktorzy uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez doradców Centrum. Medialna promocja usług CliPKZ w Lesznie została dokonana poprzez: zamieszczanie artykułów w „Panoramie Leszczyńskiej” i „ABC”, przedstawienie szerokiej informacji na temat działalności CliPKZ w Lesznie w lokalnej telewizji kablowej GOSAT, nawiązanie współpracy z Wydziałem Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta Leszna, która ma upowszechniać informacje o realizowanych przedsięwzięciach i prowadzonym naborze na zajęcia warsztatowe za pomocą lokalnego tygodnika „ABC” oraz przeprowadzenie audycji w regionalnym radiu „Elka” dotyczącej funkcjonowania Centrum. W Centrum poznańskim współpracowano z gazetą „Nasza Szkoła” i z „Głosem Wielkopolskim”. W dodatku „Głosu Wielkopolskiego” „Rynek pracy” zamieszczane są artykuły zawierające informacje na temat działalności Centrum i charakterystyki poszczególnych zawodów. Od stycznia 2001 roku uruchamiany jest dyżur telefoniczny w redakcji „Głosu Wielkopolskiego”, podczas którego osoby zainteresowane problematyką poruszania się po rynku pracy będą mogły uzyskać potrzebne informacje.

Region Wielkopolski charakteryzuje się dużymi wewnętrznymi dysproporcjami. Ma to swoje odzwierciedlenie w strukturze klientów Centrów oraz w charakterze podejmowanych przez pracowników poszczególnych Centrów działań. Wśród osób korzystających z usług Centrów w Pile, Kaliszu i Koninie dominują bezrobotni i młodzież ucząca się ze środowisk małomiasteczkowych. Natomiast Centra w Poznaniu i Lesznie odwiedzają najczęściej osoby nie mające statusu bezrobotnego – chcące zmienić pracę lub przekwalifikować się, rozpocząć działalność gospodarczą lub uzupełnić kwalifikacje na kursie czy szkoleniu. Aktualne plany Centrów związane są z intensyfikacją kontaktów z pracodawcami. Celem tych działań ma być rozszerzenie oferty dla klientów o informacje na temat możliwości zatrudnienia, polecanie pracodawcom odpowiednich kandydatów na określone stanowiska. W przyszłości gromadzone będą dane na temat osób poszukujących pracy i pracodawców oferujących zatrudnienie.

Szerokie zainteresowanie ze strony klientów świadczonymi przez Centra usługami jest potwierdzeniem zasadności istnienia tego typu placówek i wyrazem zapotrzebowania – zwłaszcza wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy, jak i młodzieży – na pomoc w tym zakresie.

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej – województwo zachodniopomorskie

Przed poradnictwem zawodowym pod koniec XX wieku stoją nowe zadania. Przemiany jakie zachodzą w społeczeństwie, wymuszają te działania i nowe tendencje, które rozumiane są jako proces udzielania pomocy mającej na celu wykorzystanie istniejących zasobów i możliwości jednostki. Istnieje potrzeba kreowania możliwości jednostki zmierzającej do optymalnego jej funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom w województwie powołano do życia dwa Centra. Pierwsze Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej istnieje jako wydział Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie od października 1997 r. Niecałe dwa lata później pod koniec czerwca 1999 r. zostało utworzone drugie Centrum z siedzibą w Koszalinie.

Centra specjalizują się w gromadzeniu i upowszechnianiu szeroko pojętej informacji zawodowej i poradnictwie zawodowym. Od centrów utworzonych w kraju różnią się tym, iż obok tradycyjnych zadań związanych z poradnictwem zawodowym zostały dodatkowo poszerzone o formułę otwartego pośrednictwa pracy.

Przyjęto założenie, że klientami tych placówek będą nie tylko dorośli bezrobotni, ale także osoby zamierzające zmienić dotychczasową pracę, niepełnosprawni oraz młodzież, a więc wszyscy ci, którzy planują swoją karierę zawodową, jak również ci, którzy dokonują wyboru lub zmiany zawodu.

Otwarte pośrednictwo pracy realizowane jest poprzez ogólnie dostępną prezentację zgłoszonych ofert pracy, a także gromadzenie i udostępnianie pracodawcom zbioru danych o osobach poszukujących pracy. Takie działanie powoduje, iż klientami naszych Centrów są również pracodawcy poszukujący pracowników.

Centra są placówkami otwartymi dla wszystkich, którzy poruszają się po rynku pracy. Stworzona we własnym zakresie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie baza danych zawiera trzy zbiory informacji:

- o wolnych miejscach pracy,
- o ofertach prasowych,
- o ofertach zgłaszanych bezpośrednio przez pracodawców.

Ogółem z usług centrów skorzystało w ciągu roku ponad 30 000 osób, w tym około 60% to osoby korzystające z ofert pracy. Świadczy to o dużym zapotrzebowaniu na tego rodzaju usługi.

Reakcja naszych klientów ze spotkania się z nową formą świadczy o trafności przyjętej koncepcji działania.

Co nowego w Centrach w 2000 roku.

- Centrum w Szczecinie pozyskało trzy dodatkowe pomieszczenia, dwa do indywidualnej pracy z klientem dla doradców zawodowych i jedno pomieszczenie dla psychologów.
- Jesienią odbyło się dwudniowe szkolenie w Dziwnówku – dla doradców zawodowych z wszystkich powiatowych urzędów pracy i obu centrów – w zakresie usług doradczych dla osób niepełnosprawnych. Było to możliwe dzięki wspólnym działaniom Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy i wsparciu powiatowych urzędów pracy. Uczestnicy szkolenia zapoznali się z nowymi propozycjami programów: „Bilans kompetencji”, „Gotowość do zmian” i „Zostań Rockefellerem”. Centrum w Koszalinie stosuje poszerzoną o własny program biznesowy formułę programu „Zostań Rockefellerem”. Przeprowadzona ankieta po szkoleniu potwierdza ogromne zapotrzebowanie na szkolenia wśród doradców zawodowych.
- Pracownicy Centrum w Koszalinie przeprowadzili program „Gotowość do zmian” z osobami długotrwale bezrobotnymi, zaś w Centrum w Szczecinie z młodzieżą.
- W obu Centrach trwają prace nad modyfikacją 30 teczek informacji zawodowej (w zawodach dotyczących osób z wykształceniem wyższym) w ramach 301 zawodów.

Przygotowano w centrach harmonogram prac, instrukcję gromadzenia informacji lokalnych – ankieta/kwestionariusz, wywiady z pracodawcami łącznie z perspektywami rozwoju zawodowego w województwie.

- Opracowany został nowy katalog firm szkoleniowych wspólnie z Wydziałem Rynku Pracy.
- Na ukończeniu jest strona internetowa WUP wraz z ofertami pracy CiIPKZ i informacją o poradnictwie grupowym i grupowej informacji zawodowej.
- Biblioteka z literaturą z zakresu poradnictwa zawodowego została uporządkowana i skatalogowana.
- Klientami centrów są także studenci, którzy korzystają z informacji o rynku pracy i możliwościach zatrudnienia.
- Pracodawcom świadczone są usługi w zakresie opisu stanowisk.
- Centra korzystają z bezpłatnej strony w dziennikach „Głos Szczeciński”, „Kurier Szczeciński” i „Głos Koszaliński” w zakresie informacji o ofertach pracy i usługach świadczonych przez centra.
- Centra korzystają także z możliwości propagowania usług centrów w radiu i telewizji lokalnej.
- Ogółem w obu centrach zatrudnionych jest 19 pracowników, w tym 5 psychologów.
- Centra udzielały pomocy OHP i Kolejowej Agencji Aktywizacji Zawodowej PKP w przygotowaniu pracowników do nowych obowiązków doradcy zawodowego. Staż pracy nowi adepci odbywali w powiatowych urzędach pracy.

- W sposób ciągły trwa praca nad wypracowaniem standardów współpracy z samorządem, służbami zatrudnienia, edukacja, organizacjami związków zawodowych i innymi jednostkami pozarządowymi. Trwa praca nad doskonaleniem wymiany informacji między partnerami rynku pracy.